Programmabegroting 2027-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave ..... - 3 -
Raadsvoorstel ..... - 4 -
Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting ..... - 15 -
Hoofdstuk 2 Dekkingsplan ..... - 20 -
Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie ..... - 24 -
Programma 1. Sociaal Domein ..... - 30 -
Programma 2. Onderwijs ..... - 44 -
Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) ... - 50 -
Programma 4. Volksgezondheid en milieu ..... - 56 -
Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat ..... - 59 -
Programma 6. Veiligheid ..... - 62 -
Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen ..... - 68 -
Programma 8. Economische zaken ..... - 74 -
Programma 9. Bestuur en ondersteuning ..... - 78 -
Programmaplan ..... - 90 -
Paragrafen ..... - 94 -
Paragraaf Weerstandsvermogen ..... - 95 -
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen ..... - 118 -
Paragraaf Financiering ..... - 122 -
Paragraaf Bedrijfsvoering ..... - 129 -
Paragraaf Verbonden partijen ..... - 140 -
Paragraaf Grondbeleid ..... - 156 -
Paragraaf Gemeentelijke heffingen ..... - 160 -
Paragraaf Wet Open Overheid ..... - 169 -

Raadsvoorstel

Omschrijving (toelichting)

gemeente Nunspeet

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	1442763		
Agendapunt:		Nummer:	
Portefeuillehouder:	M. Konings		
Datum college:	8 september 2026		
Raadsvergadering:	29 oktober 2026		
Commissie	Maatschappij en Middelen		
Datum commissie:	8 oktober 2026		
Onderwerp:	Programmabegroting 2027-2030		

Voorstel

- De programmabegroting 2027-2030 vaststellen.
- 6 miljoen euro van de labeling opvang vluchtelingen en ontheemden Oekraïne overheveling naar het algemene deel algemene reserve.

Geachte raad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u te bespreking en vaststelling de Programmabegroting 2027-2030 aan. In dit voorstel lichten wij toe hoe de begroting met een meerjarig sluitend perspectief tot stand is gekomen.

De grondslagen

De samenstelling van de begroting is gebaseerd op een aantal besluiten en afspraken uit het recente verleden. De basis voor deze programmabegroting wordt gevormd door het vastgestelde raadakkoord 2026-2030. Dit document geeft enerzijds invulling aan de nieuwe wensen en ontwikkelingen voor de komende bestuursperiode, anderzijds waarborgt dit document de continuïteit in de uitvoering van het beleid voor de komende jaren. Aangezien het collegeprogramma 2026-2030 nog niet is opgesteld, zijn er ook nog geen doelstellingen en maatregelen voor deze periode vastgesteld. In de Programmabegroting 2027-2030 zijn er dus nu geen doelstellingen (wat willen we bereiken?) en maatregelen (wat gaan we doen?) opgenomen. Na het vaststellen van het collegeprogramma 2026-2030 (planning: Q4) worden de doelstellingen en maatregelen 2027 ingevoerd in Pepperflow, zodat deze wel worden meegenomen in de kwartaalrapportages 2027.

Op grond van raadakkoord 2026-2030 geeft u de kaders van de beleidsontwikkeling aan, stelt u de budgetten vast en controleert u de uitvoering. De programmabegroting met de gestelde kaders en budgetten vormt hierbij het begin van het planning- en control proces. De kwartaalrapportages en de jaarrekening vormen de overige schakels in dit proces.

Normaliter wordt de perspectievennota in de raad van april vastgesteld. Aangezien 2026 een jaar is wat in het teken stond van de gemeenteraadsverkiezingen en het vormen van een nieuw college is voor de Programmabegroting 2027-2030 niet gewerkt met de gebruikelijke perspectievennota maar zijn enkel de uitgangspunten voor de Programmabegroting door de raad vastgesteld op 23 april 2026.

Begrotingsperspectief 2027-2030

Ons uitgangspunt is een structureel financieel gezonde gemeente Nunspeet waarbij het beleid is gericht op een sluitende meerjarenbegroting. Dat uitgangspunt wordt wettelijk voorgeschreven en hierop wordt de begroting getoetst door de provincie Gelderland als toezichthouder. Wanneer de begroting structureel meerjarig sluitend is (dat wil zeggen: de structurele lasten worden gedekt door structurele baten) volgt repressief toezicht. Repressief toezicht houdt in dat de gemeente op afstand door de provincie wordt gevolgd.

	Financiële verkenning begroting 2027-2030				
	(x € 1.000, -/- = positief saldo)				
	Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1	Algemene uitkering, septembercirculaire 2025 en meicirculaire 2026	-2.054	-1.813	-2.176	-2.560
2	Effect loon- en prijsontwikkeling (lasten/baten, minus algemene uikering)	1.933	1.661	1.835	1.850
3	Jeugzorgkosten: effect eerste prognose MIZ	2.200	2.200	2.200	2.200
3	Jeugzorgkosten: effect minderjarige asielzoekers/Oekraïners	1.000	1.000		
4	Bestaand beleid, overig	126	299	320	370
	Totaal bestaand beleid	**3.205**	**3.347**	**2.179**	**1.860**
5	Nieuw beleid, bestuurlijke wensen incidenteel	988	220		
5	Nieuw beleid, bestuurlijke wensen structureel	747	811	824	823
5	Nieuw beleid, overige wensen incidenteel	1.640	680	20	59
5	Nieuw beleid, overige wensen structureel	724	845	936	1.004
	Totaal nieuw beleid	**4.099**	**2.556**	**1.780**	**1.886**
	Totaal bestaand + nieuw beleid	**7.304**	**5.903**	**3.959**	**3.746**
	Dekkingsvoorstellen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
6	Algemene uitkering, stelpost jeugd 2028 ook opnemen in 2029 en 2030			-500	-500
7	Effect plan van aanpak kostenbeheersing jeugdhulp 2026-2028	-885	-1.680	-1.680	-1.680
7	Onttrekking uit de algemene reserve ivm incidentele dekking jeugzorgkosten	-615			
8	Dekking jeugdzorgkosten minderjarige asielzoekers/Oekraïners uit gelabelde middelen AR/SPUK-middelen	-1.000	-1.000		
9	Financieel technische maatregel, negatieve stelpost gereserveerde kapitaallasten	-230	-230	-230	-230
9	Financieel technische maatregel, inflatie correctie reserves	-351	-351	-351	-351
10	Bestaand beleid, volumestijging OZB 1%				-90
11	Verhoging riool- en afvalstoffenheffing + begraafrechten in verband met nieuw b	-75	-115	-138	-152
12	Effect kapitaallasten vertraging en vrijval	-8	85	85	-215
13	Verhoging toeristenbelasting na € 2 conform coalitie-akkoord	-320	-320	-320	-320
14	Verhoging forensenbelasting (10%)	-90	-90	-90	-90
15	Onttrekking uit de algemene reserve, incidenteel nieuw beleid bestuurlijke wenser	-988	-220		
16	Onttrekking uit de algemene reserve, deels incidenteel nieuw beleid overige wens	-1.185	-578	-20	-59
17	Onttrekking uit de reserve omgevingswet	-120			
18	Onttrekking uit de reserve grote projecten	-11	-23	-25	-25
19	Onttrekking uit het budget duurzaamheid/reserve duurzaamheid	-36	-57	-59	-59
20	Onttrekking uit inkomsten beschermd wonen/ reserve beschermd wonen	-258	-92		
21	Dekking vanuit bestaande middelen	-443	-527	-476	-443
22	Dekking vanuit Cdoke middelen	-105	-105	-105	-105
23	OZB verhoging 7% in 2027	-600	-600	-600	-600
24	Stelpost voor pm ramingen begrotingswensen raad			550	1.173
25	afrondingsverschil	16			
	totaal dekkingsvoorstellen	**-7.304**	**-5.903**	**-3.959**	**-3.746**

Bestaand beleid

Het resultaat van het bestaande beleid bestaat uit:

- *Algemene uitkering gemeentefonds*

- Op de uitkomsten van de Programmabegroting 2026-2029 zijn de financiële uitkomsten van de septembercirculaire 2025 en de meicirculaire 2026 gemeentefonds gecorrigeerd. Over de effecten van de septembercirculaire 2025 en meicirculaire 2026 bent u afzonderlijk geïnformeerd. In de bijstellingsbrief bij de Programmabegroting 2026-2029 is aangegeven dat de septembercirculaires 2025 een nadelig effect heeft van ruim € 200.000 in 2027 oplopend tot ruim € 400.000 in 2030.

Bij programmabegroting 2026-2029 is in het dekkingsplan voor onderuitputting van het BTW Compensatie Fonds een raming van € 565.000 opgenomen als baat. In de meicirculaire 2026 wordt aangegeven dat deze baat verlaagd moet worden met

€ 257.000.

In de berekening van de meicirculaire 2026 is als gevolg van de bijstelling van het accres en de actualisering van de aantallen bij de maatstaven in 2027 2,5 miljoen euro beschikbaar. De bijstelling loopt op tot 3,2 miljoen euro in 2030. Deze middelen worden ingezet voor loon- en prijsbijstellingen, autonome ontwikkelingen, nieuw beleid.

In de meicirculaire 2026 zijn geen aanvullende middelen voor jeugd beschikbaar gesteld.

Het totale effect (septembercirculaire 2025 en meicirculaire 2026) is voor 2027 2 miljoen euro en loopt op tot 2,6 miljoen euro in 2030.

- *Effecten loon- en prijsontwikkeling (lasten/baten, minus algemene uitkering)*
- In de raadsvergadering van 23 april 2026 heeft u ingestemd met de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2027-2030. Prijscompensatie voor inkomsten en uitgaven 2027 is vastgesteld op 2,5%.
- Bij de begroting 2025-2028 is een motie aangenomen om de welzijnsinstellingen (incl. MEE Samen, Stimenz, en de wijkontmoeitingscentra) te indexeren op basis van de Overheidsbijdrage in arbeidsontwikkeling (OVA-percentage) Het voorlopige percentage voor 2027 bedraagt 4%.
- Meerinzicht heeft in haar begrotingsrichtlijnen aangegeven dat de loon-en prijscompensatie voor jeugd ingeschat wordt op 4%.
- Bij de vaststelling van het beleids- en beheersplanwegen is besloten het prijsindexcijfer (GWW42/43) toe te passen voor wegen. Het percentage bedraagt 1,1 %.
- Voor de lonen worden de cao-ontwikkelingen zo goed mogelijk gevolgd. De cao heeft een looptijd tot 1-3-2027 waardoor geen inschatting gemaakt kan worden van de stijging in 2027. In de raming van Centraal Economisch plan (CEP) 2026 wordt de stijging van de loonkosten voor 2027 geschat op 4 %.
- *Jeugdkosten*
- Meerinzicht heeft de prognose/begroting voor de jeugdzorg voor 2027 op dit moment nog niet gereed. De prognose van 2026 laat een structureel tekort zien van 2,2 miljoen euro. De jeugdzorgkosten voor de Amv-ers en de ontheemden uit Oekraïne bedragen circa 1 miljoen euro.

In de meicirculaire 2026 zijn geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor jeugd.

- *Bestaand beleid, overige*

- Enkele bestaand beleid aanpassingen zijn verwerkt. Het effect wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende onderdelen.
- Het structurele effect van de eerste kwartaalrapportage 2026 van € 50.000 wordt verwerkt in de Programmabegroting 2027-2030.
- Na vaststelling van de financiële verkenning 2026 is geconstateerd dat de storting in de reserve wachtgeldverplichtingen wethouders ad € 50.000 niet was geraamd. Dit is gecorrigeerd.
- Bij de financiële verkenning 2026 is per abuis vanaf 2028 de aanvullende storting
- € 165.000 in de onderhoudsvoorziening voor sport niet geraamd.

Nieuw beleid

5. Onder het nieuw beleid is het voorgestelde nieuw beleid gegroepeerd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen bestuurlijke wensen uit het coalitieakkoord en overige wensen/investeringen. Daarnaast is onderscheid gemaakt in incidenteel en structurele lasten. Een opsomming van dit nieuw beleid is te vinden onder de knop 'bijlagen' op nunspeet.begrotingonline.nl als bijlage bij de Programmabegroting 2027-2030.

Dekkingsvoorstellen

Om te komen tot een solide begroting met sluitende jaarschijven is een dekkingsplan opgesteld. De afzonderlijke dekkingsvoorstellen worden hieronder nader toegelicht.

De uitgaven van de jeugd zijn in de loop van de jaren van 6,8 miljoen euro gestegen naar ruim 13 miljoen euro. De stijging van de prognose 2026 is niet langer op te vangen binnen de begroting. Ter dekking van het financiële meerjareneffect wordt het volgende voorstellen gedaan (nummer 6 t/m 8).

- *Algemene uitkering, stelpost 2029 en 2030*
- Voor 2029 en 2030 wordt in het kader van de jeugd bij de baten een stelpost geraamd voor de invoering van eigen bijdrage jeugd en voor het sturen op de trajectduur. In totaal € 500.000. Het betreft een stelpost van de algemene uitkering in verband met:
- Eigen bijdrage Jeugdzorg (landelijk € 260 miljoen).
- Sturen op trajectduur jeugdzorg (landelijk € 68 miljoen)
- Gemeenten mogen van de provinciaal toezichthouder voor de eerste twee posten voor de jaren 2028, 2029 en 2030 een budgettair neutrale stelpost opnemen. Voor 2028 is deze stelpost bij bijstellingsbrief bij de programmabegroting 2026-2029 geraamd. Bij deze begroting wordt voor 2029 en 2030 een stelpost geraamd. Deze stelpost is vooraf afgestemd met de provinciaal toezichthouder.
- *Effect plan van aanpak kostenbeheersing jeugdhulp 2026-2028*

- In het plan van aanpak voor kostenbeheersing jeugdzorg 2026-2028 wordt gestreefd naar een verlaging van de lasten in 2027 ad € 885.000 en vanaf 2028 € 1.680.000. Het plan van aanpak is positief beoordeeld door de provincie met als voorwaarde dat er minimaal 2 per jaar gemonitord moet worden. Omdat een verwachte kostenbesparing in 2027 incidenteel lager is dan de jaren daarna, wordt voorgesteld een incidentele onttrekking uit algemene reserve te doen van € 615.000. Per saldo geeft dit een dekkingseffect van 1,5 miljoen euro voor 2027.
- *Dekking jeugdzorgkosten minderjarige asielzoekers/Oekraïners uit gelabelde middelen Algemene Reserve/SPUK-middelen*
- In de Programmabegroting 2027-2030 zijn in verband met de verlenging van de opvang van minderjarige asielzoekers de lasten voor jeugdopvang van minderjarige asielzoekers geraamd op 1 miljoen euro. Er bestaat een reële kans dat voor deze lasten een specifieke uitkering wordt ontvangen. Mocht dat niet lukken worden de gelabelde middelen in de algemene reserve voor de opvang van vluchtelingen en ontheemde Oekraïners ingezet.
- *Financieel technische maatregelen*
- De volgende financiële technische maatregelen zijn verwerkt in de begroting:
- De provinciaal toezichthouder staat een negatieve stelpost voor de kapitaallasten onder strikte voorwaarden toe. De maximale stelpost bedraagt € 230.000.
- Conform besluit vanuit Nota reserves en voorziening, herijking 2025 is de berekeningswijze van de inflatiecorrectie op de reserves aangepast. Er wordt binnen de beslagen alleen een inflatiecorrectie toegepast op investeringen en concrete uitgaven om toekomstige prijsstijgingen te compenseren.
- *Stijging opbrengst OZB door volumestijging*
- De volumegroei als gevolg van opgeleverde nieuwbouwwoningen en bedrijfslocaties van ongeveer 1% stijging van de OZB-opbrengst wordt voor 2030 doorgetrokken en in de raming opgenomen.
- *Verhoging riool- en afvalstoffenheffing + begraafrechten*
- Er zijn lasten opgenomen bij nieuw beleid die (deels) verhaald worden via de rioolheffing, afvalstoffenheffing en de begraafrechten.
- *Effect kapitaallasten vertraging en vrijval*
- Door vertragingen van investeringen ontstaat er in 2028 en 2029 een gering nadeel. Het aflopen van de afschrijvingstermijnen in 2029 brengt in 2030 financiële ruimte.
- *Verhoging toeristenbelasting*
- In het coalitieakkoord is vanaf 2027 een verhoging opgenomen van de toeristenbelasting naar € 2,00 per overnachting.
- *Verhoging forensenbelasting*
- Naast de verhoging van de toeristenbelasting en de OZB wordt voorgesteld om de forensenbelasting met 10 % te laten stijgen.
- *Onttrekking uit de algemene reserve, incidenteel nieuwe beleid bestuurlijke wensen.*

- De algemene reserve wordt in 2026 ingezet voor de dekking van incidentele bestuurlijke wensen vanuit het coalitieakkoord.
- *Onttrekking uit de algemene reserve, overige*
- De algemene reserve wordt onder andere ingezet voor de dekking van incidenteel nieuw beleid. In de nota reserve en voorziening 2026 zijn de vrij besteedbare middelen in de algemene reserve berekend. Deze bedragen 2 miljoen euro negatief. De labeling van middelen voor opvang ontheemden Oekraïne en vluchtelingen in de algemene reserve bedraagt circa 15 miljoen euro. Voorgesteld is een nader onderzoek te doen naar de omvang van de labeling. Voorstel is de labeling voor opvang ontheemden Oekraïne en vluchtelingen in de algemene reserve vooruitlopend op de evaluatie te verlagen naar 9 miljoen euro. Hierdoor wordt het mogelijk incidentele lasten (punten 7, 15 en 16) circa 3,7 miljoen euro te dekken uit de algemene reserve.
- *Onttrekking uit reserve omgevingswet*
- De reserve omgevingswet wordt in 2027 ingezet voor de herijking van de omgevingsvisie en voor de aanvullende inhuurkosten voor de vergunningverlener Omgevingswet.
- *Onttrekking uit reserve grote projecten*
- De kapitaallasten van de renovatie van de Elisabethlaan en de Gerrit Mouwweg en Ds de Bouterlaan worden deels bekostigd uit de reserve grote projecten.
- *Onttrekking uit budget duurzaamheid/reserve duurzaamheid*
- Voor de vergroening van het centrum en voor de verduurzaming van de gemeentewerf wordt de reserve en het budget duurzaamheid ingezet.
- *Onttrekking uit inkomsten beschermd wonen/reserve beschermd wonen*
- De consulent maatschappelijke participatie, het volwassenfonds sport en cultuur en een aanvullende bijdrage voor de aanpak huislijk geweld worden in 2027 en deels in 2028 bekostigd uit de reserve/bijdrage beschermd wonen.
- *Dekking vanuit bestaande middelen ('oud voor nieuw')*
- Een deel van het nieuwe beleid kan opgevangen worden binnen de bestaande middelen en staat in de bijlage nieuw beleid bij het onderwerp als dekkingsregel opgenomen.
- *Dekking vanuit Cdoke middelen*
- De formatie-uitbreiding bij team ROV wordt structureel gedekt door de C-doke middelen.
- *OZB-opbrengstverhoging 7% in 2027*
- Om het nieuwe beleid en de autonome ontwikkelingen in meerjarenbegroting te kunnen bekostigen is een extra OZB-verhoging van 7% in 2027 noodzakelijk. Als de septembercirculaire 2026 positiever uitvalt, dan kan worden overwogen de OZB-verhoging hierop aan te passen.
- *Stelpost voor pm-ramingen begrotingswensen raad*

- Voor de jaren 2029 en 2030 worden middelen gereserveerd voor de verdere uitwerking van de pm-ramingen begrotingswensen raad. In 2029 gaat het om € 550.000 oplopend naar € 1.173.000 in 2030.
- *Saldo afronding*
- Het positiefsaldo 2027 van € 16.000 is als afrondingsverschil verwerkt. Het saldo van de overige jaren is nihil.

Hieronder een overzicht van de beslagen op de reserves na verwerking van de dekkingsvoorstellen.

Beslag op de reserves (* 1.000 euro) voor nieuw en bestaand beleid dekkingsvoorstel Programmabegroting 2027-2030					
	2027	2028	2029	2030 totaal	
Algemene reserve					
Nieuw beleid bestuurlijke wensen	988	220			1.208
Nieuw beleid incidenteel	1.185	578	20	59	1.842
Plan van aanpak kostenbeheersing Jeugdhulp	615				615
	2.788	798	20	59	3.665
Algemene reserve, gelabelde middelen					
Dekking jeugdzorgkosten Amv-ers en ontheemden Oekraïne	1.000	1.000			2.000
Overige reserves					
Reserve omgevingswet	120				120
Reserve grote projecten	11	23	25	25	84
Reserve duurzaamheid/budget duurzaamheid	36	57	59	59	211
Reserve beschermd wonen	258	92			350
Totaal	**4.213**	**1.970**	**104**	**143**	**6.430**

Opmerkingen Provincie

Van de Provincie Gelderland is een besluit ontvangen naar aanleiding van de beoordeling van de Programmabegroting 2026-2029. In dit besluit geeft de provincie aan dat de gemeente Nunspeet voor 2026 in aanmerking komt voor repressief toezicht. Dit is de minst belastende vorm van toezicht. De provincie oordeelt dat de Programmabegroting 2026-2029 structureel en reëel in evenwicht is.

De Provincie Gelderland heeft een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van de gemeente Nunspeet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van 7 financiële kerngetallen. De waarde van deze kerngetallen zijn ingedeeld in categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol is en C is het meest risicovol. 4 kengetallen van de begroting heeft de provincie beoordeeld als een categorie A. Het betreft de kengetallen weerstandsvermogen, belastingcapaciteit en de twee schuldquote 's.

Voor het kengetal structurele exploitatieruimte heeft de provincie de jaarschijven 2026 en 2027 van de Programmabegroting beoordeeld als een categorie C. De jaren 2026 en 2027 zijn niet structureel in evenwicht. Het tekort wordt in deze jaren incidenteel gedekt uit de algemene reserve. Voor 2028 is de scoorde weer in categorie A. De provincie geeft aan dat de positieve saldi voor de jaren 2028 en 2029 beperkt van omvang zijn en adviseert om tijdig de eventuele nodige maatregelen te nemen.

Voor het kengetal solvabiliteitsratio geldt dat deze, door het mogelijk aantrekken van een lening in 2026 (zoals opgenomen in de geprognotiseerde balans), voor de komende jaren net onder de 50% zakt. De laagste score is voor de jaarschijf 2027 namelijk 45%. Daardoor heeft de Provincie Gelderland het kengetal in categorie B (20 - 50%) ingedeeld, waar deze bij de begroting 2025 nog in categorie A ingedeeld was. De solvabiliteitsratio blijft aanmerkelijk beter dan het Gelderse gemiddelde van 33%.

Het kengetal grondexploitatie is gewaardeerd/ berekend voor de jaarschijf 2026 op categorie C en vanaf 2027 op categorie B. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor de grondexploitatie is dat de looptijd meerdere jaren is. Het kengetal grondexploitatie heeft voor 2026 een waarde van 36% en wordt beschouwd als kwetsbaar. Dit komt omdat we (zoals bij grondexploitatie ‘t Hul-Noord) in 2026 aan het begin van het proces staan. Door verkoop daalt het percentage in 20 naar 22%.

Gemeentelijke belastingen en lastendruk 2027

Over de invulling en de berekening van de tarieven 2027 wordt u, zoals gebruikelijk, een afzonderlijk voorstel (Belastingverordeningen 2027) voorgelegd in december 2026.

Onroerendezaakbelasting

Bij de Programmabegroting 2024-2027 is besloten, ter dekking van het Koersplan Onderwijshuisvesting, de onroerendezaakbelasting voor de jaren 2024 t/m 2029 1% per jaar (cumulatief) te laten stijgen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting. In het coalitieakkoord 2026-2030 is aangegeven dat deze stijging langer doorloopt en daardoor is dit voor 2030 toegevoegd.

In de Programmabegroting 2026-2029 is bij het dekkingsplan besloten voor het jaar 2027 een extra ozb-opbrengst van 1% op te nemen om nieuw beleid en autonome ontwikkelingen in de meerjarenbegroting te kunnen bekostigen.

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd worden met de prijscompensatie. Voor 2027 is, na vaststelling van het dekkingsplan, de prijscompensatie 2,5%.

In het dekkingsplan bij deze begroting wordt voor het 2027 een extra verhoging van 7% voorgesteld om nieuw beleid en autonome ontwikkelingen in de meerjarenbegroting te kunnen bekostigen.

Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase van de begrotingsvoorbereiding het tarief voor de ozb niet aan de orde is. Het gaat uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de opbrengsten uit de ozb. Wat het uiteindelijke ozb-tarief moet worden, gegeven de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover geheven kan worden en de WOZ-waarde binnen de gemeente. Het ozb-tarief wordt in een later stadium van de begrotingsvoorbereiding aan de orde gesteld.

Afvalstoffen- en rioolheffing

De afvalstoffen- en rioolheffing zijn beiden in de Programmabegroting 2027-2030 verwerkt met het uitgangspunt dat de reëel geraamde lasten voor afvalinzameling/-verwerking en riolering voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit afvalstoffen- en rioolheffing. Daarnaast zijn er egalisatievoorzieningen voor riool en afval. De egalisatievoorziening riolering wordt ingezet conform het vastgestelde beleid- en beheerplan Water en Riolering. De egalisatievoorziening afval wordt ingezet voor het dempen van de tariefstijgingen. Bij het vaststellen van de Belastingverordeningen 2027 wordt bepaald of inzet van de egalisatievoorziening nodig is.

Toeristen- en forensenbelasting

Een uitzondering op de toepassing van de prijscompensatie is de verhoging van de toeristenbelasting. De toeristenbelasting wordt normaliter eens in de drie jaar met €0,05 verhoogd (betreft indexering). Dit heeft voor het laatst plaatsgevonden in 2024, dus wordt in 2027 weer toegepast. Daarnaast is bij de Programmabegroting 2024-2027 is besloten het tarief toeristenbelasting voor de jaren 2024 t/m 2027 per jaar (cumulatief) te verhogen met €0,10. Op basis van deze twee onderdelen zou het tarief toeristenbelasting 2027 verhoogd worden naar € 1,65. In het coalitieakkoord is vanaf 2027 een verhoging opgenomen van de toeristenbelasting naar € 2,00 per overnachting. Wel is aangegeven dat de helft van de meeropbrengst direct terugvloeit naar de recreatie-, toeristische en sport – en cultuursector.

Naast de verhoging van de toeristenbelasting en de ozb is voorgesteld om de forensenbelastingopbrengst met 10 % te laten stijgen.

Technische vragen

Voor technische vragen over deze begroting is voor raads- en commissieleden tot en met 15 oktober 2026 het e-mailadres begrotingsvragen@nunspeet.nl geopend. Vragen die via dit e-mailadres worden gesteld, worden zo spoedig mogelijk ambtelijk beantwoord, met een kopie van het antwoord aan u allen. Vragen die zich bij nader inzien niet lenen voor ambtelijke beantwoording, worden doorgeleid naar het college en door ons beantwoord.

Bijstellingbrief

In de Programmabegroting 2027-2030 is aangegeven dat de begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2026. De uitkomsten kunnen structureel invloed hebben op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2027-2030. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2026 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Standpunt commissie

Dit onderwerp is in de commissie Maatschappij en Middelen tijdens haar vergadering van 8 oktober 2026 aan de orde geweest.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Stukken ter inzage

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

Programmabegroting 2027-2030 (via nunspeet.begrotingonline.nl)

Boekwerk bijlagen Programmabegroting 2027-2030 (via nunspeet.begrotingonline.nl)

Bijstellingsbrief Programmabegroting 2027-2030

Tot slot wensen wij dat ook in het komende begrotingsjaar ons werk zal worden bekroond met Gods onmisbare zegen.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,

de secretaris, de burgemeester,

mr. A. Heijkamp C.W.J. Blom

Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting

1.1 Basis Programmabegroting
Omschrijving (toelichting)

Coalitieakkoord
Het coalitieakkoord met de financiële vertaling is als vertrekpunt genomen bij de opstelling van de Programmabegroting 2027 - 2030. Het meerjarenperspectief uit de Programmabegroting 2026-2029 vormt de basis voor de opstelling van de Programmabegroting 2027-2030.

Uitgangspunten Programmabegroting 2027-2030
De uitgangspunten voor de Programmabegroting 2027-2030 zijn vastgesteld op 23 april 2026. De prijscompensatie voor de uitgaven en de inkomsten van 2027 is vastgesteld op 2,5%. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product (bbp) zoals opgenomen in de meest recente circulaire Algemene uitkering Gemeentefonds. In de meicirculaire 2026 is aangegeven dat de geraamde prijsontwikkeling BBP voor 2026 afgerond 2,5% bedraagt.

De huidige cao heeft een looptijd tot 1-4-2027 . In de meicirculaire 2026 wordt voor 2027 afgerond 4 % (structureel) verwacht. . Per saldo is in de perspectievennota een loonstijging van 4% voorgesteld.

Bij het opstellen van de programmabegroting 2027-2030 is de pensioenpremie 2027 nog niet bekend. Het bestuur van ABP beziet de premie vanuit een meerjarenperspectief. In de Programmabegroting 2027-2030 is uitgegaan van 0% stijging/daling van de pensioenpremies.

Het percentage ten behoeve van de compensatie van de reserves is 2,5%.

Het rentepercentage kapitaallasten is 1%.

Meicirculaire 2026
In de Meicirculaire is de ontwikkeling van de Algemene uitkering Gemeentefonds bijgesteld. In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de Algemene uitkering.

1.2 Hoofdprioriteiten nieuw beleid
Omschrijving (toelichting)

In het coalitieakkoord heeft de gemeenteraad een aantal prioriteiten voor nieuw beleid geformuleerd. De volgende prioriteiten zijn opgenomen als nieuw beleid bestuurlijke wensen en financieel vertaald in de begroting

- Bekostiging jeugdzorg
- Sociaal regisseur jeugd
- Passende ondersteuning dichtbij
- Mantelzorg
- Aanpak huiselijk geweld
- IHP
- Geboortebomen

- Rotonde Halfweg
- Gezonde exploititie sportbedrijf Nunspeet
- Gratis lidmaatschap Bibliotheek voor jongeren vanaf 18 jaar
- Lifthaltes
- Project sportpark Hulshorst
- Openbaar groen
- Vitale vakantieparken
- Natuur en educatiebeleid
- Schaapskudde Elspeet
- Verrhoging toeristen en forensenbelasting
- Recreatieve -, toeristische , sport en cultuursector
- Gemeentehuis: achterstallig onderhoud en luchtbehandeling

1.3 Uitgangspunten bestaand beleid
Omschrijving (toelichting)

Op basis van bestaand beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het bestaand beleid houdt in dat de ramingen voor de begroting 2027zijn gebaseerd op de ramingen in Programmabegroting 2026-2029. Deze worden verhoogd met het vastgestelde percentage voor prijscompensatie. Zoals hiervoor aangegeven is dit percentage voor 2027 vastgesteld op 2,5%.
2. De uitgangspunten zoals verwoord in de Financiële verordening 2025 gemeente Nunspeet en in de nota 'Reserves en Voorzieningen herijking 2025' zijn toegepast.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)
Bij de Programmabegroting 2024-2027 is besloten, ter dekking van het Koersplan Onderwijshuisvesting, de onroerendezaakbelasting voor de jaren 2024 t/m 2029 1% per jaar (cumulatief) te laten stijgen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting. In het coalitieakkoord 2026-2030 is aangegeven dat deze stijging langer doorloopt en daardoor is dit voor 2030 toegevoegd.

In de Programmabegroting 2026-2029 is bij het dekkingsplan besloten voor het jaar 2027 een extra ozb-opbrengst van 1% op te nemen om nieuw beleid en autonome ontwikkelingen in de meerjarenbegroting te kunnen bekostigen.

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd worden met de prijscompensatie. Voor 2027 is, na vaststelling van het dekkingsplan, de prijscompensatie 2,5%.

In het dekkingsplan bij deze begroting wordt voor het 2027 een extra verhoging van 7% voorgesteld om nieuw beleid en autonome ontwikkelingen in de meerjarenbegroting te kunnen bekostigen.

Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase van de begrotingsvoorbereiding het tarief voor de ozb niet aan de orde is. Het gaat uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de opbrengsten uit de ozb. Wat het uiteindelijke ozb-tarief moet worden, gegeven de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover geheven kan worden en de WOZ-waarde binnen de gemeente. Het ozb-tarief wordt in een later stadium van de begrotingsvoorbereiding aan de orde gesteld

Overige belastingen en rechten
Overeenkomstig bestaand beleid is bij de berekening van de tarieven voor de gemeentelijke belastingen en rechten rekening gehouden met het percentage dat is opgenomen voor de prijscompensatie. Van belang hierbij is op te merken dat wat betreft de opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafplaatsen en weekmarkt rekening wordt gehouden met de maximale kostendekkendheid. De totale opbrengsten van deze belastingen en rechten mogen niet hoger zijn dan de totaal geraamde kosten.

Onvoorziene uitgaven
Op grond van artikel 8, lid 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording is in de begroting een post voor 'onvoorziene uitgaven' opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van € 90.000,--. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--).

Compensatie reserves en voorzieningen en kapitaalslasten nieuwe investeringen
Aan enkele reserves wordt inflatiecorrectie toegepast. Omdat de reserves aangewend kunnen worden ter dekking van kapitaallasten wordt het percentage van de BBP prijsindexatie conform de meicirculaire 2025 is 2,5%.

Het investeringsprogramma zoals dat in de lopende begroting en meerjarenbegroting is vastgesteld wordt beschouwd als bestaand beleid. Nieuwe investeringen worden als regel slechts in het laatste jaar van de meerjarenraming toegevoegd. Verder is het van belang te melden dat het percentage compensatie ook geldt als het percentage voor de rentelasten van de investeringen.

1.4 Financiële vertaling van bestaand en nieuw beleid
Omschrijving (toelichting)

Financiële verkenning begroting 2027-2030

(x € 1.000, -/- = positief)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Algemene uitkering, effect mei- en septembercirculaire 2025 stelpost btw compenstatiefonds	-2.054	-1.813	-2.176	-2.560
Effect loon- en prijsontwikkeling	1.933	1.661	1.835	1.850
Jeugdzorgkosten: effect prognose MIZ	2.200	2.200	2.200	2.200
Jeugdzorgkosten: effect minderjarige ontheemden	1.000	1.000		
Bestaand beleid, overig	126	299	320	370
totaal bestaand beleid	**3.205**	**3.347**	**2.179**	**1.860**

Nieuw beleid				
Bestuurlijke wensen (structureel)	747	811	824	823
Bestuurlijke wensen (incidenteel)	988	220		
Overige wensen (structureel)	724	845	936	1.004
Overige wensen (incidenteel)	1.640	680	20	59
Totaal nieuw beleid 2027-2030	**4.099**	**2.556**	**1.780**	**1.886**
Totaal financiële effecten begroting 2027-2030	**7.304**	**5.903**	**3.959**	**3.746**

Saldo bestaand beleid 2027
De jaarschijf 2027 laat op basis van het saldo bestaand beleid een negatief verschil zien ten opzichte van de jaarschijf 2027 in begroting 2026. De oorzaak hiervan ligt met name in de volgende ontwikkelingen:

- De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normsystematiek. Voor het meerjarige beeld 2027-2030 is, vanuit de meicirculaire 2026, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2025.
- De septembercirculaire 2025 had een nadelig effect.
- De onderuitputting van het btw compensatiefonds is verlaagd.
- Voor zorgkosten Jeugd (naar aanleiding van 1e prognose 2026 van MIZ) wordt een extra verhoging verwacht van 3,2 miljoen euro.

Algemene uitkering
De jaarlijkse toe en afname van de algemene uitkering het accres genoemd. Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normsystematiek. Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De normering wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. Voor het meerjarige beeld 2027-2030 is, vanuit de meicirculaire 2026, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2025.

Nieuw beleid
Voor nieuw beleid zijn in de Programmabegroting 2027-2030 (kapitaal)lasten verwerkt. De lasten van het nieuwe beleid zijn ingedeeld in een aantal categorieën: lasten die voortvloeien vanuit ge bestuurlijke en vakinhoudelijke wensen. De overzichten zijn in de volgende bijlagen toegevoegd:

- Bijlage A: overzicht nieuw beleid 2027-2030 per programma
- Bijlage B: overzicht nog uit te voeren werkzaamheden/investeringen uit voorgaande begrotingen

1.5 Bijstelling van de programmabegroting
Omschrijving (toelichting)

De begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2026. De uitkomsten kunnen structureel invloed hebben op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2027-2030. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2026 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Hoofdstuk 2 Dekkingsplan

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

In hoofdstuk 1 is in de tabel 'Resultaat Programmabegroting 2027-2030 het resultaat weergegeven van de uitkomsten van de programma's. Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is voor de jaren 2028-2030.

In het dekkingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van resterende (structurele) lasten. Incidentele lasten mogen met incidentele middelen gedekt worden. Bij de bijlagen zijn onder andere de incidentele lasten nieuw beleid 2027 tot en met 2030 inzichtelijk gemaakt.

2.1 Dekkingsvoorstellen
Omschrijving (toelichting)

In onderstaande tabel staan de dekkingsvoorstellen voor de Programmabegroting 2027-2030.

Financiële verkenning 2027-2030	2027	2028	2029	2
(* €1.000,- , - = positief)				
Bestaand beleid	3.205	3.347	2.179	1.
Nieuw beleid	4.099	2.556	1.780	1.
Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	**7.304**	**5.903**	**3.959**	**3.**
Dekking:				
Algemene uitkering stelpost jeugd			**-**500	-
Effect plan van aanpakkostenbeheersing jeugdhulp 2026-2028	-885	-1.680	-1.680	-1.
Onttrekking uit de algemene reserve ivm incidentele dekking jeugdzorgkosten	-615			
Dekking jeugdzorgkosten minderjarige asielzoekers/Oekrainers uit gelabelde middelen AR/SPUK-middelen	-1.000	-1.000		
Financieel technische maatregelen**:** negatieve stelpost gereserveerde kapitaallasten	-230	-230	-230	-2
Financieel technische maatregelen: inflatiecorrectie reserves	-351	-351	-351	-3
Bestaand beleid, volumestijging OZB 1%				

Verhoging riool- en afvalstoffenheffing + begraafrechten in verband	-75	-115	-138	-1
Effect kapitaallasten vertraging en uitval	-8	85	85	-
Verhoging toeristenbelasting naar € 2 conform coalitie-akkoord	-320	-320	-320	-
Verhoging forensenbelasting	-90	-90	-90	
Onttrekking uit de algemene reserve, incidenteel nieuw beleid bestuurlijke wensen	-998	-220		
Onttrekking uit de algemene reserve, deels incidenteel beleid overige wensen	-1.185	-578	-20	
Onttrekking uit de reserve omgevingswet	-120			
Onttrekking uit de reserve grote projeceten	-11	-23	-25	
Onttrekking uit het budget duurzaamheid/reserve duurzaamheid	-36	-57	-59	
Onttrekking uit inkomsten beschermd wonen/reserve beschermd wonen	-258	-92		
Dekking uit bestaande middelen	-443	-527	-476	-
Dekking vanuit C-doke middelen	-105	-105	-105	-
Ozb verhoging 7% in 2027	-600	-600	-600	-
Stelpost voor pm ramingen vanuit het coalitieakkoord			550	1.
Afrondingsverschil	16			
Totaal dekkingsvoorstellen	**-7.304**	**-5.903**	**-3.959**	**-3.**

Ter dekking van het financiële meerjaren effect wordt het volgende voorstel gedaan:

- *Algemene uitkering, stelpost 2029 en 2030.* Voor 2029 en 2030 wordt in het kader van de jeugd bij de baten een stelpost geraamd voor de invoering van eigen bijdrage jeugd en voor het sturen op de trajectduur. In totaal € 500.000. Het betreft een stelpost van de algemene uitkering in verband met: Eigen bijdrage Jeugdzorg (landelijk € 260 miljoen) en Sturen op trajectduur jeugdzorg (landelijk € 68 miljoen). Gemeenten mogen van de provinciaal toezichthouder voor de eerste twee posten voor de jaren 2028, 2029 en 2030 een budgettair neutrale stelpost opnemen. Voor 2028 is deze stelpost bij bijstellingsbrief bij de programmabegroting 2026-2029 geraamd. Bij deze begroting wordt voor 2029 en 2030 een stelpost geraamd. Deze stelpost is vooraf afgestemd met de provinciaal toezichthouder.

- *Effect plan van aanpak kostenbeheersing jeugdhulp 2026-2028*. In het plan van aanpak voor kostenbeheersing jeugdzorg 2026-2028 wordt gestreefd naar een verlaging van de lasten in 2027 ad € 885.000 en vanaf 2028 € 1.680.000. Het plan van aanpak is positief beoordeeld door de provincie met als voorwaarde dat er minimaal 2 per jaar gemonitord moet worden. Omdat een verwachte kostenbesparing in 2027 incidenteel lager is dan de jaren daarna, wordt voorgesteld een incidentele onttrekking uit algemene reserve te doen van € 615.000. Per saldo geeft dit een dekkingseffect van 1,5 miljoen euro voor 2027.
- *Dekking jeugdzorgkosten minderjarige asielzoekers/Oekraïners uit gelabelde middelen Algemene Reserve/SPUK-middelen* In de Programmabegroting 2027-2030 zijn in verband met de verlenging van de opvang van minderjarige asielzoekers de lasten voor jeugdopvang van minderjarige asielzoekers geraamd op 1 miljoen euro. Er bestaat een reële kans dat net als in 2024 en 2025 voor deze lasten een specifieke uitkering wordt ontvangen. Mocht dat niet lukken worden de gelabelde middelen in de algemene reserve voor de opvang van vluchtelingen en ontheemde Oekraïners ingezet.
- *Financieel technische maatregelen*. De volgende financiële technische maatregelen zijn verwerkt in de begroting: De provinciaal toezichthouder staat een negatieve stelpost voor de kapitaallasten onder strikte voorwaarden toe. De maximale stelpost bedraagt € 230.000. Conform besluit vanuit Nota reserves en voorziening, herijking 2025 is de berekeningswijze van de inflatiecorrectie op de reserves aangepast. Er wordt binnen de beslagen alleen een inflatiecorrectie toegepast op investeringen en concrete uitgaven om toekomstige prijsstijgingen te compenseren.
- *Stijging opbrengst OZB door volumestijging*.De volumegroei als gevolg van opgeleverde nieuwbouwwoningen en bedrijfslocaties van ongeveer 1% stijging van de OZB-opbrengst wordt voor 2030 doorgetrokken en in de raming opgenomen.
- *Verhoging riool- en afvalstoffenheffing + begraafrechten*. Er zijn lasten opgenomen bij nieuw beleid die (deels) verhaald worden via de rioolheffing, afvalstoffenheffing en de begraafrechten.
- *Effect kapitaallasten vertraging en vrijval*. Door vertragingen van investeringen ontstaat er in 2028 en 2029 een gering nadeel. Het aflopen van de afschrijvingstermijnen in 2029 brengt in 2030 financiële ruimte.
- *Verhoging toeristenbelasting*. In het coalitieakkoord is vanaf 2027 een verhoging opgenomen van de toeristenbelasting naar € 2,00 per overnachting.
- *Verhoging forensenbelasting*. Naast de verhoging van de toeristenbelasting en de OZB wordt voorgesteld om de forensenbelasting met 10 % te laten stijgen.
- *Onttrekking uit de algemene reserve, incidenteel nieuwe beleid bestuurlijke wensen*. De algemene reserve wordt in 2027 en 2028 ingezet voor de dekking van incidentele bestuurlijke wensen vanuit het coalitieakkoord.

- *Onttrekking uit de algemene reserve, overige.* De algemene reserve wordt onder andere ingezet voor de dekking van incidenteel nieuw beleid. In de nota reserve en voorziening 2026 zijn de vrij besteedbare middelen in de algemene reserve berekend. Deze bedragen 2 miljoen euro negatief. De labeling van middelen voor opvang ontheemden Oekraïne en vluchtelingen in de algemene reserve bedraagt circa 15 miljoen euro. Voorgesteld is een nader onderzoek te doen naar de omvang van de labeling. Voorstel is de labeling voor opvang ontheemden Oekraïne en vluchtelingen in de algemene reserve vooruitlopend op de evaluatie te verlagen naar 9 miljoen euro. Hierdoor wordt het mogelijk incidentele lasten (punten 7, 15 en 16) circa 3,7 miljoen euro te dekken uit de algemene reserve.
- *Onttrekking uit reserve omgevingswet.*De reserve omgevingswet wordt in 2027 ingezet voor de herijking van de omgevingsvisie en voor de aanvullende inhuurkosten voor de vergunningverlener Omgevingswet.
- *Onttrekking uit reserve grote projecten.* De kapitaallasten van de renovatie van de Elisabethlaan en de Gerrit Mouwweg en Ds de Bouterlaan worden deels bekostigd uit de reserve grote projecten.
- *Onttrekking uit budget duurzaamheid/reserve duurzaamheid.* Voor de vergroening van het centrum en voor de verduurzaming van de gemeentewerf wordt de reserve en het budget duurzaamheid ingezet.
- *Onttrekking uit inkomsten beschermd wonen/reserve beschermd wonen.* De consulent maatschappelijke participatie, het volwassenfonds sport en cultuur en een aanvullende bijdrage voor de aanpak huislijk geweld worden in 2027 en deels in 2028 bekostigd uit de reserve/bijdrage beschermd wonen.
- *Dekking vanuit bestaande middelen ('oud voor nieuw')* Een deel van het nieuwe beleid kan opgevangen worden binnen de bestaande middelen en staat in de bijlage nieuw beleid bij het onderwerp als dekkingsregel opgenomen.
- *Dekking vanuit Cdoke middelen.* De formatie-uitbreiding bij team ROV wordt structureel gedekt door de C-doke middelen.
- *OZB-opbrengstverhoging 7% in 2027.* Om het nieuwe beleid en de autonome ontwikkelingen in meerjarenbegroting te kunnen bekostigen is een extra OZB-verhoging van 7% in 2027 noodzakelijk. Als de septembercirculaire 2026 positiever uitvalt, dan kan worden overwogen de OZB-verhoging hierop aan te passen.
- *Stelpost voor pm-ramingen begrotingswensen raad.* Voor de jaren 2029 en 2030 worden middelen gereserveerd voor de verdere uitwerking van de pm-ramingen begrotingswensen raad. In 2029 gaat het om € 550.000 oplopend naar € 1.173.000 in 2030.
- *Saldo afronding.* Het positiefsaldo 2027 van € 16.000 is als afrondingsverschil verwerkt. Het saldo van de overige jaren is nihil.

Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie

3.1 Financiële positie
Omschrijving (toelichting)

De gemeente Nunspeet streeft naar financieel evenwicht. Hieronder verstaan wij een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Dit komt overeen met het gestelde in artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet: 'De raad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Van belang is het antwoord op de vraag op welke wijze de raad inzicht krijgt in de financiële positie. De raad moet kunnen vaststellen dat meerjarig voldoende middelen beschikbaar zijn voor:

- het uitvoeren van de taken waarvoor de gemeente zich moet inzetten;
- de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Bij de financiële positie gaat het ook om het vermogen van de gemeente om inzicht te geven in de mogelijke risico's die kunnen worden gelopen.

Dit houdt in dat:

- in de begroting alle lasten en baten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid;
- de mogelijke risico's zijn aangegeven;
- de meerjarenbegroting een reëel beeld geeft van de financiële positie op de middellange termijn.

Voor het beoordelen van de financiële positie zijn de volgende onderdelen van belang:

a. de budgettaire positie in 2027 tot en met 2030;
b. het weerstandsvermogen;
c. de beheersplannen;
d. de grondexploitatie;
e. de belastingcapaciteit;
f. de reserves en voorzieningen.

Over deze punten wordt het volgende opgemerkt:

a. De budgettaire positie in 2027 tot en met 2030
In de begroting wordt per programma aangegeven wat de kaders zijn voor het bestaande beleid. De baten en lasten worden op basis van de begroting van het voorgaande jaar inclusief de inmiddels vastgestelde begrotingswijzigingen geraamd. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de raad vastgestelde uitgangspunten. Daarnaast wordt, als blijkt dat externe factoren hiervoor aanleiding geven, in voorkomende gevallen afgeweken van het door de raad vastgestelde percentage voor prijsstijging en dergelijke.

Uitgangspunt is een solide financieel beleid met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Daarom is in het dekkingsplan onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van structurele lasten. De uitgaven nieuw beleid die eenmalig zijn, worden gedekt door eenmalige middelen. Het restant (structurele lasten) tekort wordt gedekt door structurele baten. Geconcludeerd kan worden dat de Programmabegroting 2027-2030 structureel in evenwicht is voor de jaren 2028-2030.

b. Het weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan. In paragraaf 'Weerstandsvermogen' wordt hierop uitgebreid ingegaan.

Kenmerkend voor het risicoprofiel van Nunspeet is dat de gemeente een vrij sterke sociale structuur kent. Verder is van belang dat Nunspeet een vrij stabiele gemeente is qua bevolkingsomvang. De gemeente Nunspeet loopt daardoor minder risico's dan bijvoorbeeld een gemeente met uitbreidingslocaties of andere grootschalige ontwikkelingen. Voor risico's waarvan de omvang redelijk kan worden ingeschat, zijn voorzieningen gevormd, zoals de voorziening planschades/juridische procedures.

De vrije financiële middelen die de gemeente kan inzetten voor het dekken van tegenvallers wordt weerstandscapaciteit genoemd. De weerstandscapaciteit van Nunspeet wordt berekend door een samenvoeging van de volgende onderdelen: budget voor onvoorziene uitgaven, het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog panden anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's af te dekken.

c. Het onderhoud van kapitaalgoederen
Onderhoud betreft de uitvoering van preventieve dan wel correctieve maatregelen om het kapitaalgoed (gedurende de levensduur) in goede staat te houden of te brengen. De volgende kapitaalgoederen zijn voor Nunspeet van toepassing: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. In paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt per kapitaalgoed kort ingegaan op het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Voor elk kapitaalgoed dient een actueel beleidsplan aanwezig te zijn, waarbij de raad heeft aangegeven wat het gewenste onderhoudsniveau is. In de Programmabegroting 2027-2030 zijn de budgetten opgenomen om het onderhoud adequaat uit te voeren. Verder zijn, wanneer noodzakelijk, vervangingsinvesteringen opgenomen.

Gesteld kan worden dat het niveau van het onderhoud is grotendeels gebaseerd is op actuele onderhoudsplannen en is afgestemd op het gewenste onderhoudsniveau.

d. De grondexploitatie
De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld (paragraaf 'Grondbeleid'). Van oudsher was al gekozen voor het realiseren van exploitaties met een positief resultaat, of ten minste kostendekkend.

Door de jaren heen heeft dit geleid tot een saldo in de grondexploitatie. Dit saldo is verwerkt in de reserve grondexploitatie. Een deel van deze reserve is niet besteedbaar omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt plaats op grond van artikel 10, lid 3 van de Verordening artikel 212 van de Gemeentewet na het vaststellen van de jaarrekening. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en Voorzieningen' opgenomen berekening. Hierin wordt rekening gehouden met verschillende elementen, zoals investeringen lopende complexen, boekwaarde van nog in exploitatie te nemen complexen, verschil boekwaarde en agrarische waarde van aangekochte gronden, verplichtingen en te verwachten resultaat lopende complexen. Het plafondbedrag is berekend als buffer voor mogelijk strategische aankopen.

In de nota 'Reserves en voorzieningen herijking 2025' zijn het bodem- en plafondbedrag van de reserve geactualiseerd. De omvang van deze reserve is zodanig dat verwachte risico's en kwantificeerbare verliezen kunnen worden opgevangen. Om nu en in de toekomst verzekerd te zijn van een gezonde basis voor grondexploitatie is het op peil houden van de reserve van essentieel belang.

In Nunspeet is een instrumentarium ontwikkeld voor een betere controle en beheersing van (risico-)ontwikkelingen: het Meerjarenperspectief grondbedrijf (MPG). Dit MPG bevat een volledige actualisatie van alle grondexploitaties en een geactualiseerde risicoanalyse. Dit MPG wordt eenmaal per jaar opgesteld, een aantal maanden voorafgaand aan de jaarrekening, zodat uitkomsten in de jaarrekening verwerkt kunnen worden. Het doel van dit MPG is de raad te informeren over de volgende onderwerpen:

- Beleid en uitgangspunten grondexploitatie
- Programmering: wijze waarop de plannen van onze gemeente passen binnen de kaders die de provincie heeft gesteld
- Stand van zaken en toekomstverwachtingen grondexploitaties, waaronder:
    - Ontwikkelingen
    - Financieel overzicht
    - Verschillenanalyse
    - Specifieke projectrisico's
- Financiële positie grondbedrijf

e. De (onbenutte) belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde

De tarieven voor afvalstoffen- en rioolheffing zijn 100% kostendekkend geraamd.

f. De reserves en voorzieningen
Via de jaarlijkse herijking heeft de raad voldoende zicht op de stand van zaken van de reserves en voorzieningen. Hierbij worden, wanneer gewenst dan wel noodzakelijk, voorstellen gedaan voor:

- het bijstellen van de bodem- en plafondbedragen;
- het opheffen van de reserves of voorzieningen;
- het instellen van een reserve of een voorziening;
- het overhevelen van middelen van de algemene reserve naar een specifieke bestemmingsreserve of een voorziening;
- de beslagen over de reserves en voorzieningen.

De herijking 2026 van de nota 'Reserves en Voorzieningen' is in juni 2026 behandeld in de raad. Deze herijking is mede de basis voor de inzet van de reserves en voorzieningen in het jaar 2027 en de prognosejaren 2028-2030. De algemene reserve wordt gezien als buffer voor risico's waarvoor geen voorziening is gevormd. Voor de risico's zijn voorzieningen getroffen. Daarnaast zijn bestemmingsreserves ingesteld voor de realisatie van een specifiek doel.

Voor de verschillende reserves zijn bodem- en plafondbedragen, voor de realisatie van de doelen, berekend. Bij het huidige ambitieniveau zijn alle reserves voldoende.

3.2 Algemene dekkingsmiddelen
Omschrijving (toelichting)

Inleiding
In dit hoofdstuk worden de inkomsten van de gemeente toegelicht die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen. De bekostiging van het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer gevonden in algemene dekkingsmiddelen. Het gaat hierbij om belastingen, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en overige baten en lasten. Het gaat met name over de onroerendezaakbelastingen en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen hebben geen vastgesteld bestedingsdoel in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds
In hoofdstuk 1 is ingegaan op de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Onroerendezaakbelasting
Deze belasting is toegelicht in hoofdstuk 1. In Paragraaf "Gemeentelijke heffingen" wordt nader ingegaan op deze belastingen.

Onvoorziene uitgaven
Uitgangspunt van het financieel beleid is dat in de begroting een post voor onvoorziene uitgaven wordt opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van circa € 90.000,--. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--). Rekening houdend met een stringente toepassing van de afgesproken spelregels voor het gebruik van deze post, zijn deze bedragen verantwoord.

3.3 Kerngegevens waarop de ramingen zijn gebaseerd
Omschrijving (toelichting)

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
SGP	7	
Gemeentebelang	5	2
ChristenUnie	4	1
Lux21	2	
CDA	1	1*
PRO	1	
VVD	1	

* De wethouder CDA vertegenwoordigt tevens PvdA/GroenLinks

	Rekening 2025	(31-12)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 20
Financiële structuur (x € 1.000,--)						
(-/- = opbrengsten of lagere kosten)						
Baten		-103.824	-95.468	-101.116	-100.056	-99.5
Lasten		102.564	99.339	107.990	103.518	100.7
Saldo baten minus lasten		-1.260	3.871	6.875	3.462	1.1
Dotaties respectievelijk onttrekkingen reserves		-2.370	-3.871	-6.875	-3.462	-1.1
Batig saldo jaarrek./saldo begr.		-3.630	0	0	0	0

Balans (x € 1.000,-)	Rekening 2025	(31-12)	Begroting 2026	(31-12)	Begroting 2027	(31-12)	Begroting 2028	(31-12)	Begroting 2029	Begroti (31-
Materiële vaste activa		124.111		123.307		135.324		147710		160.8
Financiële vaste activa		6.150		7.200		7.150		7.100		7.0

Vlottende activa	49.594	51.179	38.949	42.415	37.5
Eigen vermogen	88.797	78.559	71.684	68.222	67.0
Voorzieningen	10.560	10.850	11.104	11.499	11.8
Langlopende schulden	39.384	66.472	64.635	83.504	92.6
Vlottende passiva	41.114	25.805	34.000	34.000	34.0
Sociale structuur *					
Inwoners	29.393	29.500	29.686	-	
Jongeren (<18 jaar)	6.556	6.450	6.566	-	
Bijstandsgerechtigden	385	304	305	-	
Aantal leerlingen 4 tot en met 12 jaar**	2.844	2.826	2.844	-	
- Openbaar basisonderwijs	82	83	82	-	
- Bijzonder basisonderwijs	2.762	2.743	2.762	-	
Leerlingen speciaal basisonderwijs	296	296	296	-	
Leerlingen speciaal voortgezet onderwijs	45	45	45	-	
Leerlingen bijzonder voortgezet onderwijs	510	488	510	-	
Fysieke structuur *					
Oppervlakte land in hectare	12.872	12.872	12.872	-	
Oppervlakte binnenwater in hectare	81	81	81	-	
Historische woningen in bewoonde oorden	579	579	579	-	

* Voor de cijfers sociale en fysieke structuur is gebruikgemaakt van de gegevens van de Algemene uitkering Gemeentefonds.

** Gebruik gemaakt van de meest recente tellingen DUO

Programma 1. Sociaal Domein

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"Uitgangspunt voor het sociaal domein is dat de gemeente een krachtige samenleving is. Iedereen moet in staat zijn mee te doen en om te gaan met de uitdagingen van het leven.

Het uitgangspunt geldt voor ieder individu, maar vooral ook als samenleving met elkaar: inwoners, gemeente, maatschappelijke organisaties, kerken, moskee en het bedrijfsleven. Als door de uitdagingen van het leven zaken als vitaliteit, veerkracht en veiligheid onder druk staan, bieden we als samenleving ondersteuning en is er een vangnet beschikbaar. De mogelijkheden, talenten, zelfstandigheid en eigen regie van de inwoners staan centraal. Want door een sterke basis te ontwikkelen, maken we meedoen mogelijk. Daar waar dat niet gaat of vanzelfsprekend is, ondersteunen we elkaar, om meedoen mogelijk te maken. Meedoen bestaat naast betaald werk ook uit vrijwilligerswerk of andere bijdragen aan de samenleving."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Verordening inkomensondersteuning gemeente Nunspeet 2026
- Nadere regels inkomensondersteuning gemeente Nunspeet 2026
- Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2022
- Beleidsregels Terugvordering en Verhaal Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Wmo 2020
- Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Nunspeet
- Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Nunspeet 2025
- Verordening schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2021
- Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregels Krediethypotheek Participatiewet gemeente Nunspeet 2015
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2026
- Integraal beleidsplan sociaal domein 2022-2025 gemeente Nunspeet(verlengt t/m 2027)
- Nadere regels en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning WMO gemeente Nunspeet 2026
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2027
- Beleidsregel tegemoetkoming kosten op basis van Sociaal Medische Indicatie 2026
- Regionaal beleidsplan maatschappelijke zorg Noord-Veluwe en Zeewolde 2026-2032
- Regionale en lokale uitvoeringsagenda Samen tegen huiselijk geweld 2024-2028

Wat willen we bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 1

Wat gaan wij doen?

Aanpak Huislijk geweld: subsidie Veilig Thuis NOG en uitvoeringsagenda
Omschrijving (toelichting)

Om de huidige dienstverlening van Veilig Thuis NOG in 2027 te kunnen voortzetten is dan ook een ophoging van de lokale bijdrage nodig.

Lokaal uitvoeringsplan maatschappelijke zog
Omschrijving (toelichting)

We gaan voortvarend aan de slag met een lokaal uitvoeringsplan.

Mantelzorg: Welzijnsbijeenkomsten 80+
Omschrijving (toelichting)

Sinds november 2024 t/m 2026 voeren Stichting Welzijn Nunspeet en Stichting Het Venster samen het project 'Welzijnsbijeenkomsten 80 en 85+' uit. Dit doen zij vanuit de actielijn Robuuste Rechtsbe-scherming in het kader van de POK-middelen (de middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld om o.a. niet-gebruik van voorzieningen tegen te gaan). Deze middelen heeft het Rijk tot en met 2026 toegekend. Zonder nieuwe financiering vanaf 2027 kan dit project niet worden voortgezet.

Pilot Passende ondersteunig dichtbij
Omschrijving (toelichting)

Voortzetting Pilot Passende Ondersteuning Dichtbij onder voorbehoud van goedkeuring door de raad

RET/Toekomsttuin
Omschrijving (toelichting)

De borging van de reeds ontwikkelde werkwijze RET is noodzakelijk om blijvend te voldoen aan wet-telijke eisen binnen het jeugddomein. Daarnaast is vanaf 2025 toegewerkt naar vervlechten van RET en Toekomsttuin Noord-Veluwe. De werkwijze is ontwikkeld en in de praktijk toegepast en lijkt meer-waarde te hebben voor gezinnen/huishoudens èn professionals, maar de inzet ervan is nog niet financieel geborgd.

Sociaal Raadslieden
Omschrijving (toelichting)

Sociaal Raadslieden van Stimenz ondersteunen inwoners bij sociaal juridische vragen en vervullen hiermee een belangrijke preventieve taak. Zij helpen o.a. bij een voorzieningencheck, maar doen bijvoorbeeld ook de coördinatie van het Financieel Trefpunt. Hun inzet is een grote component in het voorkomen van problematische schulden. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van Sociaal Raadslieden is structureel gestegen. Daarnaast zijn voor de avondopenstelling van het Financieel Trefpunt conform Uitvoeringsplan Bestaanszeker-heid en Schulden extra middelen voor coördinatie nodig

Sturing jeugdzorg:Plan van aanpak jeugdhulp Nunspeet
Omschrijving (toelichting)

De gemeente Nunspeet staat voor de opgave om goede en passende jeugdhulp beschikbaar te houden voor jeugdigen en gezinnen die deze hulp nodig hebben, terwijl de uitgaven voor jeugdhulp sterk zijn gestegen. De uitgaven voor zorg in natura namen toe van € 6,2 miljoen in 2018 naar € 12,2 miljoen in 2025. Ook het aantal jeugdigen met jeugdzorg nam in dezelfde periode toe van 686 naar 904. De gemeente wordt voor 2027 geconfronteerd met een verwacht tekort van € 2,2 miljoen op de uitvoering van de Jeugdwet. De VNG adviseert gemeenten om deze financiële afwijking als stelpost in de begroting op te nemen, terwijl de provincie als toezichthouder uitgaat van het principe van een sluitende en realistische begroting. In overleg met de provincie is vastgesteld dat het opnemen van een stelpost mogelijk is, mits hieraan een concreet en realistisch plan van aanpak ten grondslag ligt. Dit plan van aanpak is aan de provincie voorgelegd en door haar inhoudelijk volledig akkoord bevonden. Daarbij heeft de provincie als voorwaarde gesteld dat zij gedurende de uitvoering actief wordt geïnformeerd over de voortgang en resultaten via een adequate monitorings- en verantwoordingssystematiek. Het Plan van aanpak Jeugdhulp Nunspeet 2026-2028 bundelt de bestaande en nieuwe maatregelen in een projectmatige aanpak voor 2026-2028. Daarbij verschuift de focus van losse beheersmaatregelen naar structurele transformatie, betere monitoring en scherper sturen op passende hulp. Het plan sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028. Lokaal wordt aangesloten bij de ontwikkeling van de stevige lokale toegang 0-100+, het CJG Nunspeet, het programma De belofte aan het Nunspeetse kind, de beweging rond normaliseren en preventie en de regionale samenwerking binnen Jeugdhulp Regio Noord-Veluwe.Om dit plan te laten slagen worden projectkosten opgevoerd.

Visie Wonen, Welzijn en zorg
Omschrijving (toelichting)

We zijn in afwachting van de visie. Op basis hiervan worden samenwerkingsafspraken gemaakt over ieders rol in en bijdrage aan de opgaven

Volwassenfonds sport en cultuur
Omschrijving (toelichting)

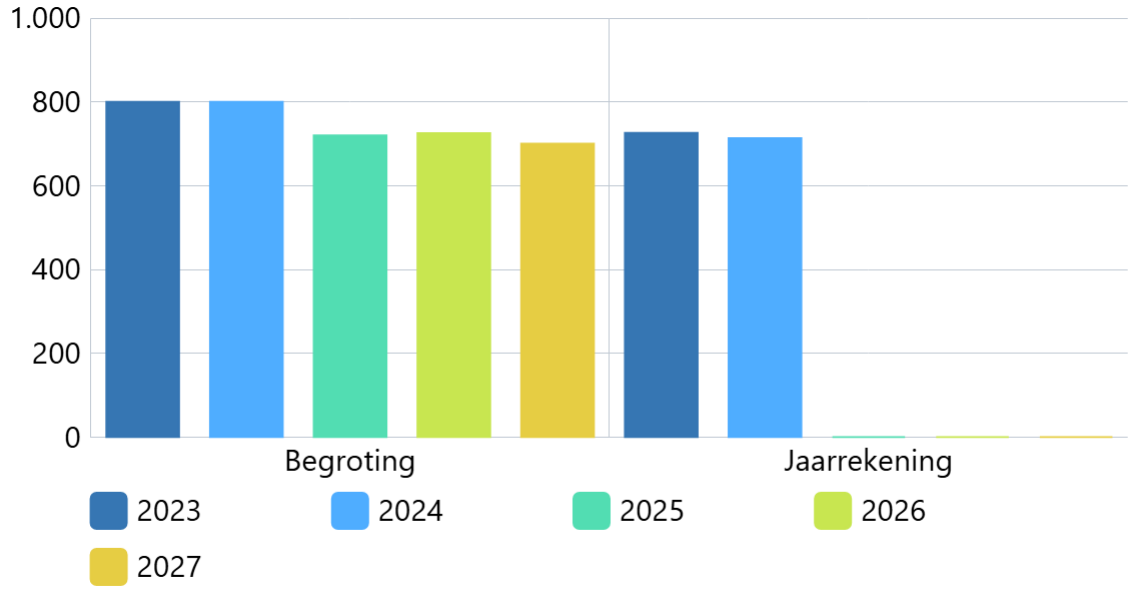
Vanaf 1 oktober 2024 tot en met 31 december 2026 loopt de pilot Volwassenenfonds Sport en Cultuur als onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden. De evaluatie van de pilot volgt in 2026. Om na de pilot de samenwerking met het Volwassenenfonds te kunnen voortzetten, worden incidentele middelen gevraagd voor 2027. Bij een positieve evaluatie worden bij de uitvraag nieuw beleid 2028 e.v. structurele middelen aangevraagd.

Wat willen we bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 1

Indicatoren

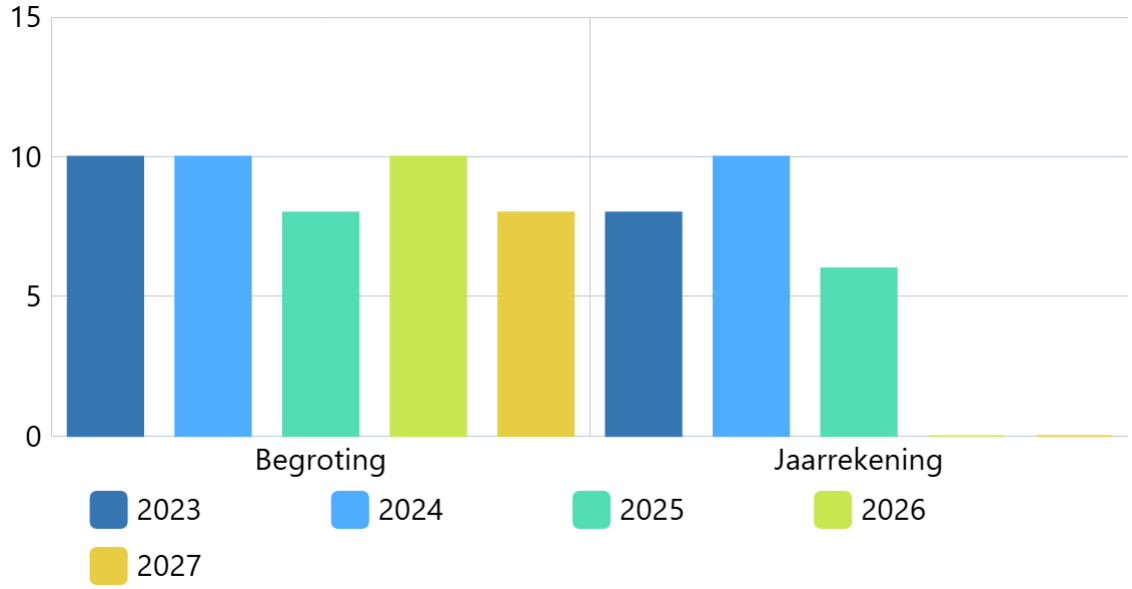
Banen.

Bron: St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	800	726
2024	800	713
2025	720	0
2026	725	0
2027	700	0

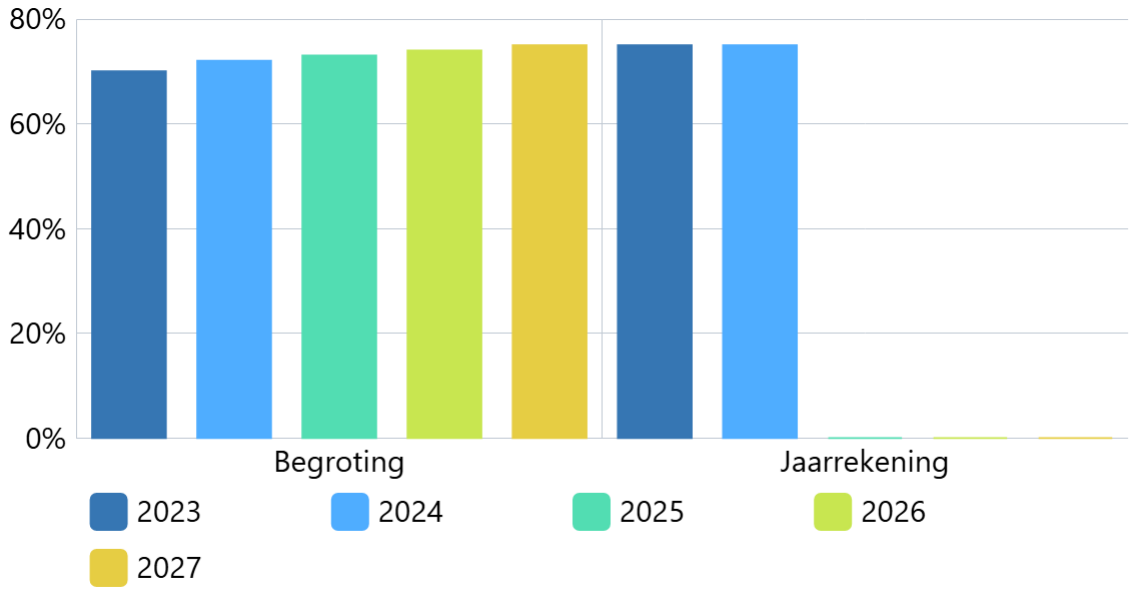
Jongeren met een delict voor de rechter.

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	10	8
2024	10	10
2025	8	6
2026	10	0
2027	8	0

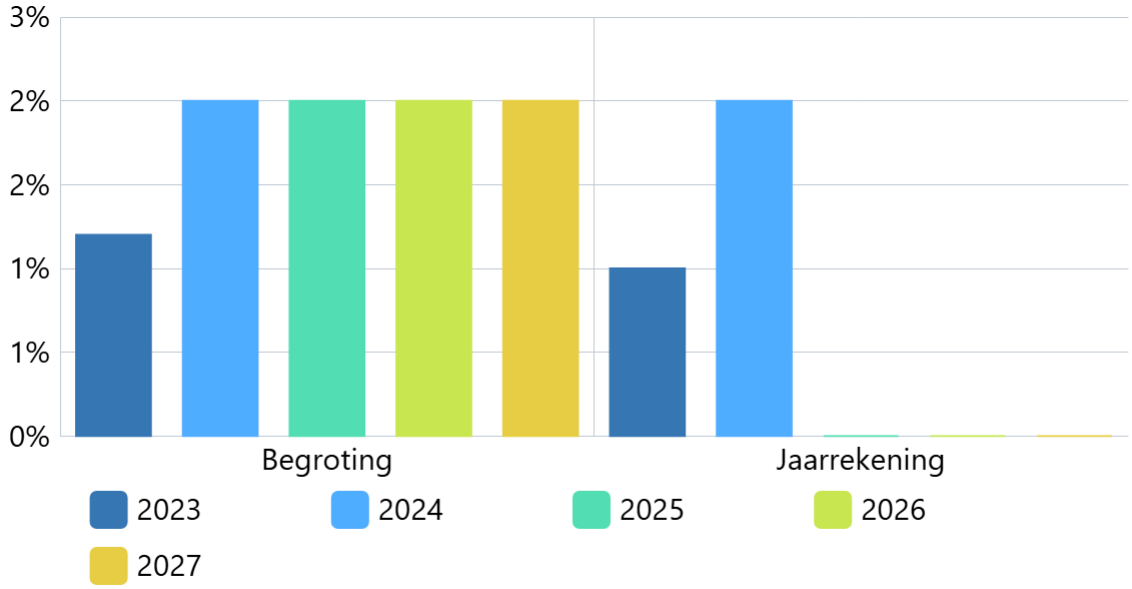
Netto Participatiegraad.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	70%	75%
2024	72%	75%
2025	73%	0%
2026	74%	0%
2027	75%	0%

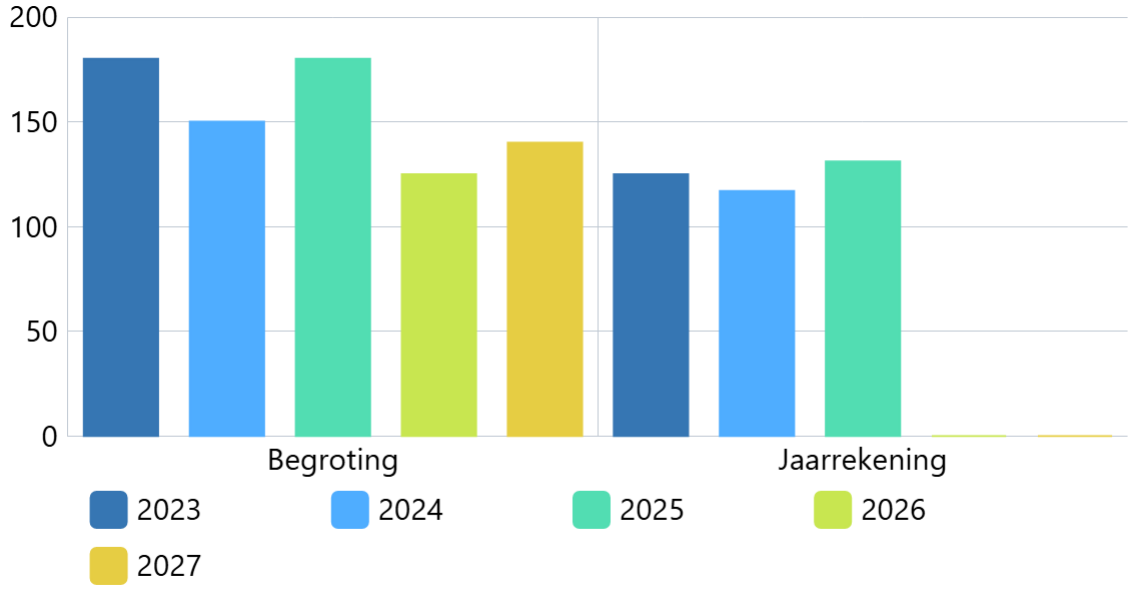
Werkloze jongeren.

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	1%	1%
2024	2%	2%
2025	2%	0%
2026	2%	0%
2027	2%	0%

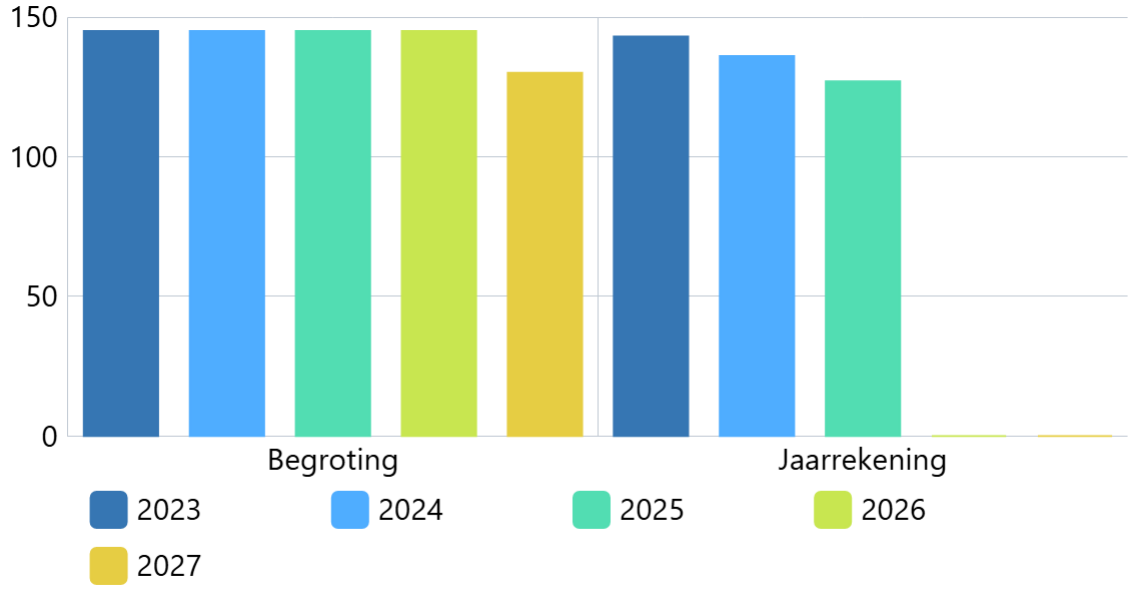
Personen met een bijstandsuitkering.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	180	125
2024	150	117
2025	180	131
2026	125	0
2027	140	0

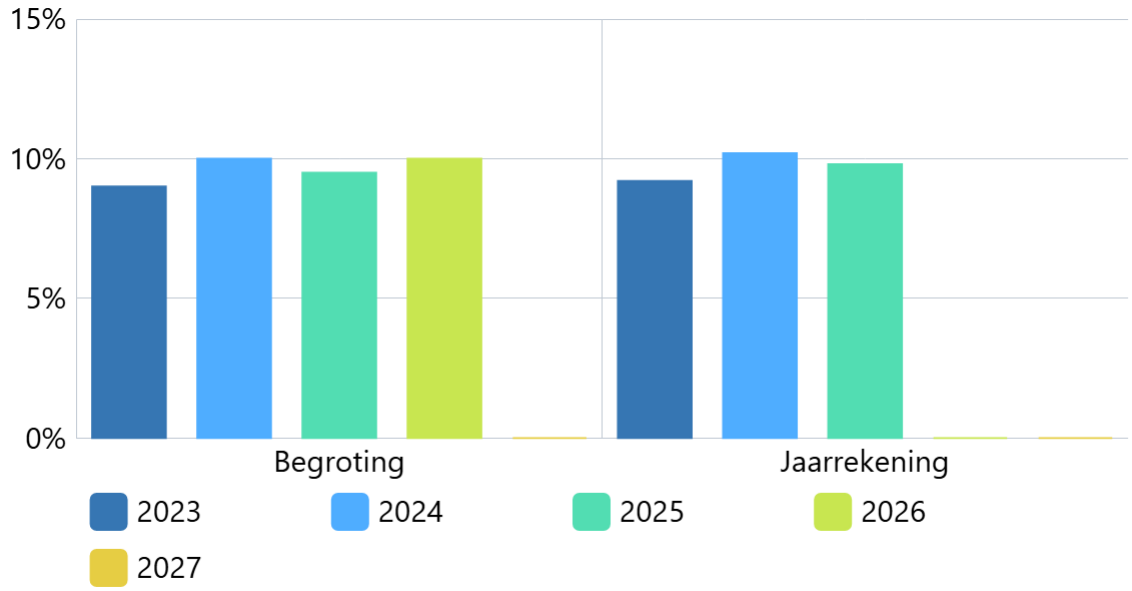
Personen met een lopend re-intergratietraject.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	145	143
2024	145	136
2025	145	127
2026	145	0
2027	130	0

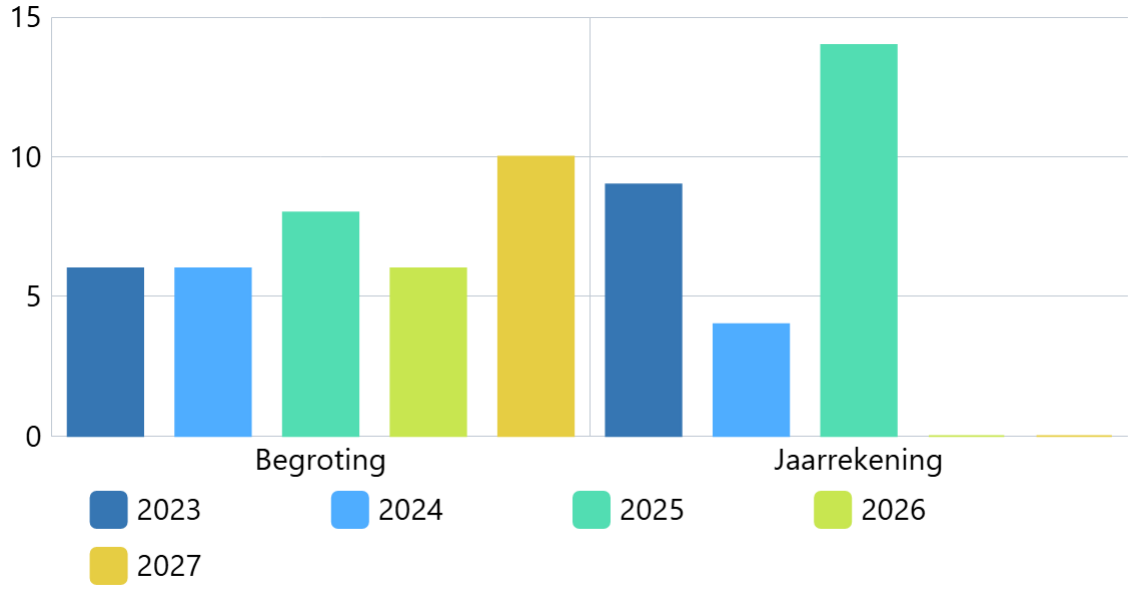
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	9%	9%
2024	10%	10%
2025	10%	10%
2026	10%	0%
2027	0%	0%

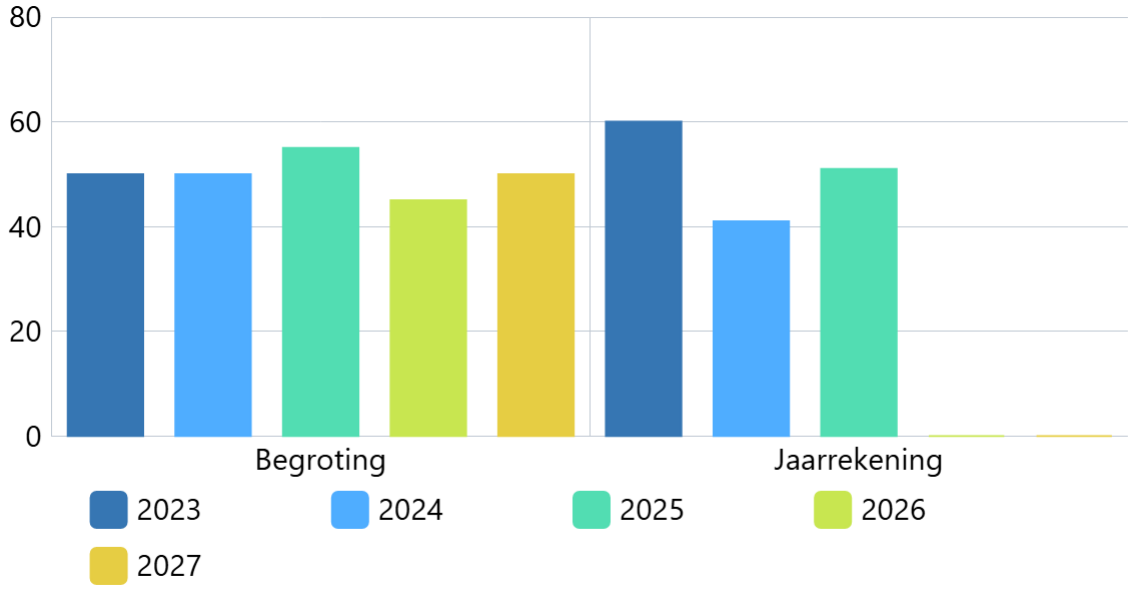
Jongeren met jeugdreclassering.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	6	9
2024	6	4
2025	8	14
2026	6	0
2027	10	0

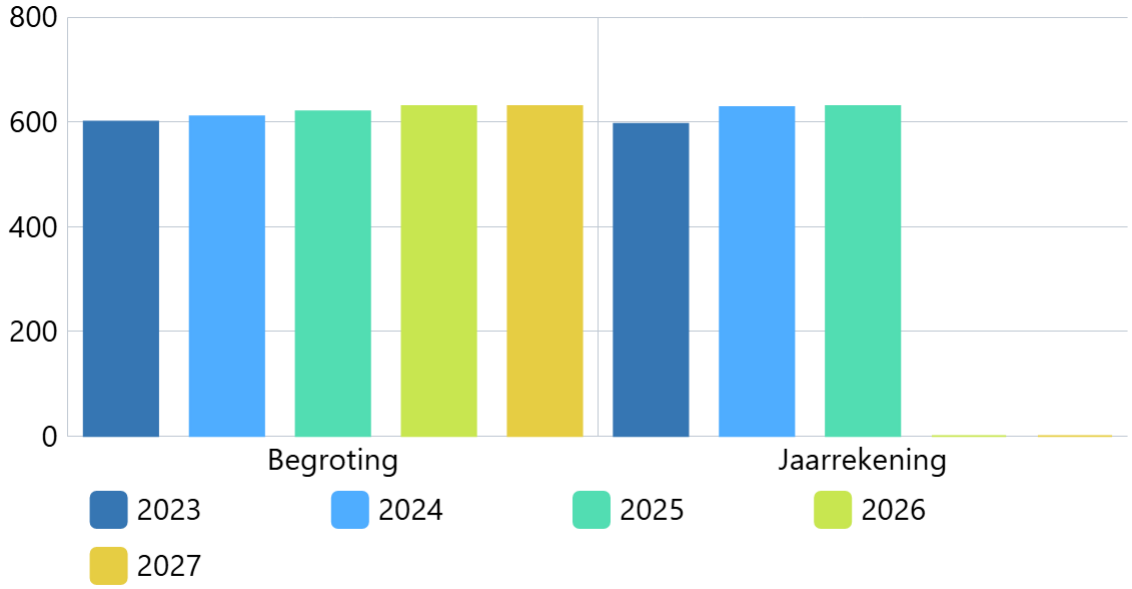
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	50	60
2024	50	41
2025	55	51
2026	45	0
2027	50	0

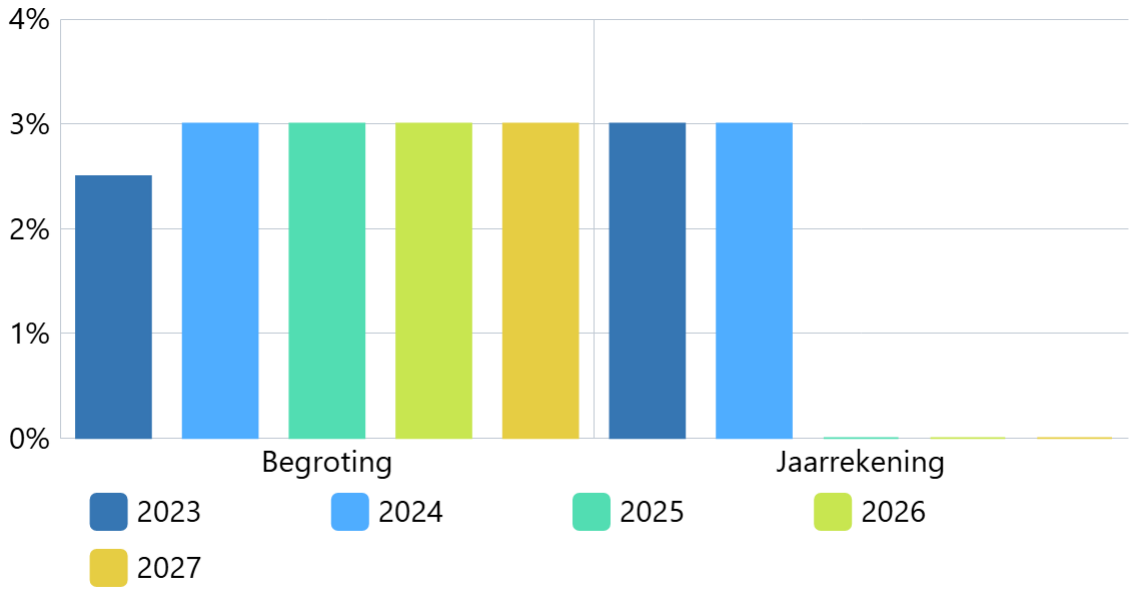
Cliënten met een maatwerkvoorziening WMO.

Bron: GMSD (Gemeentelijke monitor sociaal domein)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	600	596
2024	610	628
2025	620	630
2026	630	0
2027	630	0

Kinderen in uitkeringsgezinnen.

Bron: Verwey Jonker instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	3%	3%
2024	3%	3%
2025	3%	0%
2026	3%	0%
2027	3%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	44.652	43.124	40.391	40.177
Baten	-7.738	-7.480	-7.480	-7.480
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**36.914**	**35.644**	**32.911**	**32.697**
Gerealiseerd resultaat	**36.914**	**35.644**	**32.911**	**32.697**

Programma 2. Onderwijs

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"Onderwijs vergroot de kans op werk en een goed leven. Het is daarom essentieel dezelfde kansen te bieden aan kinderen en jongeren om zich te ontplooien en te blijven ontwikkelen."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Verordening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet 2015
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang gemeente Nunspeet 2019 (herijking gestart)
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nunspeet 2021 (herijking gestart)
- Regioplan Basisvaardigheden 2024-2027
- Onderwijsagenda 2017-2021
- Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet "Ruimte voor talent"
- Algemene Subsidieverordening gemeente Nunspeet
- Deelverordening subsidies onderwijs en opvang 2018
- Wijzigingsverordening subsidies onderwijs en opvang 2025
- Beleidsplan VVE 2018-2021
- Wijzigingsverordening subsidies onderwijs en opvang 20257
- Beleidsplan Leerlingzaken 2016-2020 (herijking gestart)
- Regionaal Programma VSV-regio Noordwest Veluwe 2026-2029
-

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 2

Wat gaan wij doen?

Aanleg multifunctioneel schoolplein incl bijdrage provincie en Regiodeal. (totale investering € 500.000)
Omschrijving (toelichting)

Ten behoeve van IKC Nunspeet Oost is aan de Oosteinderweg een locatie beschikbaar. Ten behoeve van de nieuwbouw heeft de aanbesteding in 2024 plaatsgevonden. Binnen de aanbesteding is het speelterrein voor de school meegenomen. Het beschikbare terrein is groter dan het terrein dat binnen scope valt. Voor het terrein buiten scope is binnen de aanbesteding een integraal ontwerp met het speelterrein uitgevraagd. Dit ontwerp is als 'wens' in de aanbesteding meegenomen. De aannemer heeft het ontwerp in afstemming met lokale aannemers afgeprijsd op € 560.000,-. Dit is inclusief een stelpost van € 100.000,- voor speeltoestellen en aanleg voetbalveld. Omdat in de nabije omgeving al een speeltuin aanwezig is (en extra speeltoestellen niet noodzakelijk zijn), wordt een lagere investering (€ 500.000,-) in het nieuwe beleid meegenomen. In het kader van RegioDeal Zwolle is het

terrein buiten scope als ‘multifunctioneel schoolplein’ aangedragen. De Regio Zwolle heeft binnen de RegioDeal voor dit onderwerp een subsidie van € 134.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast heeft de provincie Gelderland als cofinanciering een subsidie van € 150.000,- beschikbaar gesteld.

Bewegingsonderwijs
Omschrijving (toelichting)

Sinds het schooljaar 2023 – 2024 zijn scholen verplicht 2x 45 minuten bewegingsonderwijs aan te bieden. Dit is een verhoging van 1 naar 2 klokuren per week. Het is de wettelijke taak van de gemeente om gymruimte te faciliteren voor deze klokuren. Daarnaast verzorgt de gemeente ook het vervoer voor alle klassen voor Swim2Play en de groepen 3 en 4 voor het gymmen. Dit is conform de opgestelde verordening voor gym- en zwemvervoer. Het geraamde budget is niet toereikend en moet aangevuld worden.

formatie onderwijshuisvesting
Omschrijving (toelichting)

Op dit moment worden zeven projecten uit het Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet (Koersplan) uitgevoerd. Voor de uitvoering van de huidige projecten is de beschikbare ambtelijke capaciteit onvoldoende. Momenteel wordt gewerkt aan de herijking van het Koersplan. De benodigde aanvullende capaciteit voor de uitvoering van de lopende projecten staat los van een eventuele versnelling van het Koersplan.

IHP ophoging reserve onderwijs met trendmatige stijging gedekt door trendmatige ozb stijging
Omschrijving (toelichting)

In de gemeente Nunspeet is in 2023 het Koersplan Onderwijshuisvesting vastgesteld. Dit plan hebben de onderwijsinstellingen en de gemeente samen ontwikkeld. We blijven ons inzetten voor de uitvoering ervan. Bij de herijking van het koersplan in 2027 gaan we - waar nodig - schoolgebouwen sneller renoveren, verduurzamen en het binnenklimaat verbeteren. Extra kosten komen niet ten laste van de reguliere begroting, maar worden (deels) betaald vanuit de hiervoor bestemde jaarlijkse trendmatige 1% stijging onroerendezaakbelastingen (ozb) langer te laten doorlopen dan in het huidige koersplan ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting.

IHP verduurzamen
Omschrijving (toelichting)

In de gemeente Nunspeet is in 2023 het Koersplan Onderwijshuisvesting vastgesteld. Dat is een belangrijke basis voor verduurzaming en nieuwbouw van de schoolgebouwen in de gemeente. Dit plan hebben de onderwijsinstellingen en de gemeente samen ontwikkeld. We blijven ons inzetten voor de uitvoering ervan. Bij de herijking van het koersplan in 2027 gaan we - waar nodig - schoolgebouwen sneller renoveren, verduurzamen en het binnenklimaat verbeteren. Extra kosten komen niet ten laste van de reguliere begroting, maar worden (deels) betaald vanuit de reserves voor duurzaamheid. Daarnaast laten we de hiervoor bestemde jaarlijkse trendmatige 1% stijging onroerendezaakbelastingen (ozb) langer doorlopen dan in het huidige koersplan ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting.

Leerplicht
Omschrijving (toelichting)

Meerinzicht voert de Leerplichtwet en de wetgeving voor het Doorstroompunt (voorheen RMC, Regio-nale Meld en Coördinatiefunctie) uit. In 2022 is besloten om incidenteel 1,5 fte extra formatie beschikbaar te stellen voor de uitvoering van leerplichttaken. Deze extra formatie werd bekostigd vanuit het surplus van de specifieke uitkering voor het Doorstroompunt (RMC) regio Noordwest Veluwe. Per 2026 is dit niet meer mogelijk. Door de betrokken portefeuillehouders is ingestemd met het voorstel dat de aanvullende bekostiging voor 1,5 fte door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Voor de gemeente Nunspeet bedraagt de extra bijdrage €25.000,-.

Onderhoud schoolgebouw Albert Neuhuyslaan 53 te Nunspeet (=wissellocatie)
Omschrijving (toelichting)

In het Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet (Koersplan) is opgenomen dat De Olijf-boom op korte termijn verhuist naar het IKC Oost. Het oorspronkelijke uitgangspunt was om één of meerdere van deze locaties in te zetten als wissellocatie. Doordat de realisatie Koersplan het IKC Oost is vertraagd, was er geen wissellocatie beschikbaar voor andere projecten uit het Koersplan. Daarom is besloten het schoolgebouw aan Albert Neuhuyslaan 53 in te zetten als wissellocatie. Zon-der een wissellocatie kunnen de projecten uit het Koersplan niet worden uitgevoerd.

Uitvoering projecten onderwijshuisvesting (verhuizing van basisschool Olijfboom, EVMS en advieskosten
Omschrijving (toelichting)

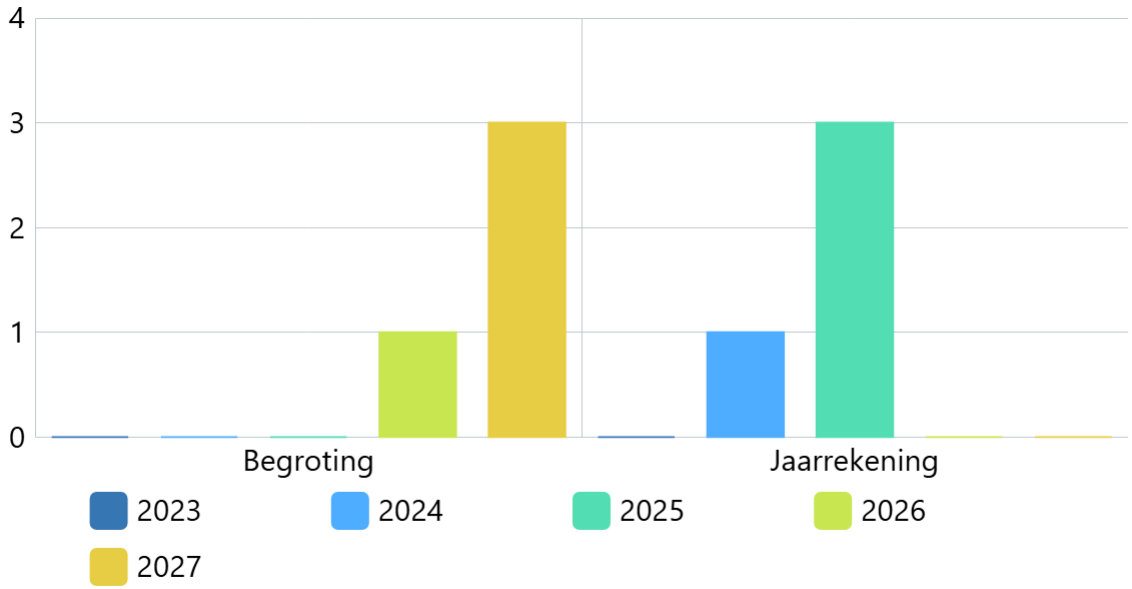
Op dit moment wordt gewerkt aan de herijking van het Koersplan. De herijking wordt in 2027 aan de gemeenteraad voorgelegd. Er zijn inmiddels projecten in uitvoeren, waarvoor niet gewacht kan worden tot de besluitvorming in de gemeenteraad. De uitvoering van de projecten Eerste Veluwse Montesso-rischool (EVMS) en IKC Oost is inmiddels gestart. De bijkomende kosten die daarmee samenhangen worden nu meegenomen, omdat de projecten anders niet verder uitgewerkt kunnen worden. De bijko-mende kosten van de overige projecten worden betrokken bij de herijking van het Koersplan. De bijkomende kosten voor de EVMS en IKC Oost bestaan uit verhuiskosten. De verhuiskosten be-treffen: • De verhuizing van basisschool De Olijfboom naar het nieuw te bouwen IKC in 2027 (€50.000,-); • De verhuizing van de EVMS naar de wissellocatie Albert Neuhuyslaan 53 in 2027 (€10.000,-); • De terugverhuizing van de EVMS van de wissellocatie Albert Neuhuyslaan 53 naar het schoolgebouw aan de Arthur Briëtstraat 40 in 2028 (€10.000,-). Daarnaast worden advieskosten opgenomen voor het uitvoeren van noodzakelijke onderzoeken ten behoeve van de uitvoering van de projecten.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 2

Indicatoren

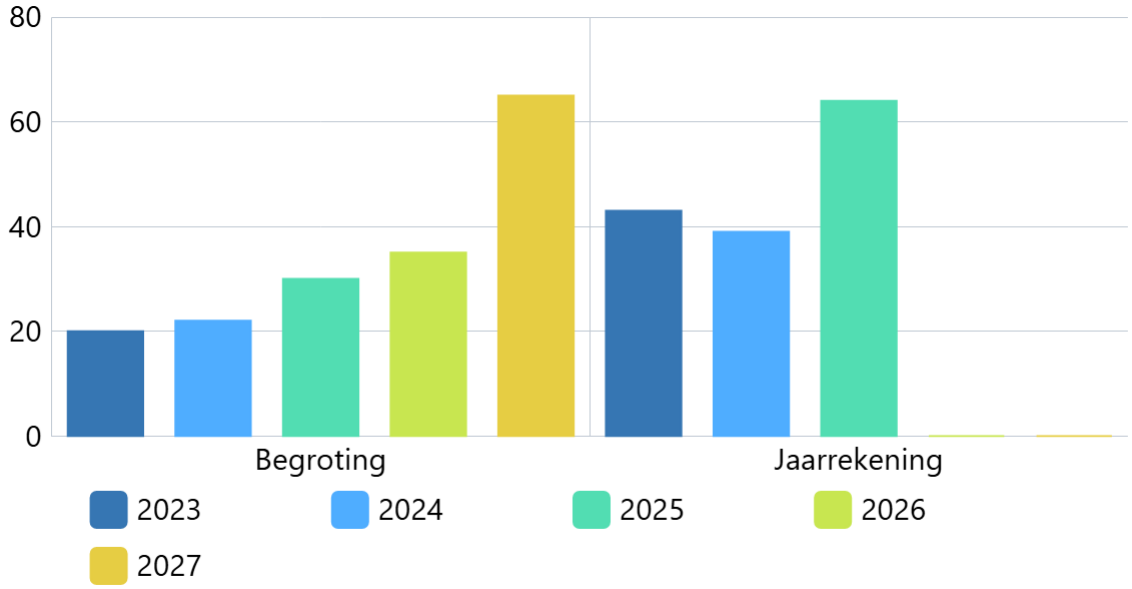
Absoluut verzuim.

Bron: DUO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	0	0
2024	0	1
2025	0	3
2026	1	0
2027	3	0

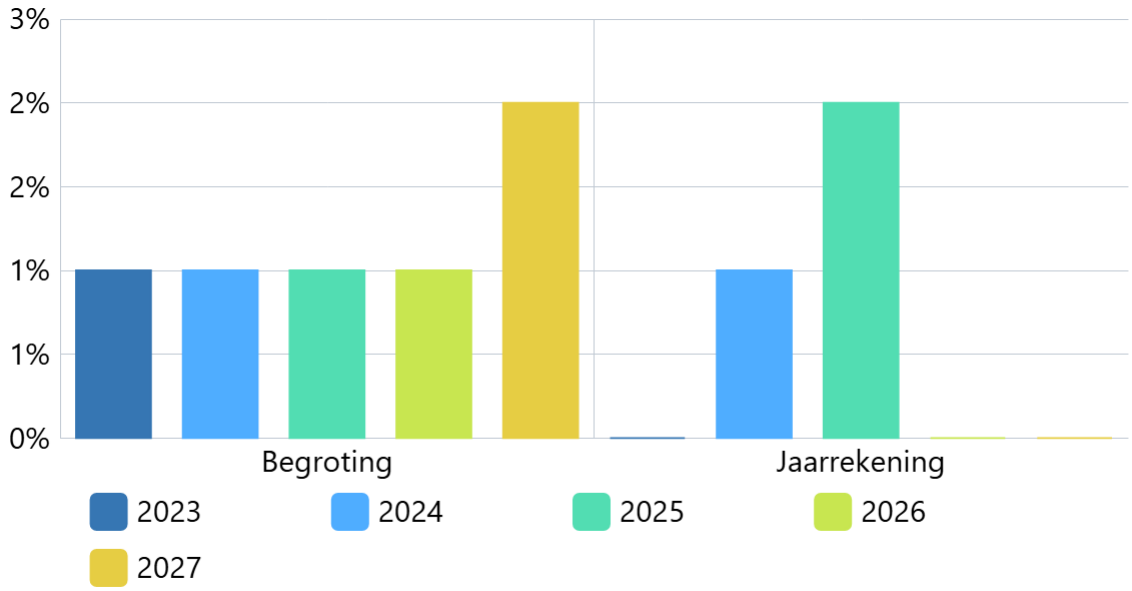
Relatief verzuim.

Bron: DUO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	20	43
2024	22	39
2025	30	64
2026	35	0
2027	65	0

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers).

Bron: Ingrado

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	1%	0%
2024	1%	1%
2025	1%	2%
2026	1%	0%
2027	2%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	3.506	3.494	3.433	3.403
Baten	-705	-704	-704	-704
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.801**	**2.791**	**2.729**	**2.699**
Gerealiseerd resultaat	**2.801**	**2.791**	**2.729**	**2.699**

Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Integrale toekomstvisie Nunspeet
- Woonvisie
- Bouwverordening
- Welstandsnota
- Bestemmingsplannen
- Nota Centrumvisie Nunspeet
- Welstandsnota
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008
- Verordening Starterslening
- Nota grondbeleid 2017-2021

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 3

Wat gaan wij daarvoor doen?

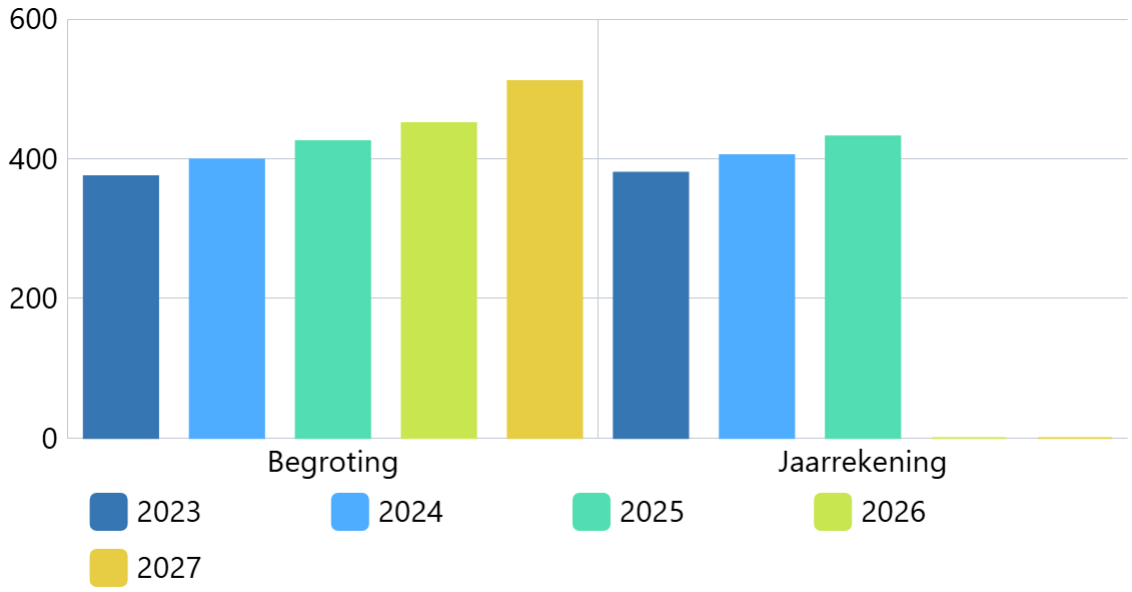
Herijking omgevingsvisie
Omschrijving (toelichting)

De omgevingsvisie is toe aan een herijking. Zowel ruimtelijke als sociale ontwikkelingen volgen elkaar in een hoog tempo op; denk bijvoorbeeld aan uitdagingen met betrekking tot stikstof, netcongestie, het realiseren van nieuwe woningen. Daarnaast spelen maatschappelijke opgaven zoals vergrijzing, gezondheid, leefbaarheid en de bereikbaarheid van voorzieningen, evenals economische ontwikkelin-gen waaronder de (vrijetijds)economie met recreatie, toerisme, sport en kunst en cultuur. Deze opga-ven vragen om integrale keuzes waarbij ruimtelijke, sociale, economische en culturele belangen in samenhang worden afgewogen. In de huidige omgevingsvisie wordt een doorkijk gegeven naar 2030. Inmiddels zijn veel van de voorgenomen ontwikkelingen gerealiseerd of achterhaald door de actuali-teit

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 3

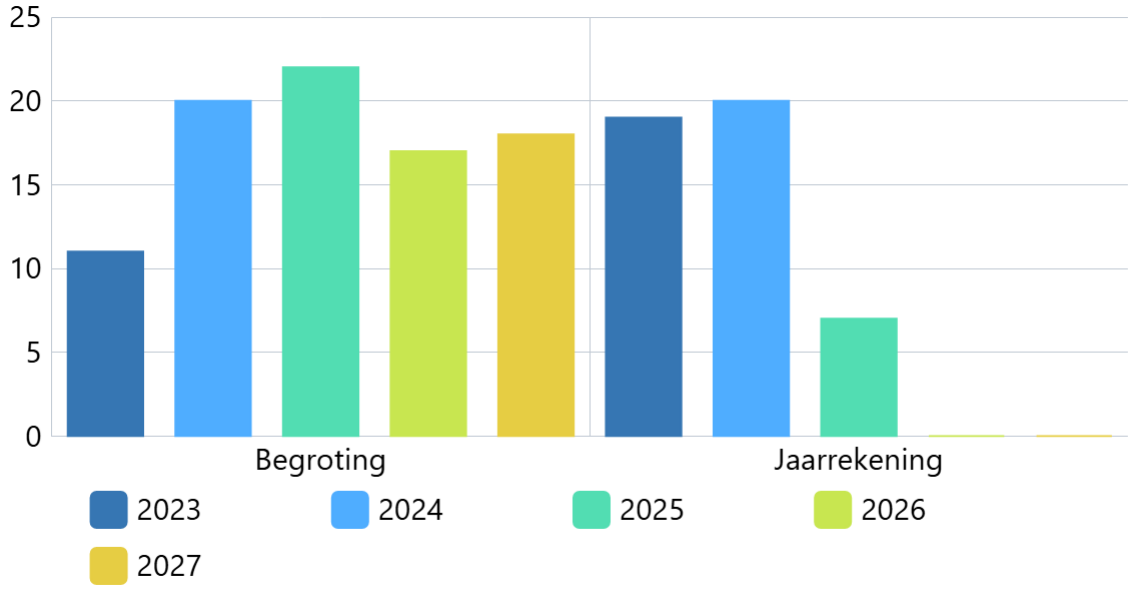
Gemiddelde WOZ waarde.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	375	380
2024	399	405
2025	425	432
2026	451	0
2027	511	0

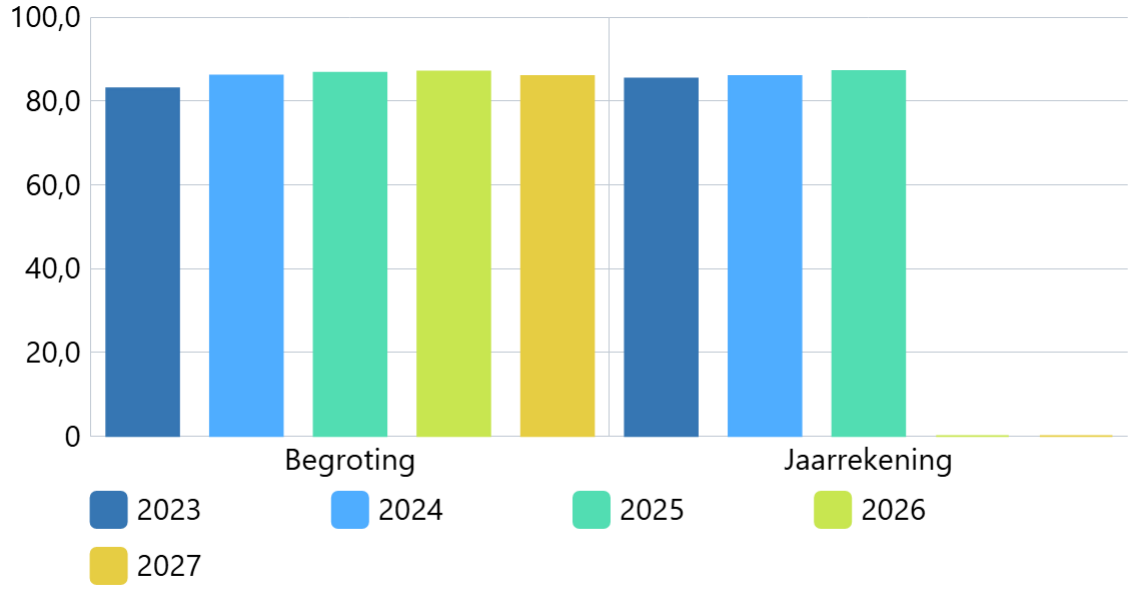
Nieuw gebouwde woningen.

Bron: Basisregistratie adressen en gebouwen

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	11	19
2024	20	20
2025	22	7
2026	17	0
2027	18	0

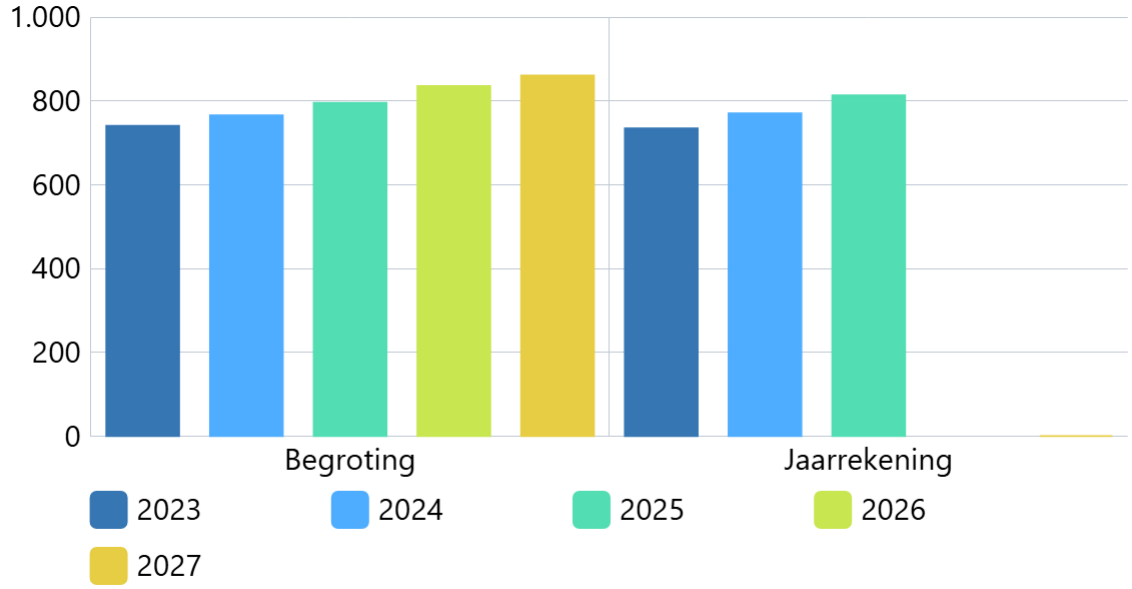
Demografische druk.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	83,0	85,3
2024	86,0	85,9
2025	86,7	87,1
2026	87,0	0,0
2027	85,9	0,0

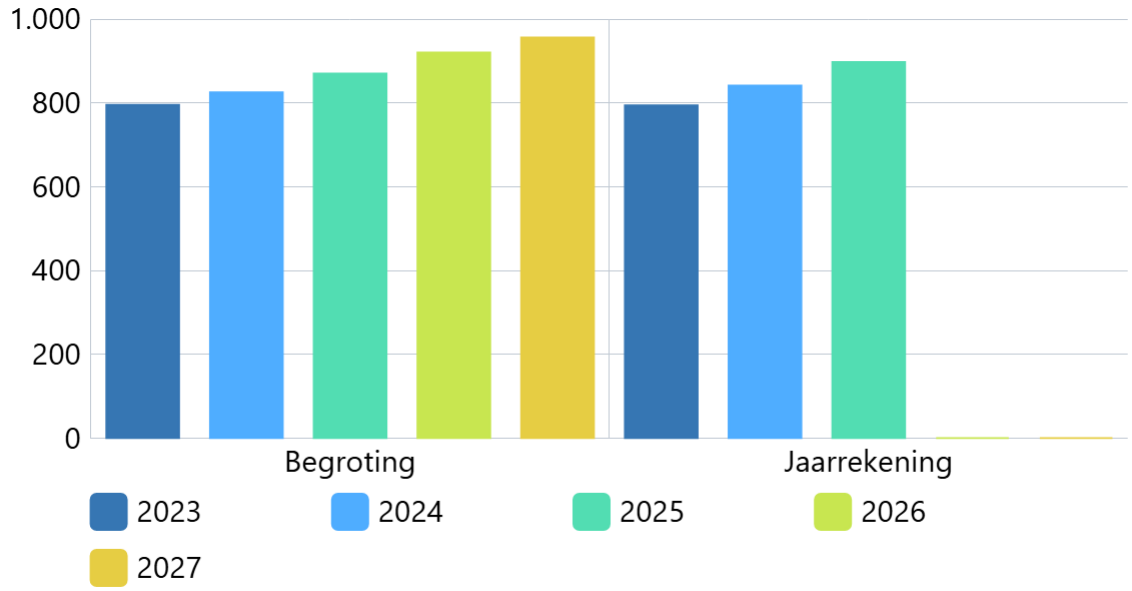
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden.

Bron: COELO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	740	734
2024	765	770
2025	795	813
2026	835	-
2027	860	0

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden.

Bron: COELO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	795	794
2024	825	841
2025	870	897
2026	920	0
2027	956	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	4.583	4.472	4.467	4.467
Baten	-1.944	-1.944	-1.944	-1.944
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.639**	**2.527**	**2.523**	**2.522**
Gerealiseerd resultaat	**2.639**	**2.527**	**2.523**	**2.522**

Programma 4. Volksgezondheid en milieu

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"Een concrete taak voor gemeenten is het bevorderen van een gezonde leefstijl en dat is ook de komende bestuursperiode voor ons prioriteit. Daarnaast blijft duurzaamheid een belangrijk thema, waarbij we ons verantwoordelijk voelen voor een goed beheer van onze aarde, ook voor de generaties na ons."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Milieuactieplan 2012-2015
- Deelverordening duurzaamheid
- Masterplan duurzaamheid
- Beleidskader geluid
- Besluit bodemkwaliteit
- Verordening geurhinder en veehouderij
- Regionaal milieu-uitvoeringprogramma RNV
- Afvalwaterketenplan
- Lozingenbesluit (bodembescherming)
- Beleidsregels laadpalen automobiliteit
- Verordening afvalstoffenheffing 2017
- Verordening rioolheffing 2017
- Verordening rioolaansluitrecht 2017
- Beleidsnota samen voor een gezond Noord-Veluwe 2017-2021
- Preventie en handhavingsplan alcohol 2017-2021
- Hemelwatervisie en uitvoeringsplan
- Uitvoeringsplan gezondheid 2024-2027

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 4

Wat gaan wij doen?

areaal uitbreiding en onderhoudskosten begraafplaatsen
Omschrijving (toelichting)

Extra groenonderhoudskosten door o.a. stoppen IG Nunspeet met onderhoudsbestek, EU aanbesteding bomenonderhoud begraafplaatsen, extra kosten t.a.v. duurzaam onkruidbeheersing op begraafplaatsen. Uitbreiding areaal begraafplaatsen Elspeet en Nunspeet West

Vervanging faunaraster begraafplaatsen Elspeet
Omschrijving (toelichting)

Vervanging oud raster begraafplaats Elspeet (oostzijde)

Vervanging ondergrondse glas- en textielcontainers
Omschrijving (toelichting)

Vervanging ondergrondse glas- en textielcontainers

Vervanging ondergrondse restafvalcontainers
Omschrijving (toelichting)

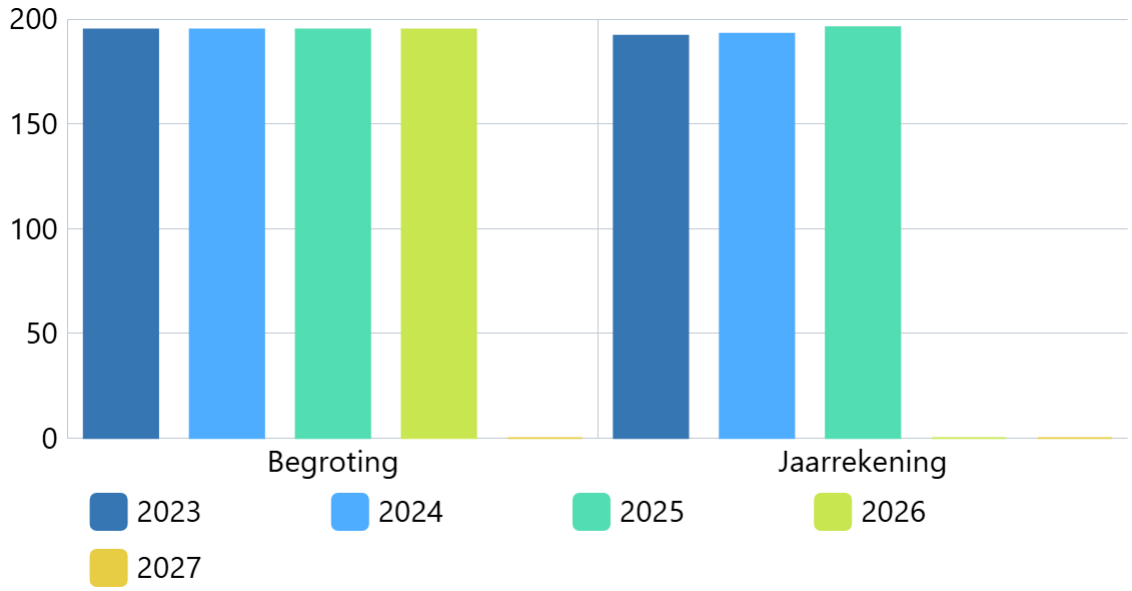
Plaatsen ondergrondse restafvalcontainers

Vervanging tuinbouwtrekker door minishovel op de begraafplaatsen
Omschrijving (toelichting)

Vervanging compacte tuinbouwtrekker door minishovel op de begraafplaatsen. Dit i.v.m. arbo wetgeving rondom tillen en verplaatsen van zware grafzerken en verwijderen van grafbekisting.

Wat willen wij bereiken?

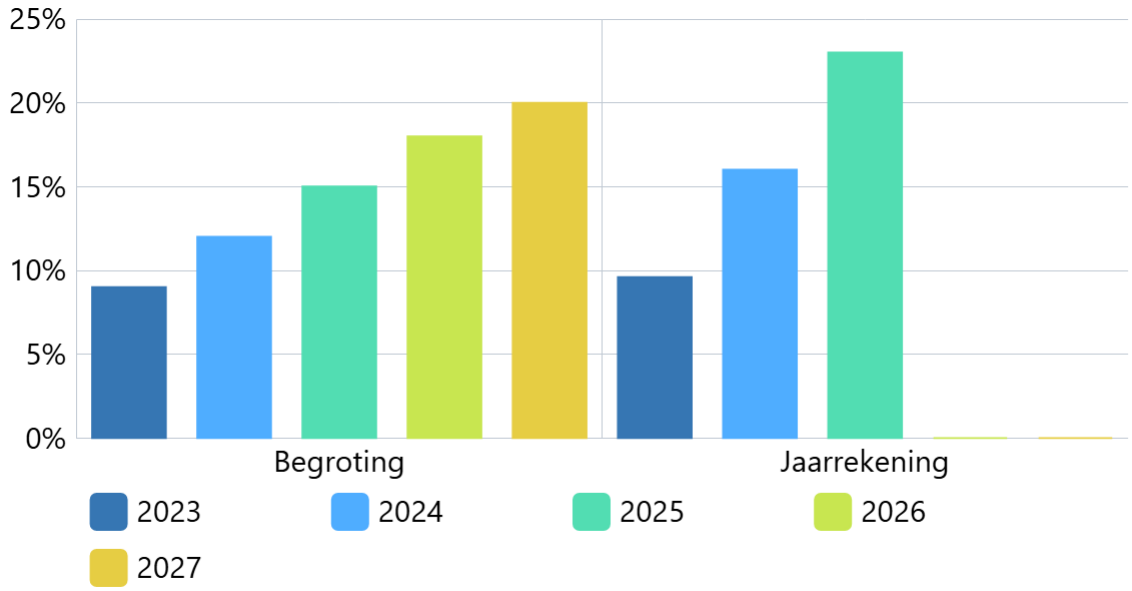
Wettelijke indicatoren programma 4
Omvang huishoudelijk restafval.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	195	192
2024	195	193
2025	195	196
2026	195	0
2027	0	0

Hernieuwbare elektriciteit.

Bron: Rijkswaterstaat

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	9%	10%
2024	12%	16%
2025	15%	23%
2026	18%	0%
2027	20%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	9.712	9.451	9.396	9.390
Baten	-7.120	-7.164	-7.171	-7.155
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.593**	**2.287**	**2.224**	**2.235**
Gerealiseerd resultaat	**2.593**	**2.287**	**2.224**	**2.235**

Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid zijn belangrijk. Het recent vastgestelde gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig zijn daarin leidend. Op basis van de beleidsuitgangspunten van het GVVP zijn actiepunten geformuleerd waarvan we uitwerking volgens de vastgestelde planning tegemoet zien."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Beleidsplan openbare verlichting 2022-2030
- Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan (GVVP)
- Parkeerbeleidsplan Nunspeet
- Beleids- en beheerplan wegen 2014-2018

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 5

Wat gaan wij doen?

Actualisatie wegenlegger
Omschrijving (toelichting)

Een wegenlegger is een officieel document waarin is vastgelegd welke partij verantwoordelijk is voor het onderhoud van openbare wegen. Op grond van de Wegenwet is iedere Nederlandse gemeente verplicht een wegenlegger op te stellen en deze eens per tien jaar te actualiseren. De huidige wegenlegger van de gemeente Nunspeet stamt uit 2013 en is daardoor sterk verouderd. Ontwikkelingen en wijzigingen die sinds 2013 hebben plaatsgevonden, zijn hierin niet verwerkt.

afkoppelen en renovatie DS de Bouterlaan
Omschrijving (toelichting)

afkoppelen en renovatie DS de Bouterlaan

Lifthaltes
Omschrijving (toelichting)

Realiseren lifthaltes

Onderzoek naar brilconstrucite Eperweg
Omschrijving (toelichting)

In afwachting van de uitkomst van het onderzoek van de ondertunneling van de Eperweg zal dit een vervolgactie kunnen zijn.

Plan van aanpak knelpunten verkeersveiligheid
Omschrijving (toelichting)

Plan van aanpak bundelen/oplossen knelpunten verkeersveiligheid en sociale veiligheid.De benodigde middelen (deels) dekken uit reserve Grote Projecten

Realisatie blinde geleide lijn centrum
Omschrijving (toelichting)

Realisatie blindegeleide lijn centrum (aanvullend)

Renovatie fietspad Stalkenbergweg
Omschrijving (toelichting)

Renovatie fietspad Stalkenbergweg wordt bekostigd uit de voorziening recreatieve fietspaden

Renovatie Elisabethlaan en aanvullend Astridlaan
Omschrijving (toelichting)

Afkoppelen en renovatie Astridlaan en Elisabethlaan (aanvullend).

Renovatie Gerrit Mouwweg
Omschrijving (toelichting)

Afkoppelen en renovatie Gerrit Mouwweg

Renoveren bezinkbare palen centrumgebied
Omschrijving (toelichting)

Uit de inspectie is naar voren gekomen dat het besturingssysteem van de bezinkbare palen Marktplein in 2027 moet worden vervangen.

Rotonde Halfweg: aanvullende cofinanciering uit reserve grote projecten
Omschrijving (toelichting)

Al jarenlang bestaat de wens om het kruispunt Halfweg (Elspeterweg – Nunspeterweg – Stakenberg-weg) te reconstrueren tot een rotonde. Eind 2025 / begin 2026 heeft de provincie Gelderland inge-stemd met de realisatie van deze rotonde. In de begroting van de gemeente Nunspeet is hiervoor reeds een bedrag van € 500.000 opgenomen. In de samenwerkingsovereenkomst met de provincie is afgesproken dat de projectkosten worden verdeeld volgens een verdeelsleutel van 50% voor de provincie en 50% voor de gemeente. De totale kosten van het project worden momenteel geraamd op € 2.000.000. Op basis van de afge-sproken kostenverdeling bedraagt de gemeentelijke bijdrage € 1.000.000. Dit betekent dat, naast het reeds opgenomen budget, een aanvullend krediet van € 500.000 benodigd is om de realisatie van de rotonde mogelijk te maken.

Verhogen onderhoudsbudget fontein en bedriegertjes
Omschrijving (toelichting)

De begrote onderhoudskosten in vergelijk met de daadwerkelijke jaarlijkse onderhoudskosten voor het beheren en onderhouden van de fontein en bedriegertjes zijn structureel te laag voor een veilige instandhouding van de waterkwaliteit

Verhoging budget gladheidbestrijding a.g.v. areaaluitbreiding, trappen Stationsomgeving
Omschrijving (toelichting)

De areaaluitbreiding is tot stand gekomen na realisatie van Stationsomgeving, woningbouw Kijktuinen en industrieterrein De Kolk-Zuid. In de beheeroverkomst met Prorail en NS Vasgoed is afgesproken dat de gemeente de gladheidbestrijding van alle trappen verzorgt. Hiervoor zal een contract met een externe partij moeten worden afgesloten.

Verhoging onderhoudsbudget Wegen a.g.v. areaaluitbreiding Stationsomgeving, Kijktuinen en De Kolk-Zuid
Omschrijving (toelichting)

Bij vaststelling van het Beleids- en beheerplan Wegen is meegegeven tijdig de areaaluitbreiding mee te nemen bij de vaststelling van onderhoudsbudget wegen. De effecten hiervan meenemen in de verdere uitwerking van de Programmabegroting 2027-2030. De areaaluitbreiding is tot stand gekomen na realisatie van Stationsomgeving, woningbouw Kijktuinen en industrieterrein De Kolk-Zuid

Vervanging en onderhoud duikers
Omschrijving (toelichting)

Betreft vervanging van duikers (beton, pvc) en onderhoud duikermonden in het buitengebied. Dit i.v.m. goed functioneren watersysteem in het buitengebied in o.a. B watergangen met wettelijk schouwplicht.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 5
Omschrijving (toelichting)

Programma 5 bevat geen wettelijke indicatoren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	7.033	6.927	6.893	6.880
Baten	-166	-161	-161	-161
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**6.866**	**6.766**	**6.731**	**6.718**
Gerealiseerd resultaat	**6.866**	**6.766**	**6.731**	**6.718**

Programma 6. Veiligheid

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"Veiligheid is een groot goed en een grondrecht. Met betrokken partijen is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid in onze gemeente te waarborgen. In dat kader is er waardering voor de politie die met beperkte capaciteit goed werk verricht. Daarbij is de zichtbaarheid van wijkagenten onmisbaar in onze wijken en kernen."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Regionaal beleidsplan rampenbestrijding en crisisbeheersing Noord- en Oost-Gelderland 2025- 2028
- Regionaal crisisplan Noord- en Oost-Gelderland 2025-2028
- Regionaal risicoprofiel VNOG 2025- 2028
- Integraal veiligheidsplan 2024-2027
- Lokaal convenant horeca 2025- 2028
- Veiligheidsstrategie 2024-2027 politie Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van Politie Oost-Nederland
- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Nunspeet 2024

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 6

Wat gaan wij doen?

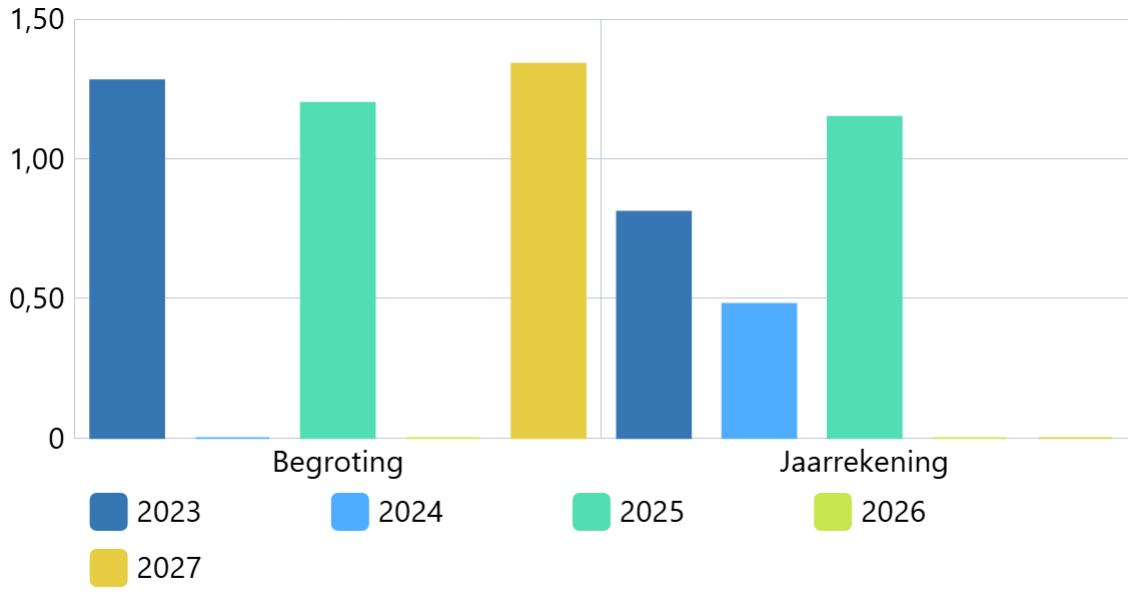
Aanpak Ondermijning
Omschrijving (toelichting)

1. Financiering overeenkomst met omgevingsdienst > de omgevingsdienst komt op erg veel bedrijfslocaties in de gemeente en zit hier veel signalen van ondermijning.. Voor een adequate aanpak en samenwerking met de omgevingsdienst is een overeenkomst en een financiële bijdrage noodzakelijk. 2. Doorlopende financiering pilot met Atlas voor de aanpak van ondermijning. 3.Uitvoering vastgesteld Uitvoeringsplan Veiligheid en Beleidsplan Aanpak Ondermijning

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 6

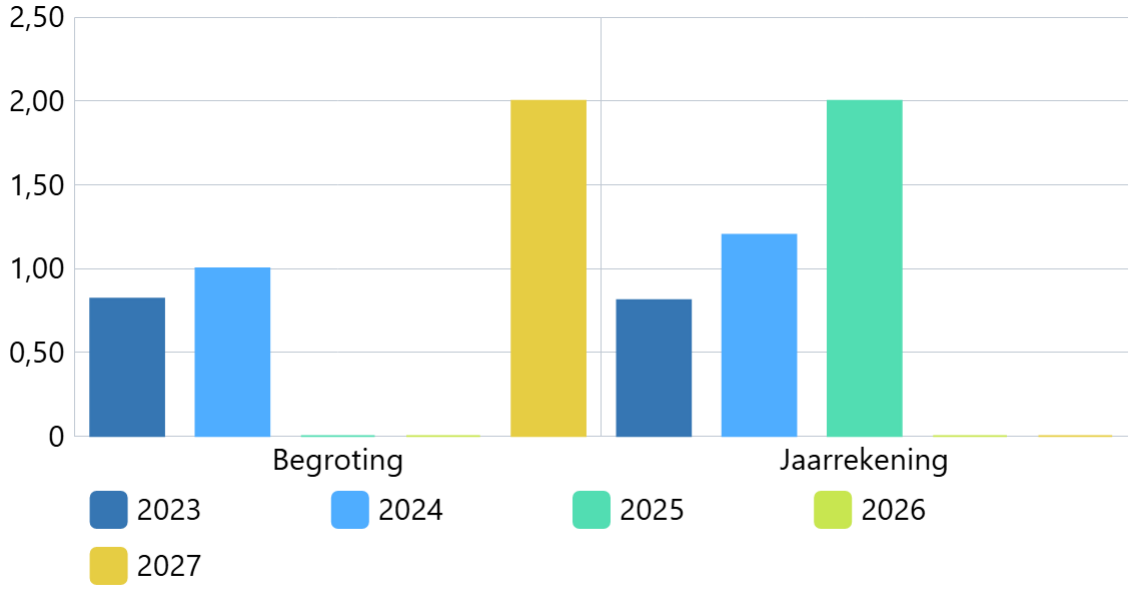
Verwijzingen Halt.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	1,28	0,81
2024	0,00	0,48
2025	1,20	1,15
2026	0,00	0,00
2027	1,34	0,00

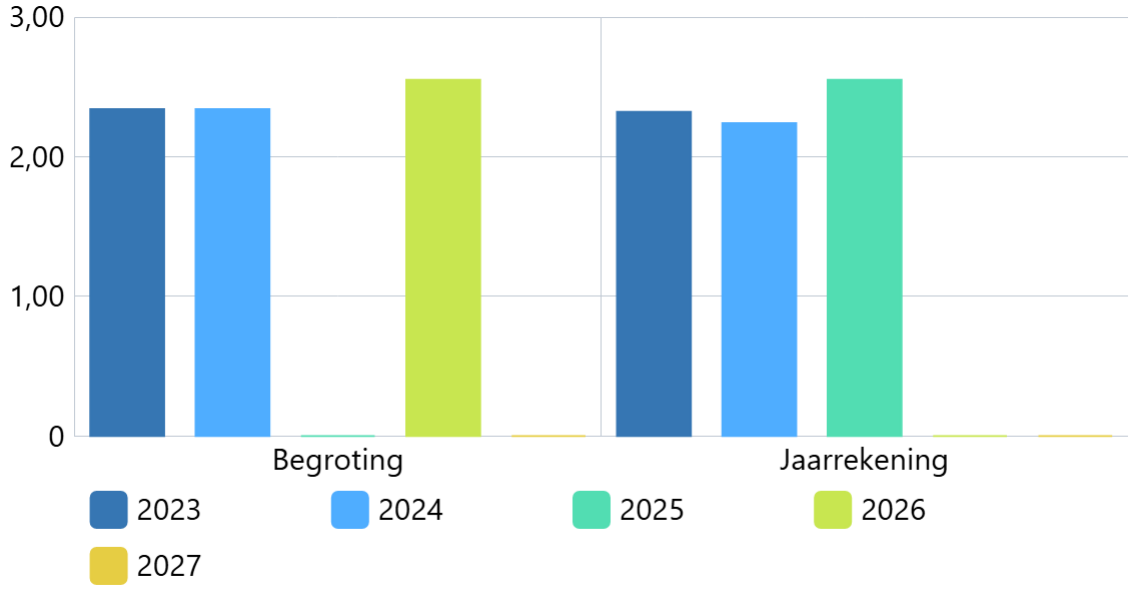
Winkeldiefstallen.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	0,82	0,81
2024	1,00	1,20
2025	0,00	2,00
2026	0,00	0,00
2027	2,00	0,00

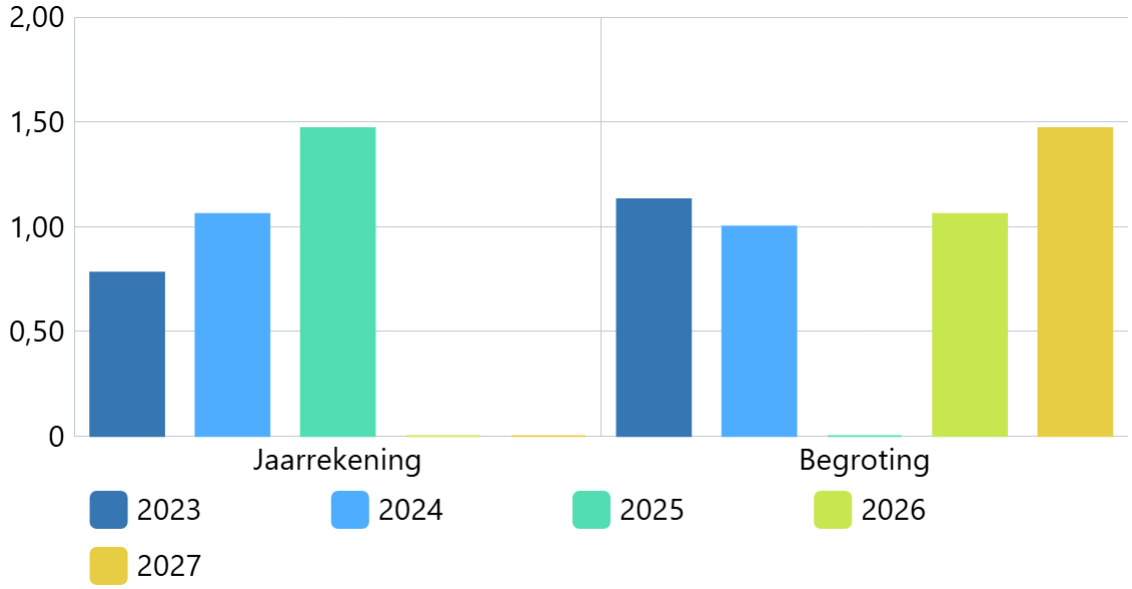
Geweldsmisdrijven.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	2,34	2,32
2024	2,34	2,24
2025	0,00	2,55
2026	2,55	0,00
2027	0,00	0,00

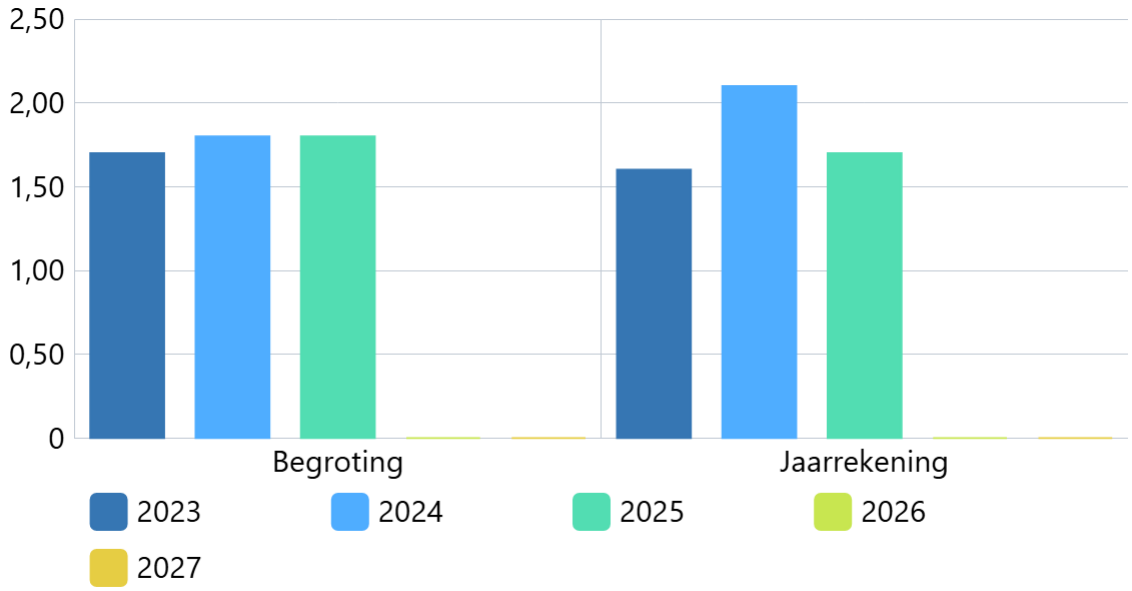
Diefstallen uit woningen.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Jaarrekening	Begroting
2023	0,78	1,13
2024	1,06	1,00
2025	1,47	0,00
2026	0,00	1,06
2027	0,00	1,47

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	1,70	1,60
2024	1,80	2,10
2025	1,80	1,70
2026	0,00	0,00
2027	0,00	0,00

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	3.727	3.780	3.771	3.787
Baten	-37	-37	-37	-37
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**3.690**	**3.743**	**3.734**	**3.750**
Gerealiseerd resultaat	**3.690**	**3.743**	**3.734**	**3.750**

Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"We hebben in onze gemeente een uitgebreid aanbod aan sportvoorzieningen en dat willen we graag behouden. Op het gebied van kunst en cultuur willen we de komende bestuursperiode onze ambities met betrokken partijen blijven waarmaken. Verder willen we ook in de toekomst een groene gemeente blijven."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

Programma 7: Sport, cultuur, recreatie, en openbaar groen

- Beleidsplan Sport en Bewegen 2026
- Uitvoeringsplan bewegen, spelen en ontmoeten 2024-2031
- Beleidsnotitie Kunst- en Cultuuraanpak 2024-2027 Nunspeet (evaluatie en update verlengd voor 2028-2031)
-

Overig

- Subsidienota gemeente Nunspeet 2019

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 7

Wat gaan wij doen?

Aanpak groenzone Nunspeet oost
Omschrijving (toelichting)

Aan de oostzijde van Nunspeet ligt tussen sportpark de Wiltsangh en de naastgelegen woonwijk een groenzone. Ter hoogte van de Oosteinderweg zal op termijn het integraal kindcentrum (IKC) Nunspeet Oost gerealiseerd worden. De groenzone komt daarmee tussen het IKC en naastgelegen woonwijk te liggen. Naar aanleiding van de upgrading van het sportpark, de realisatie van sportief recreatiecentrum Wiltsangh en de realisatie van het IKC ontstaat er behoefte aan aanpassingen in de groenzone. Het gaat hierbij om verbetering van de sociale veiligheid in de zone en de inpassing van fiets-/wandelaansluitingen op het toekomstige IKC. College heeft 23 december 2025 ingestemd met de aanpak. De aanpak bestaat uit een tweetal onderdelen: Groenzone: verbreding fiets-/wandelpad, snoeien begroeiing, aanleg straatverlichting, nieuwe aanslui-ting fiets-/wandelpad ter hoogte van IKC, aanleg takkenril thv IKC, optimaliseren aansluitingen met de wijk Sportpark: aanleg rechtstreekse doorsteek IKC naar sportpark (tussen hockeyvelden), vervanging hekwerk en ballenvangers, herinrichting oversteek hockey-voetbal, aanleg straatverlichting

Areaal uitbreiding buitengebied maaien en sloten
Omschrijving (toelichting)

Uitbreiding areaal buitengebied met wegbermen en watergangen. Toename in budget is noodzakelijk i.v.m. nieuwe Europese aanbesteding met o.a. wettelijke eisen rondom gedragscodes en registratie op nieuwe omgevingswet en FF.

Beheerplan Landgoed Hulshorst 2e fase
Omschrijving (toelichting)

Betreft renovatie en beheer landgoed Hulshorst (o.a. snoei en vervanging bomen, versterking recreatie en toerisme onderdelen)

budget verhoging groenonderhoud
Omschrijving (toelichting)

In 2025 heeft de herijking van het Groenbeleidsplan 2019-2029 plaatsgevonden. De gemeenteraad heeft toen gekozen voor scenario 2 ‘strategisch vooruitkijken’. De middelen die bij dat scenario horen worden meegenomen voor 2026 voor reesd aangegane verplichtingen. .Als het gaat om een verdere herijking van het groenbeleids- en beheerplan 2019-2029 kijken we naar een betaalbaar scenario. We onderzoeken de mogelijkheden van groenonderhoud in eigen beheer eventueel in combinatie met gesubsidieerd werk.

Geboortebomen
Omschrijving (toelichting)

De pilot voor geboortebomen zetten we om in structureel beleid

Groeninnovatie budget
Omschrijving (toelichting)

In 2025 heeft de herijking van het Groenbeleidsplan 2019-2029 plaatsgevonden. De gemeenteraad heeft toen gekozen voor scenario 2 ‘strategisch vooruitkijken’. Een innovatiebudget maakt deel uit van dat scenario, waarmee via investeringen aan de voorkant wordt gewerkt aan meer efficiëntie en een toekomstbestendige werkwijze in het groenonderhoud

Groenonderhoud rondom zwembad omgeving en parkeerplaats De Wiltsangh.
Omschrijving (toelichting)

Groenonderhoud rondom zwembad omgeving en parkeerplaats De Wiltsangh. Voor o.a. groenonderhoud, wandelpaden, parkeerplaatsen (voetbal, hockey, korfbal, tennis, fietscross)

Heidebeheer
Omschrijving (toelichting)

Kosten toename voor beheer van de heideterreinen i.v.m. opslag verwijderen vliegdennen, berken, stikstof toename, inzet en begeleiding vrijwilligers heidevelden en extra dure handjes i.v.m. stoppen IG Nunspeet. Extra begrazingskosten SSGN en werkkudde Landschapsbeheer Groene Veld i.v.m. wolven, kuddebescherming honden, borden, tijdelijke rasters, indexkosten, brandstofkosten.

Lidmaatschap Bibliotheek voor jongeren vanaf 18 jaar een gratis bibliotheekpas
Omschrijving (toelichting)

Voor jongeren vanaf 18 jaar voeren we een gratis bibliotheeklidmaatschap in

Monitoring en evaluatie + eenmalige subsidie aan sportverenigingen
Omschrijving (toelichting)

Het goed inrichten van monitoring en evaluatie van het sportbeleid. Dit zorgt ervoor dat we ons beleid kunnen monitoren en bijsturen wanneer nodig. Hiervoor willen we gebruik maken van onder andere een verenigingsmonitor en externe data zoals KISS-rapportages. De kosten hiervoor zijn jaarlijks € 5.000, -. Daarnaast wordt een structurele verhoging van €4.000, - gevraagd voor eenmalige subsidies sportac-tiviteiten. Met deze verhoging wordt ingespeeld op de groeiende behoefte en voorkomen dat waarde-volle initiatieven moeten worden afgewezen

Natuureducatie (ten laste van pot toeristenbelasting) senario basis
Omschrijving (toelichting)

Passende, financiële ondersteuning voor het Bezoekerscentrum

Onderhoud recreatieve voorzieningen, beheer routenetwerken (tlv de pot toeristenbelasting)
Omschrijving (toelichting)

Budgetverhoging onderhoud recreatieve voorzieningen i.v.m. uitbreiding beheer kosten routenetwerken met Routebureau Veluwe (netwerken wandel, fietsers, ruiters) + welkomsborden en borden rondom Poort van de Veluwe. De budgetverhoging wordt bekostigd uit de verhoging van de toeristenbelasting

Opstellen IHP Sport, MJOP Sport en actualiseren MJOP Sport
Omschrijving (toelichting)

Voor het opstellen van een integraal huisvestingsplan (IHP), de inventarisatie van sportveld- en baaninrichting, de aanschaf van een beheermodule en een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) voor de buitensport is een eenmalige investering van €35.000 nodig. Voor het blijvend actualiseren van het MJOP is jaarlijks € 1.000 nodig. Een integraal huisvestingsplan sport is nodig om een toekomstbestendige fysieke sportinfrastructuur in stand te houden en om te voldoen aan de (toekomstige) vraag en behoefte (€ 20.000). Daarbij is het onder andere van belang dat de gemeente op termijn voldoende binnensportruimte behoudt voor het uitvoeren van bewegingsonderwijs (wettelijke taak). Dit huisvestingsplan is voor zowel de korte termijn als de (middel)lange termijn. De inventarisatie (€ 10.000) en een MJOP-buitensport (€ 5.000) van de sportveld- en baaninrichting is van belang voor een duurzaam beheer van onze buitensportaccommodaties. Dit MJOP geeft ook inzicht en een doorkijk in de verwachte vervangingskosten van de sportveld- of baaninrichting voor de komende periode (4-10 jaar).

Project Sportpark Hulshorst afronden (met verrekening zelfwerkzaamheid € 100.000)
Omschrijving (toelichting)

Wij ronden het sportpark af inclusief een combinatiebaan van 400 meter, die geschikt is voor schaatsen, skeeleren en overige sporten.

Sportbedrijf nunspeet
Omschrijving (toelichting)

Voor een gezonde, veilige en duurzame exploitatie is naar verwachting structureel € 498.000 extra benodigd

Sportpark de Wiltsang doorontwikkelling
Omschrijving (toelichting)

Masterplan 2.0. Dit vanwege allerlei toekomstige ontwikkelingen in navolging van het project De Wiltsangh en de (verwachte) nieuwbouw voor vv Nunspeet

Uitvoering wettelijke zorgplicht bibliotheekwerk
Omschrijving (toelichting)

Per 1 januari 2027 treedt de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking. Hiermee verandert de huidige bevorderingstaak van de gemeente in een wettelijke zorgplicht voor het in stand houden van volwaardige openbare bibliotheekvoorzieningen. De vier gemeenten (Harderwijk, Nunspeet, Ermelo en Putten) en de bibliotheek zijn verplicht hiervoor een (regionaal) meerjarenplan op te stellen en door de gemeenteraden vast te laten stellen met een looptijd van vier jaar, inclusief een deugdelijke financiële onderbouwing. Nadere uitwerking volgt.

Veluvine
Omschrijving (toelichting)

Extra incidentele en structurele middelen zullen noodzakelijk zijn. Dit wordt nader onderzocht

Vergroening centrum
Omschrijving (toelichting)

Vergroening op strategische locaties in het centrum van Nunspeet is wenselijk ter verbetering van aantrekkelijkheid van het centrum, leefbaarheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en verblijfskwaliteit. De voorgestelde variant is het midden tussen enerzijds een beperkte ingreep met vooral focus op het verbeteren van het bestaande groen en anderzijds een vergroening met een sterk beeldbepalend en onderscheidend karakter. .

Verplaatsen en aanpassing gronddepot
Omschrijving (toelichting)

Door de verkoop van een gedeelte gronden van het gemeentelijk gronddepot ten behoeve van de realisatie van een verdeelstation van Liander en Tennet is het noodzakelijk dat het BRL gecertificeerd gronddepot wordt verplaatst en aangepast. Vanwege de prijsstijgingen en aanvullende wensen van ge-luid(keerwanden) vanuit de participatie is een aanvullende investering benodigd

Vervangen pick up
Omschrijving (toelichting)

Vervangen Pick Up

Vervangen Volkswagen Transporter
Omschrijving (toelichting)

Vervangen Volkswagen Transporter

Vervanging auto handhaving
Omschrijving (toelichting)

Vervanging auto handhaving

Vervanging sporttechnische inrichting en inventatis binnensportaccommodaties
Omschrijving (toelichting)

Het merendeel van de (vervangende) inventaris maakt onderdeel uit van de basisinventarislijst voor het primair onderwijs om kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs aan te (kunnen) bieden. Het is een wettelijke verplichting van de gemeente om voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs te bieden, inclusief een pakket van basisinventaris

Vervanging sportvelden raster met faunaraster voor o.a. dassenoverlast op natuurgrasvelden
Omschrijving (toelichting)

Het huidige sportvelden raster met faunaraster vervangen rondom sportpark VV Elspeet i.v.m. ouderdom. Dit vervangen door nieuw raster met o.a. faunaraster voor o.a. konijnen en dassen.

vervanging straatmeubilair
Omschrijving (toelichting)

Om onderhoud en vervanging van straatmeubilair op pijl te houden is het ophogen van dit budget noodzakelijk

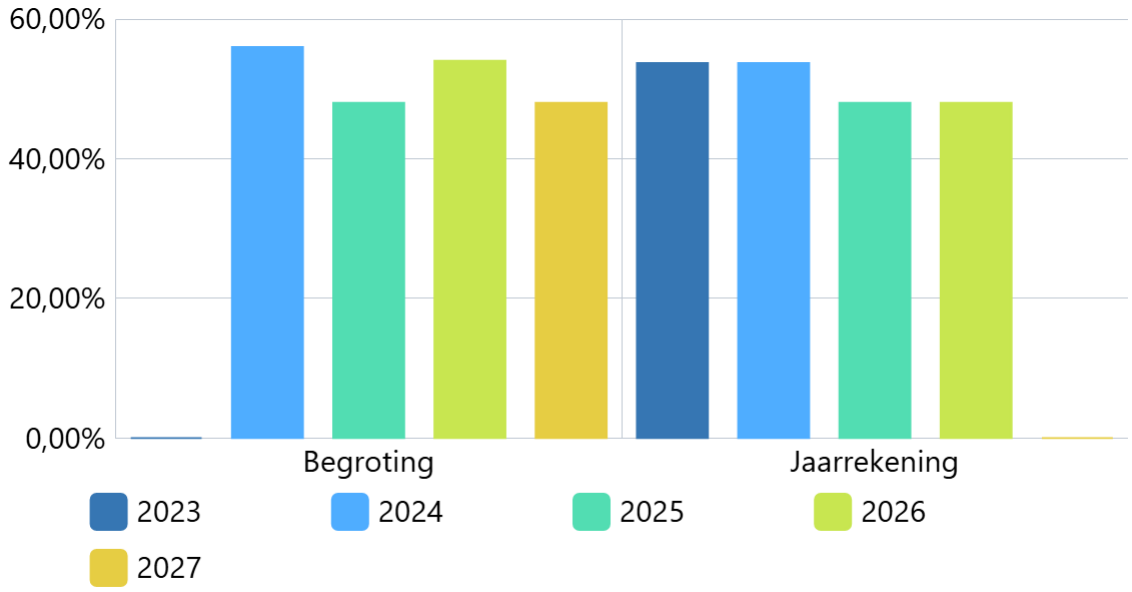
Vitale vakantie parken
Omschrijving (toelichting)

Nunspeet blijft ook deze raadsperiode deelnemen aan Vitale Vakantieparken en de VeluweAlliantie

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 7

Niet sporters (19 jaar en ouder)

Bron: CBS, RIVM

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	0,00%	53,70%
2024	56,00%	53,70%
2025	48,00%	48,00%
2026	54,00%	48,00%
2027	48,00%	0,00%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	8.882	8.605	8.670	8.697
Baten	-1.102	-1.102	-1.102	-1.102
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**7.780**	**7.503**	**7.568**	**7.595**
Gerealiseerd resultaat	**7.780**	**7.503**	**7.568**	**7.595**

Programma 8. Economische zaken

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"Wij streven naar een profiel van kwaliteit voor recreatie en toerisme in onze mooie gemeente. Daarbij bewaken we de balans tussen toeristische druk en draagkracht, een duurzame en verantwoorde groei. We gaan aan de slag met een lokale visie op het gebied van economie. Met onder meer aandacht voor brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking. Daarnaast bouwen we voort op de koers voor recreatie en toerisme: '4 seizoenen uit de kunst'."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Integrale Toekomstvisie Nunspeet 2030
- Provinciale omgevingsvisie
- Nota bestemmingen en beheer van de bossen
- Beheerevaluatie en visie heideterreinen gemeente Nunspeet
- Omgevingsvisie gemeente Nunspeet
- Samenwerking Veluwe Alliantie
- Regionaal bestuursakkoord Vitale Vakantieparken en lokaal stappenplan
- Koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst'
- Lokale Economische Agenda 2024-2028
- Detailhandels en centrumvisie 2030
- Marktverordening gemeente Nunspeet 2017
- Regionaal Programma Werklocaties KvdV 2024-2028
- Regioarrangement Kop van de Veluwe 2024-2028
- Meerjarige agenda Regio Zwolle 2024-2028

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 8

Wat gaan wij doen?

centrummanagement
Omschrijving (toelichting)

In de Lokale Economische Agenda 2024–2028 is het versterken van het organiserend vermogen in het centrumgebied als actiepunt opgenomen. Voor continuïteit en leef-baarheid is een stevige financiële basis nodig, bij voorkeur via een collectieve oplossing. Ondernemers en vastgoedeigenaren in het centrum van Nunspeet willen daarom via een BIZ investeren in de aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van het gebied. De ge-meente ondersteunt dit proces richting invoering per 1 januari 2027. Niet alleen de ondernemers, maar ook de gemeente (en daarmee al onze inwoners en toeristen), hebben belang bij een aantrekkelijk

en levendig dorpscentrum (motie Nun-speet verdient een aantrekkelijk centrum, oktober 2024). Het structureel financieren van centrummanagement (1,5 dag per week) is een logische vervolgstap. Dit zorgt vanaf de start van de BIZ voor professionele coördinatie, continuïteit en slagkracht

Natuureducatiebeleid: bezoekerscentrum
Omschrijving (toelichting)

Passende, financiële ondersteuning voor het Bezoekerscentrum

Natuureducatiebeleid: bijen en natuurtuin
Omschrijving (toelichting)

Structurele (financiële) ondersteuning Bijen- en Natuurtuin aan de Eperweg in Nunspeet

Openstelling toren Dorpskerk in Nunspeet
Omschrijving (toelichting)

De toren Dorpskerk in Nunspeet wordt opengesteld voor publiek

Recreatie- toeristische-,sport- en cultuursector (=restant na verrekening 7.18 en 7.27)
Omschrijving (toelichting)

Het restant van de helft van de extra opbrengst vanaf 2027 toeristenbelasting vloeit direct terug aan deze sectoren

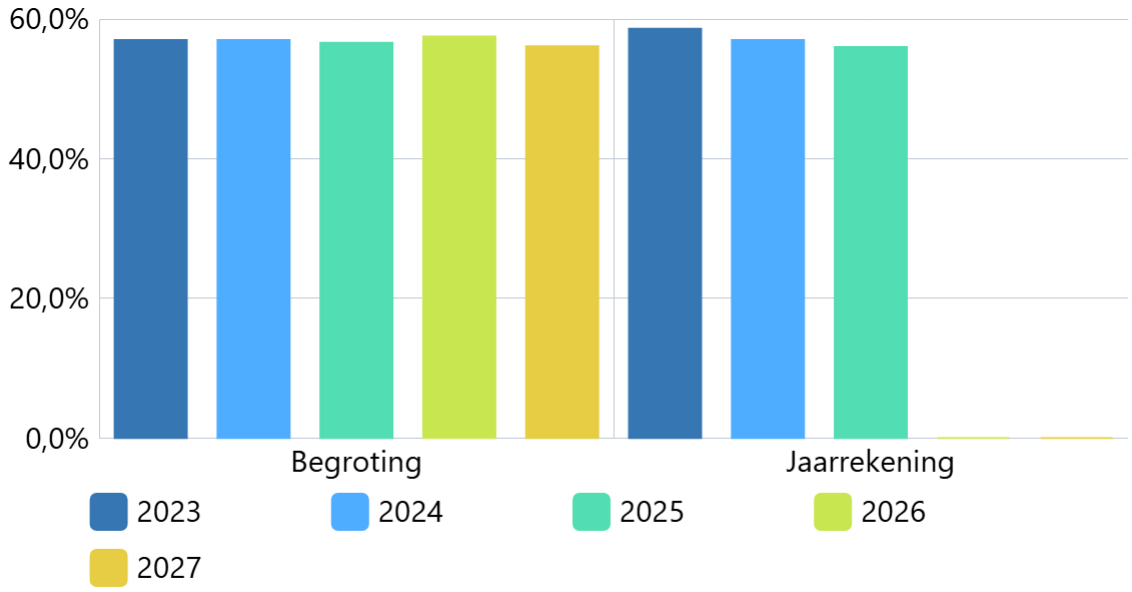
Schaapskudde Elspeet: woonruimte
Omschrijving (toelichting)

In de komende bestuursperiode realiseren we in Elspeet een nieuwe schaapskooi met woonruimte voor de herder. Aanvullende investering voor woonruimte.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 8

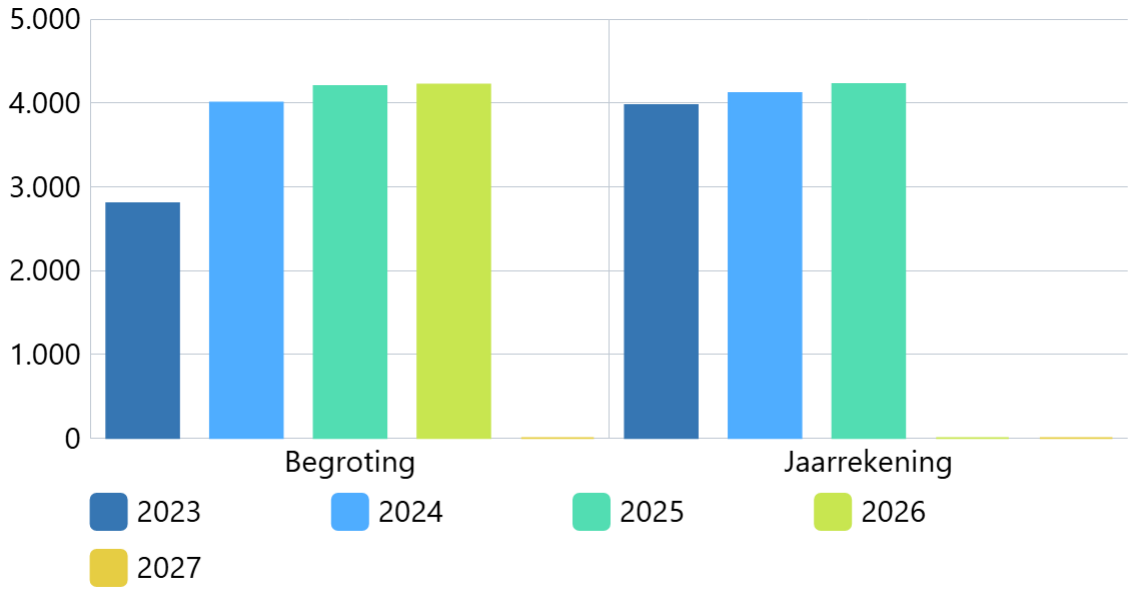
Functiemenging.

Bron: GDINDEX.NL, St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	57,0%	58,6%
2024	57,0%	57,0%
2025	56,6%	56,0%
2026	57,5%	0,0%
2027	56,1%	0,0%

Vestigingen van bedrijven.

Bron: St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	2.800	3.972
2024	4.001	4.115
2025	4.200	4.223
2026	4.218	0
2027	0	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	1.075	1.074	1.084	1.084
Baten	-3.431	-3.431	-3.431	-3.431
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.356**	**-2.357**	**-2.347**	**-2.347**
Gerealiseerd resultaat	**-2.356**	**-2.357**	**-2.347**	**-2.347**

Programma 9. Bestuur en ondersteuning

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

"We willen ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente blijven die dicht bij de inwoners in de samenleving staat. Daarvoor zullen we moeten samenwerken met andere gemeenten in de regio. Uitgangspunt is dat we niet alleen samenwerken uit eigen belang, maar ook van waarde en nut willen zijn voor andere gemeenten in de regio. Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven blijft het uitgangspunt van ons beleid."

Bestuurlijke kaders
Omschrijving (toelichting)

- Integrale Toekomst Visie Nunspeet 2030
- Coalitieakkoord 2026-2030
- Beleidsagenda gemeenteraad
- Communicatienota
- Informatiebeleidsplan 2024-2027
- Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid 2025-2028
- Kwaliteitsjaarplan
- Treasurystatuut
- Financiële verordening 2025

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2027-2030 Programma 9

Wat gaan wij doen?

1 FTE uitbreiding ROV
Omschrijving (toelichting)

De afgelopen jaren is binnen team Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting in belangrijke mate gebruikgemaakt van inhuurkrachten ter ondersteuning van de uitvoering van werkzaamheden. Door het recente vertrek van vier inhuurkrachten en een steeds grotere werkvoorraad is een situatie ontstaan waarin structurele taken niet langer duurzaam kunnen worden uitgevoerd. De huidige vaste personele bezetting is onvoldoende om de continuïteit en kwaliteit van de werk-zaamheden te waarborgen. Tegelijkertijd neemt het aantal ruimtelijke ontwikkelingen binnen de ge-meente toe, passend bij de groei en ambities van de organisatie. Dit leidt tot een structureel hoge werkdruk binnen het team.

Aanschaf GBI - IMOR (namens Teams CW, G&L, ROV, INFO)
Omschrijving (toelichting)

Het informatiemodel beheer openbare model (IMBOR) is een landelijk open standaard voor van CROW Nederland voor het eenduidig registeren van o.a. bomen, wegen, lantarenpalen, straatmeubilair in de openbare ruimte. Het dient als een woordenboek voor beheergegevens, waardoor stakeholders in de openbare ruimte data beter en universeel kunnen uitwisselen en efficiënter in kader van BGT/IMGEO.

Afas optimalisering
Omschrijving (toelichting)

Per 1 januari zijn wij overstapt op AFAS. De implementatie vormt een belangrijke basis voor verdere digitalisering en professionalisering van HR processen. Aanvullende investeringen zijn nodig om het systeem optimaal te benutten en efficiënt in te zetten binnen de organisatie. Daarom wordt budget aangevraagd voor de doorontwikkeling en optimalisatie van AFAS. Dit betreft ondermeer: • Aanschaf en inrichting van eventueel aanvullende modules. • Tijdelijke inzet externe AFAS consultants voor optimalisatie, inrichting en procesverbetering. • Scholing en training van HR medewerker om het systeem als functioneel beheerder efficiënt en zelfstandig te beheren.

Applicaties WOO
Omschrijving (toelichting)

In het kader van de WOO worden er twee applicaties aangeschaft, namelijk: 1. Publicatieplatform Wet open overheid; € 9.000,-- jaarlijks. 2. Enterprise search-oplossing ter ondersteuning van de Woo-taken en terugvindbaarheid orga-nisatiebreed en over meerdere systemen heen; schatting 20K structureel

Archiefbewerking Bestuursarchief 2000
Omschrijving (toelichting)

Net als in 2020 vindt overdracht, met een beschrijvende inventaris, plaats van een stuk bestuursarchief plaats voor de jaren 2000-2009. Het is wettelijk verplicht om het beheer van te bewaren archiefbescheiden over te dragen aan de streekarchivaris. Het betreft een bestand met een omvang van ongeveer 75 strekkende meter.

Asielopvang
Omschrijving (toelichting)

Mogelijke externe kosten projectcoördinator kunnen gedekt worden uit de algemene reserve labeling ontheemden Oekraïense vluchtelingen

Consulent maatschappelijke participatie
Omschrijving (toelichting)

Met de Participatiewet in Balans (PiB) heeft de gemeente er een wettelijke taak bijgekregen om maatschappelijke participatie te faciliteren van bijstandsgerechtigden. De PiB geeft gemeenten in 2026 de tijd om de maatschappelijke participatie in te richten, vanaf 1 januari 2027 is de uitvoering hiervan een wettelijke verplichting. In 2025 is er binnen Team Sociaal een formatieonderzoek geweest (uitgevoerd door Stimulansz). Hieruit blijkt dat er 3,1 FTE te kort is om maatschappelijke participatie voor alle bijstandsgerechtigden uit te voeren.

Coördinatie team samenleving
Omschrijving (toelichting)

Met het besluit om domeinmanagement in te zetten binnen de gemeente Nunspeet is voor een model gekozen waar een teammanager een dubbelrol met domeinmanagement vervult. Om in het werkpak-ket ruimte te maken voor invulling van beide rollen (teammanager/domeinmanager) is afgesproken dat er coördinatoren aangesteld kunnen worden in het team. Team Samenleving heeft tot op heden geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Bovendien is er binnen de personeelsbegroting van het Domein Sociaal ook geen budget gereserveerd voor invulling van een coördinatie rol. Met de taken van het SMT,

de taken rondom strategische agenda, het ambtelijk opdrachtgeverschap en de invulling van het teammanagement van een groot team (30+) is er urgentie om alsnog over te gaan op het structureel aanstellen van coördinatoren.

Doorontwikkeling Facilitor
Omschrijving (toelichting)

Het meldsysteem en het zorgen dat er steeds meer processen gemeld kunnen worden in Facilator (en bij de juiste mensen door gezet) werkt goed. Volgend jaar staan er weer een aantal uitbreidingen op de agenda, zoals o.a. melden als er iets kapot is in het gebouw of het reserveren van de vergaderruimtes in het openbare gedeelte incl. catering, etc.

FTE sociaal regisseur 6 uur uitbreiding
Omschrijving (toelichting)

In de gemeente Nunspeet werken we met een sociaal regisseur. De wens voor een sociaal regisseur vindt haar oorsprong in het collegeprogramma "Duurzaam koers houden 2018-2022". Op 1 mei 2022 is de Sociaal Regisseur gestart. In 2024 is er een evaluatie uitgevoerd met de vraag tot welke resultaten haar inzet tot op heden heeft geleid en welke effecten er zijn bereikt. De ureninzet van de sociaal regisseur is toen op grond van de in het onderzoek genoemde inhoudelij-ke argumenten rondom caseload voor 2024 tot en met 2026 uitgebreid van 30 naar 36 uur per week

Huisstijl
Omschrijving (toelichting)

Voor de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl is in 2024 een budget van €40.000 toegekend (€25.000 in 2024 en €15.000 in 2025). Bij de oorspronkelijke aanvraag is aangegeven dat voor een volledige implementatie een totaalbudget van €55.000 nodig zou zijn. De bedragen van €7.500 in 2026 en €7.500 in 2027 zijn toen echter niet toegekend. Om het traject volgens de oorspronkelijke opzet af te ronden, is het nodig om het resterende bedrag van €15.000 alsnog beschikbaar te stellen. Dit bedrag is vooral bedoeld voor de afronding van de implementatie in de openbare ruimte

indexering verbouwing gemeentehuis
Omschrijving (toelichting)

indexering verbouwing gemeentehuis

Klimatologische kluiskasten voor archiefruimte afdeling Burgerzaken
Omschrijving (toelichting)

De archiefruimte van afdeling Burgerzaken voldoet momenteel niet aan bovenstaande wettelijke verplichting. Met het plaatsen van vier klimatologische kluiskasten met digitale sloten in de archiefruimte wordt voldaan aan de wettelijke eisen

Leegstandsbeheer
Omschrijving (toelichting)

Binnen de vastgoedportefeuille zijn o.a. projectontwikkeling en binnen de kernportefeuille, momenteel één of meerdere objecten leegstaand of tijdelijk buiten gebruik. De afgelopen jaren is hier een toename van en is het beschikbare budget niet meer toereikend. Leegstand brengt aantoonbare risico's en kosten met zich mee op het gebied van veiligheid, schade, verloedering en aansprakelijkheid

Luchtbehandelingsinstallatie gemeentehuis
Omschrijving (toelichting)

Investering duurzame luchtbehandelingsinstallatie.

Monitor Sociaal Domein en aansluiting benchmark Divosa
Omschrijving (toelichting)

Gemeente Nunspeet heeft een integraal Beleidsplan Sociaal Domein. In dit beleidsplan zijn een aantal gewenste maatschappelijke effecten en doelstellingen benoemd. Om de voortgang hierop te kunnen monitoren wordt er momenteel vanuit het Programma Sociaal Domein gewerkt aan een Monitor Soci-aal Domein. Voor een monitor met hoogwaardige kwaliteit is het noodzakelijk dat bepaalde koppelin-gen automatisch worden gelegd en dat data op een passende manier kan worden verzameld (denk aan een structurele inwonerpeiling).

Onderhoudskosten licenties software werktools
Omschrijving (toelichting)

Werken als opdrachtgever binnen de overheid brengt diverse uitdagingen met zich mee, vooral bij projecten in de openbare ruimte waar nauwe samenwerking met aannemers essentieel is. Het opnemen van foto's met bijbehorende tekst in rapporten, zoals bij nulmetingen, opleverpunten en overdrachten, vormt een tijdrovend aspect van dit werk. Werktools biedt een efficiënte oplossing om dit proces te stroomlijnen, wat waardevolle tijd bespaart. Ook is het essentieel om te verifiëren of het werk correct is uitgevoerd en of de facturering accuraat is. Het nauwkeurig registreren van gegevens voor bewijsvoering speelt hierbij een cruciale rol, wat zorgt voor transparantie en accountability. Een andere belangrijke uitdaging is het behouden van inzicht en overzicht over nulmetingen, restpunten en eventuele schades. Effectieve registratie en documentatie zijn onmisbaar om het verloop van projecten te monitoren en indien nodig bij te sturen. Het vastleggen van data en informatie vergemakkelijkt het opzoeken van informatie volgens de Wet open overheid (WOO).

Onderzoek brandveiligheid in het gemeentehuis
Omschrijving (toelichting)

In het kader van veilig en verantwoord beheer van het (gemeentelijk) vastgoed is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de actuele brandveiligheid van het gemeentehuis. Met name de staat en werking van brandcompartimenten en brandveiligheidsvoorzieningen (zoals scheidingen, deuren, door-voeringen en installaties) zijn hierbij cruciaal

Opleidingen
Omschrijving (toelichting)

De afgelopen jaren is onze organisatie gegroeid en in ontwikkeling geweest. Er is sprake van een voortdurende instroom van nieuwe collega's en een toenemende dynamiek en complexiteit van werk. Hierdoor is de behoefte aan goede onboarding, vakinhoudelijke scholing en blijvende ontwikkeling van medewerkers structureel toegenomen. Het huidige opleidingsbudget is hierin niet meegegroeid en is de afgelopen jaar fors overschreden. Deze overschrijding is structureel van aard en laat zien dat het beschikbare budget onvoldoende aan-sluit bij de omvang en samenstelling van het personeelsbestand en onze ontwikkelopgaven.

Organisatieontwikkeling
Omschrijving (toelichting)

We werken al meerdere jaren gericht aan cultuur- en organisatieontwikkeling om toekomstbestendig te blijven en beter in te spelen op (onvoorspelbare) ontwikkelingen. Deze koers is verder aangescherpt in de strategische agenda die is opgesteld naar aanleiding van het Berenschot onderzoek. Hierin is vastgelegd dat wordt geïnvesteerd in leiderschap, samenwerking, structuur en cultuur met als belang-rijk aandachtspunt het versterken van een professionele feedback en aanspreekcultuur. Deze aanvraag sluit direct aan bij de strategische agenda en in het bijzonder bij Hoofstuk 4 "De amb-telijke agenda" onderdeel D: "Professionele en zakelijke cultuur versterken". Dit onderdeel richt zich op het bevorderen van sociale veiligheid, samenwerking tussen domeinen, feedback en professioneel gedrag. Het structurele budget voor organisatieontwikkeling maakt het mogelijk om deze vastgestelde ambities concreet en duurzaam te realiseren.

privacy uren uitbreiding beleid
Omschrijving (toelichting)

Privacy stelt een steeds belangrijkere rol binnen de processen van de gemeente. De werkdruk is hoog. We hebben sinds een aantal maanden een nieuwe privacy-officer. Wij zijn haar aan het oplei-den. Dit kost tijd en geld. Zij werkt nu 28 uur per week voor ons. Zij heeft van begin af aan aangege-ven dat haar voorkeur uitgaat naar een fulltimebaan. Het is niet de bedoeling dat wij haar opleiden en dat ze daarna ons verlaat voor een baan met uren. Daarom stellen we voor haar arbeidsovereenkomst met 4 uur uit te breiden

projectleider uitvoering Kunst en Cultuuraanpak
Omschrijving (toelichting)

De structurele inzet van een projectleider is noodzakelijk om uitvoering te geven aan de door de raad vastgestelde beleidsdoelstellingen vanuit de Kunst- en Cultuuraanpak en activiteiten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de doelgroep.

Regionale samenwerkingen Regio zwolle en de Kop van de Veluwe
Omschrijving (toelichting)

Om volwaardig partner te kunnen blijven in deze samenwerkingen is extra budget nodig. De samenwerkingen Regio Zwolle en Kop van de Veluwe zijn gebaseerd op een samenwerkingsagenda met een looptijd 2024-2028.

Senior beleidsadviseur VTH 0,29 fte
Omschrijving (toelichting)

De formatie van het team VTH uit te breiden met 0,29 Fte ten behoeve van het in dienst nemen van een senior beleidsadviseur VTH.

Strategische agenda
Omschrijving (toelichting)

Bureau Berenschot heeft in 2025 het rapport Onderzoek Publieke Waarden Nunspeet opgeleverd. Onderdeel van dit rapport is een Strategische Agenda met 12 onderwerpen die in de komende jaren opgepakt kunnen worden. De raad heeft recent uitgesproken dat zij hier actief bij betrokken wil worden. Uitvoering van deze Strategische Agenda vraagt om prioritering en planning. Wij verwachten de komende raadsperiode uitvoering te kunnen geven aan de onderwerpen in de Strategische Agenda. Een aantal onderwerpen kan met de

bestaande formatie worden opgepakt. Voor een aantal onderwerpen is extra uitvoeringscapaciteit in de vorm van tijdelijke inhuur of externe ondersteuning nodig. In de lopende Programmabegroting is voor het uitvoeren van onderwerpen in de Strategische Agenda nog geen budget beschikbaar gesteld.

trainnees huidige (t/m 1/4 2028)
Omschrijving (toelichting)

Wij willen gericht investeren in het aantrekken en binden van jong talent. De inzet van trainees draagt bij aan vernieuwing binnen de organisatie, verlicht de werkdruk in teams en versterkt ons werkgevers-imago. Binnen Talentenregio wordt een traineeprogramma aangeboden met een looptijd van maximaal 2 jaar en flexibele invulling. In 2026 zijn er trainees gestart binnen team Sociaal en team Samenleving. Voor deze laatste trainee is in 2027 en 2028 geen budget beschikbaar. Om continuïteit te waarborgen wordt voorgesteld om voor 2027 en 2028 budget beschikbaar te stellen voor het voortzetten van deze trainee.

Uitbreiding gezondheidszorg
Omschrijving (toelichting)

Vanuit de Arbowet hebben werkgevers een verplichting om een contract te hebben met een Arbo-dienst of bedrijfsarts. Met het vertrek van onze vorige bedrijfsarts hebben wij een nieuwe Arboarts via een andere Arbodienst kunnen vinden, maar de kosten van deze Arbodienst liggen hoger. Gezien de schaarste op het gebied van Arbo- en bedrijfsartsen verkeren we niet in een positie waarin we kunnen kiezen. Dit betekent wel dat het budget bedrijfsgezondheidszorg niet meer toereikend is voor de ko-mende jaren. De kosten liggen ca. 10.000 euro per jaar hoger.

Verduurzamen Gemeentewerf
Omschrijving (toelichting)

De gemeentewerf vervult een cruciale rol in de uitvoering van beheer- en onderhoudstaken in de openbare ruimte. Het huidige gebouw en terrein voldoen echter niet langer aan de hedendaagse eisen op het gebied van duurzaamheid, arbeidsomstandigheden (ARBO), veiligheid en efficiëntie. Daarnaast sluiten de bestaande installaties niet aan bij de gemeentelijke duurzaamheidsambities en actuele wet- en regelgeving. Om de gemeentewerf toekomstbestendig te maken is een investering noodzakelijk in zowel verduur-zaming als functionele verbouwing

Vergunningverlener Omgevingswet
Omschrijving (toelichting)

Er is nog 16 uur aan formatieruimte beschikbaar voor een vergunningverlener Omgevingswet. De arbeidsmarkt voor vergunningverleners is al jaren overspannen, waardoor er geen zicht is op structurele invulling van deze 16 uur. Om de continuïteit van het werk te waarborgen en alle vergunningaanvragen tijdig af te kunnen handelen is dus inhuur gewenst. Om die reden wordt voor de komende 4 jaar boven op de loonkosten van deze 16 uur aan formatieruimte een extra inhuurbudget gevraagd

Verhelpen lekkage gevel thv de hellingbaan (gemeentehuis)
Omschrijving (toelichting)

Bij een specifieke werkplek binnen de organisatie is sprake van een langdurige lekkage. Ondanks tijdelijke maatregelen blijft de overlast bestaan. Dit leidt tot: • Aantasting van het

binnenklimaat en werkcomfort • Risico op schade aan gebouw, inrichting en installaties • Mogelijke ARBO- en gezondheidsrisico's (vocht, schimmelvorming) • Toename van onderhoudskosten bij uitstel van structurele oplossing Om de lekkage structureel en zorgvuldig op te lossen én hiervan te leren voor toekomstige situa-ties, wordt voorgesteld dit traject als pilot uit te voeren

Vervangen devices vergaderkamer
Omschrijving (toelichting)

In coronatijd – 2020- zijn we gestart met de vergaderkamers en het digitaal vergaderen. Hier wordt volop gebruik van gemaakt. De oorspronkelijke moeten vervangen worden, deze worden niet meer ondersteund. Er zijn er 2-3 jaar geleden nog een aantal uitgebreid, deze nemen we in 1x direct mee voor het gebruiksgemak.

Vervanging belastingpakket
Omschrijving (toelichting)

Voor team Financiën gaat de aanbesteding van start voor de vervanging van het Belastingpakket. Het zwaartepunt ligt bij cluster Belastingen, cluster Gegevens van team Informatie werkt er ook mee. De aanbesteding wordt door beide teams samen opgepakt

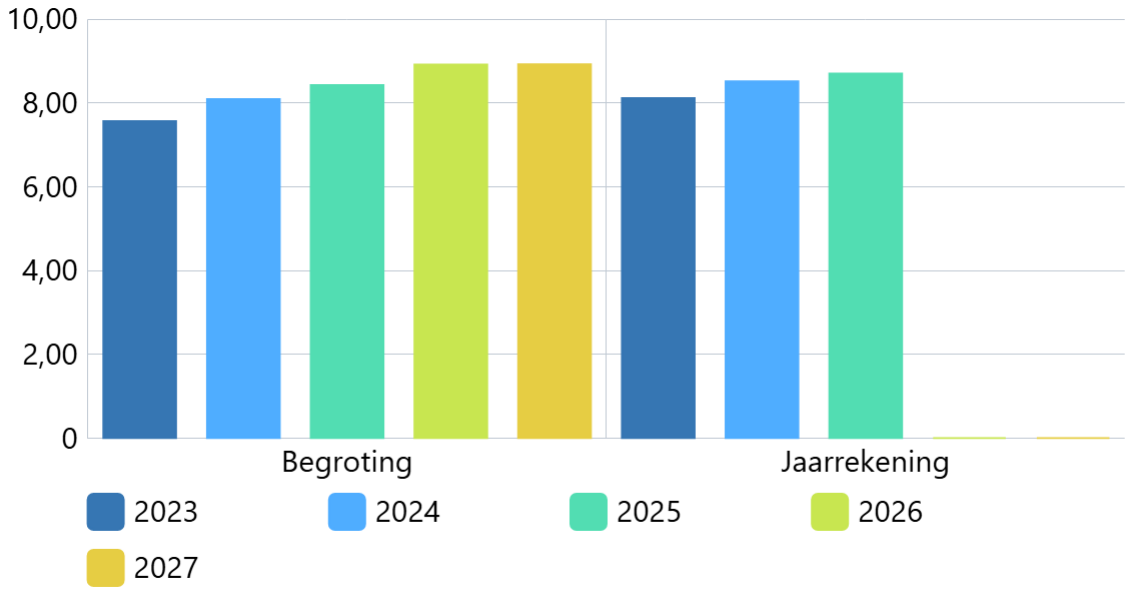
Vervanging VDI servers
Omschrijving (toelichting)

De VDI servers (Virtual Desktop Infrastructure) moeten weer vervangen worden. Dit kost € 160.000. De VDI servers zorgen er voor dat we een veilige, betrouwbare desktop hebben die medewerkers vanaf elke locatie kunnen benaderen. VDI doet dat door het Virtual aan te bieden ipv lokaal

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 9

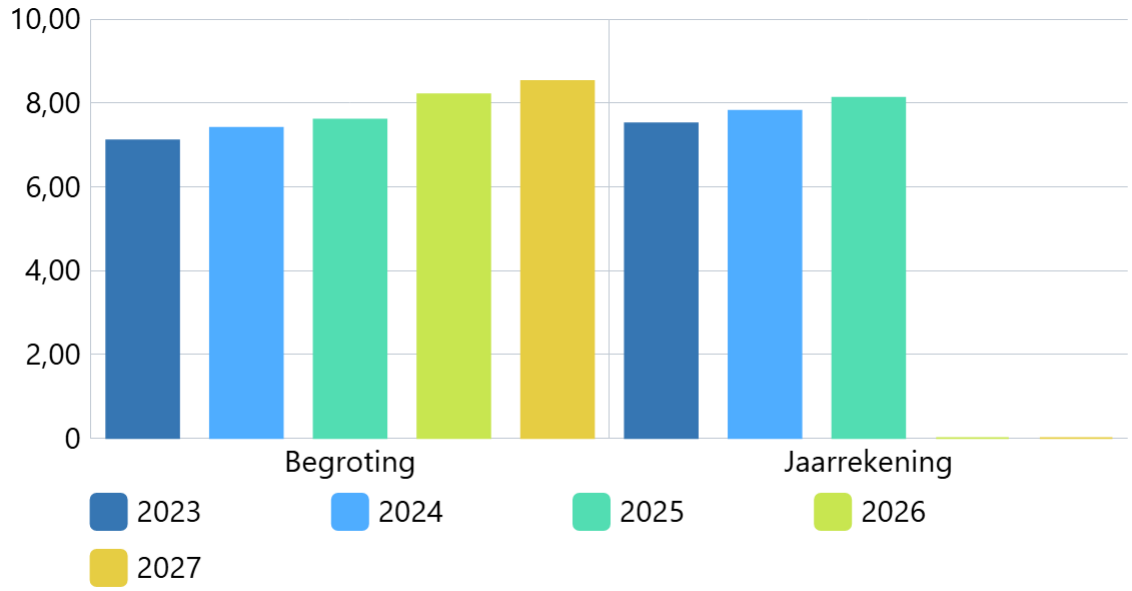
Formatie.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	7,56	8,11
2024	8,09	8,51
2025	8,42	8,70
2026	8,91	0,00
2027	8,92	0,00

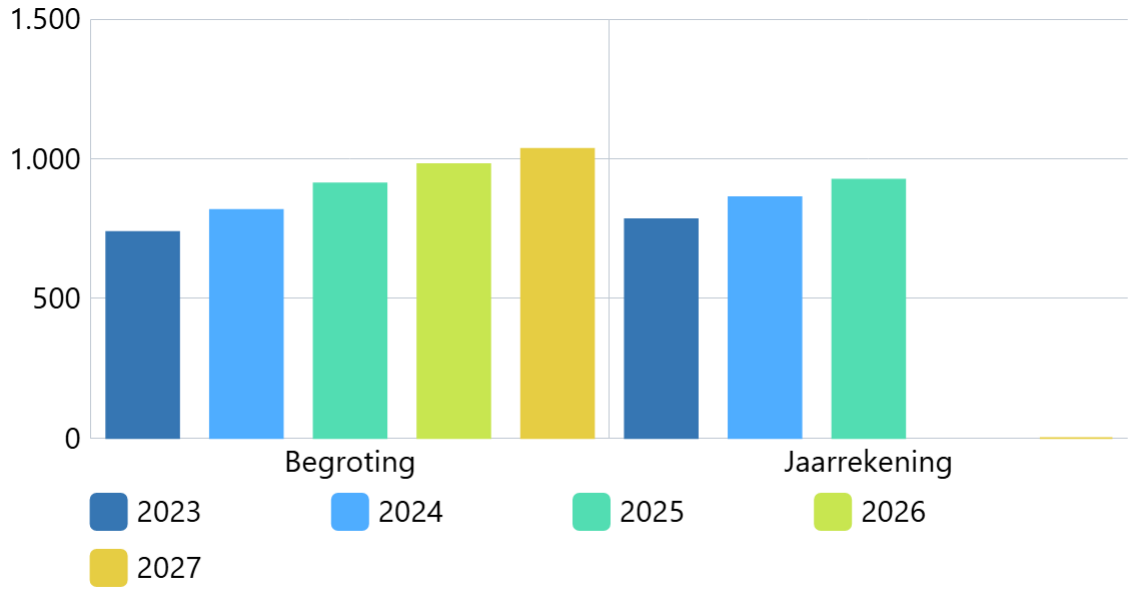
Bezetting.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	7,10	7,51
2024	7,40	7,81
2025	7,60	8,12
2026	8,20	0,00
2027	8,52	0,00

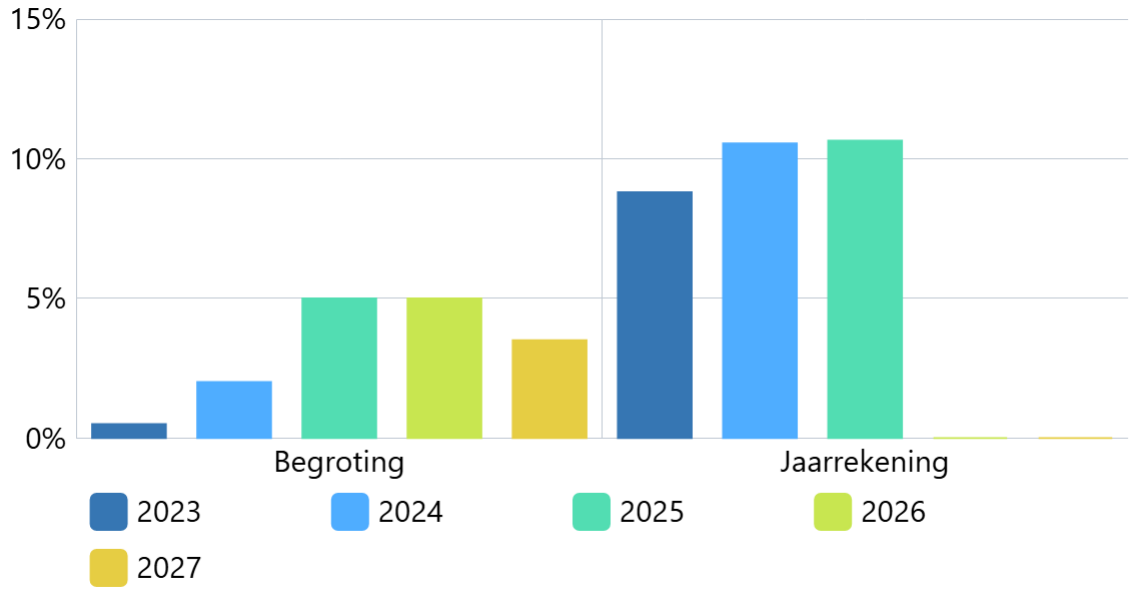
Apparaatskosten.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	737	783
2024	816	862
2025	911	925
2026	980	-
2027	1.035	0

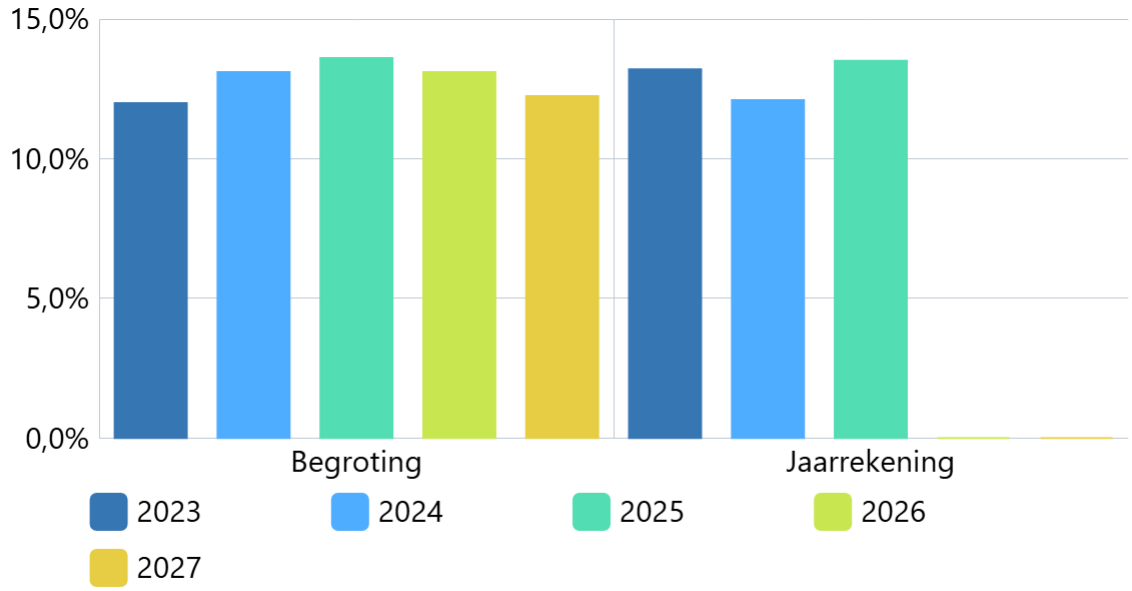
Externe inhuur.

Bron: Eigen begroting/jaarrekening.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	1%	9%
2024	2%	11%
2025	5%	11%
2026	5%	0%
2027	4%	0%

Overhead.

Bron: Eigen begroting/jaarrekening.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2023	12,0%	13,2%
2024	13,1%	12,1%
2025	13,6%	13,5%
2026	13,1%	0,0%
2027	12,2%	0,0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten	25.240	23.043	23.194	24.376
Baten	-86.168	-81.947	-79.268	-80.246
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-60.928**	**-58.904**	**-56.074**	**-55.870**
Gerealiseerd resultaat	**-60.928**	**-58.904**	**-56.074**	**-55.870**

Programmaplan

Totaal taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Lasten				
1.1. Samenkracht en burgerparticipatie	**4.649**	**4.455**	**4.201**	**4.160**
1.22. Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	**2.473**	**2.473**	**2.473**	**2.473**
1.23. Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	**890**	**890**	**851**	**851**
1.3. Inkomensregelingen	**9.022**	**8.991**	**8.994**	**8.994**
1.4. WSW en beschut werk	**4.720**	**4.564**	**4.516**	**4.374**
1.5. Arbeidsparticipatie	**891**	**891**	**891**	**891**
1.60. Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**3.109**	**3.109**	**3.130**	**3.130**
1.714. Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**9**	**9**	**9**	**9**
1.752. Jeugdhulp ambulant regionaal	**9.194**	**8.377**	**7.377**	**7.377**
1.762. Jeugdhulp met verblijf regionaal	**2.398**	**2.398**	**2.398**	**2.398**
1.763. Jeugdhulp met verblijf landelijk	**452**	**452**	**452**	**452**
1.791. PGB Wmo	**5.150**	**4.820**	**3.407**	**3.376**
1.792. PGB Jeugd	**276**	**276**	**276**	**276**
1.821. Jeugdbescherming	**491**	**491**	**491**	**491**
1.822. Jeugdreclassering	**146**	**146**	**146**	**146**
1.91. Coördinatie en beleid Wmo	**222**	**222**	**222**	**222**
1.92. Coördinatie en beleid Jeugd	**561**	**561**	**557**	**557**
2.1. Openbaar basisonderwijs	**539**	**539**	**539**	**538**
2.2. Onderwijshuisvesting	**1.286**	**1.275**	**1.214**	**1.185**
2.3. Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**1.681**	**1.680**	**1.680**	**1.680**
3.1. Ruimtelijke Ordening	**1.519**	**1.516**	**1.511**	**1.511**
3.2. Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	**701**	**701**	**701**	**701**
3.3. Wonen en Bouwen	**2.363**	**2.255**	**2.255**	**2.254**
4.1. Volksgezondheid	**2.078**	**2.006**	**2.006**	**2.006**
4.2. Riolering	**1.845**	**1.837**	**1.836**	**1.825**
4.3. Afval	**3.196**	**3.196**	**3.196**	**3.196**
4.4. Milieubeheer	**2.017**	**1.834**	**1.798**	**1.797**
4.5. Begraafplaatsen en crematoria	**576**	**577**	**561**	**566**

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
5.1. Verkeer, Wegen en Water	**6.137**	**6.035**	**6.001**	**5.988**
5.2. Parkeren	**265**	**262**	**262**	**262**
5.4. Economische Havens	**186**	**186**	**186**	**186**
5.5. Openbaar Vervoer	**444**	**444**	**444**	**444**
6.1. Crisisbeheersing en Brandweer	**2.512**	**2.565**	**2.556**	**2.574**
6.2. Openbare Orde en Veiligheid	**1.215**	**1.215**	**1.215**	**1.213**
7.1. Sportbeleid en Activering	**322**	**322**	**322**	**322**
7.2. Sportaccommodaties	**2.579**	**2.372**	**2.430**	**2.458**
7.3. Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	**602**	**622**	**645**	**620**
7.4. Musea	**161**	**161**	**161**	**161**
7.5. Cultureel Erfgoed	**321**	**341**	**327**	**379**
7.6. Media	**949**	**949**	**949**	**949**
7.7. Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	**3.948**	**3.838**	**3.837**	**3.809**
8.1. Economische Ontwikkeling	**455**	**460**	**470**	**470**
8.2. Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	**29**	**29**	**29**	**29**
8.3. Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	**147**	**147**	**147**	**147**
8.4. Economische Promotie	**444**	**438**	**438**	**438**
9.1. Bestuur	**2.322**	**2.109**	**2.109**	**2.109**
9.10. Mutaties reserves	**420**	**452**	**516**	**678**
9.11. Resultaat rekening van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
9.2. Burgerzaken	**1.827**	**1.827**	**1.821**	**1.817**
9.3. Beheer overige Gebouwen en Gronden	**980**	**995**	**981**	**981**
9.4. Overhead, Ondersteuning Organisatie	**13.506**	**13.249**	**13.009**	**13.126**
9.5. Treasury	**100**	**162**	**222**	**280**
9.61. OZB Woningen	**328**	**328**	**328**	**328**
9.62. OZB NIET Woningen	**44**	**44**	**44**	**44**
9.64. Belastingen Overig	**123**	**123**	**123**	**123**
9.7. Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	**64**	**61**	**48**	**37**
9.8. Overige Baten en Lasten	**5.523**	**3.689**	**3.989**	**4.851**
9.9. Vennootschapsbelasting (VpB)	**3**	**3**	**3**	**3**
Totaal Lasten	**108.411**	**103.970**	**101.298**	**102.261**
Baten				
1.1. Samenkracht en burgerparticipatie	**-36**	**-36**	**-36**	**-36**
1.3. Inkomensregelingen	**-7.273**	**-7.273**	**-7.273**	**-7.273**

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
1.60. Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-171	-171	-171	-171
1.714. Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-258	0	0	0
2.1. Openbaar basisonderwijs	-13	-13	-13	-13
2.2. Onderwijshuisvesting	-184	-183	-183	-183
2.3. Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-507	-507	-507	-507
3.1. Ruimtelijke Ordening	-136	-136	-136	-136
3.2. Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-1.033	-1.033	-1.033	-1.033
3.3. Wonen en Bouwen	-776	-776	-776	-776
4.1. Volksgezondheid	-17	-17	-17	-17
4.2. Riolering	-2.472	-2.498	-2.488	-2.457
4.3. Afval	-3.969	-3.972	-3.971	-3.971
4.4. Milieubeheer	-145	-158	-160	-160
4.5. Begraafplaatsen en crematoria	-518	-520	-535	-550
5.1. Verkeer, Wegen en Water	-166	-161	-161	-161
6.1. Crisisbeheersing en Brandweer	-5	-5	-5	-5
6.2. Openbare Orde en Veiligheid	-32	-32	-32	-32
7.2. Sportaccommodaties	-226	-226	-226	-226
7.3. Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	-4	-4	-4	-4
7.5. Cultureel Erfgoed	-20	-20	-20	-20
7.7. Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	-853	-853	-853	-853
8.2. Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	-348	-348	-348	-348
8.3. Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	-80	-80	-80	-80
8.4. Economische Promotie	-3.003	-3.003	-3.003	-3.003
9.10. Mutaties reserves	-7.295	-3.914	-1.711	-1.696
9.2. Burgerzaken	-592	-592	-592	-592
9.3. Beheer overige Gebouwen en Gronden	-773	-568	-645	-943
9.4. Overhead, Ondersteuning Organisatie	-287	-287	-287	-287
9.5. Treasury	-604	-604	-604	-604
9.61. OZB Woningen	-6.211	-6.614	-6.672	-6.794
9.62. OZB NIET Woningen	-2.977	-3.152	-3.187	-3.245
9.7. Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-67.429	-66.216	-65.569	-66.085
Totaal Baten	-108.411	-103.970	-101.298	-102.261

Exploitatie	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029	Concept Begroting 2030
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

Om inzicht te verschaffen in de robuustheid van de begroting van de gemeente bepaalt artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat in de paragraaf weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de gemeentelijke weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit
Omschrijving (toelichting)

De weerstandscapaciteit bestaat uit de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en aanzienlijk zijn, af te dekken. Weerstandsvermogen is dat deel van de weerstandscapaciteit dat niet nodig is voor afdekking van alle risico's ofwel:

Weerstandsvermogen is weerstandscapaciteit minus totaal van alle risico's
De omvang van de weerstandscapaciteit is van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De weerstandscapaciteit omvat de mogelijkheden voor een gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

Gemeente Nunspeet gebruikt in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan mogen deze eerst incidenteel worden afgedekt door middel van incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht worden. Lukt dit niet dan wordt de structurele weerstandscapaciteit als dekkingsmiddel ingezet.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

1. Onvoorziene uitgaven structureel.
2. Onbenutte belastingcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

3. Het vrije deel van de algemene reserve
4. De bestemmingsreserves.
5. Stille reserves (gesteld op nihil).
6. Onvoorzienbare uitgaven incidenteel.

Ad 1 Onvoorziene uitgaven
Artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor externe onvoorzienbare tegenvallers. Deze dekt uitgaven die voldoen aan de drie "O's" (Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar). Er is een bedrag geraamd van € 90.000,- Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorzienbare uitgaven incidenteel € 64.000,- en onvoorzienbare uitgaven structureel € 26.000,-.

Ad 2 Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit is de verhouding tussen de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB) versus het normtarief zoals vastgelegd in OZB-artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Wanneer de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort zullen schieten om in noodzakelijke behoeften te voorzien, kan een aanvullende uitkering worden aangevraagd. De Fvw bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerendezaakbelastingen (OZB);

2. de rioolheffingen;

3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Voor 2026 is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 vastgesteld op 0,1648.

Onroerende zaakbelastingen

WOZ-waarde 2026	x € 1.000,-	x € 1.000,-
WOZ waarden woonruimten	5.675.577.000	
Tarief artikel 12 Financiële verhoudingswet: 0,1595%		9.353
Baten jaarrekening 2025		7.723
Onbenut (uitgaande van netto baten)		1.630

Ad 3 Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserve

Algemene reserve
De doelstelling van de algemene reserve is het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorziene ontwikkelingen waarvoor geen voorziening is getroffen.

Ad 4 Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves kunnen worden verdeeld in geblokkeerde of beklemde reserves en overige bestemmingsreserves. Onder geblokkeerde of beklemde reserves verstaan we reserves waarover niet (geheel of gedeeltelijk) vrij kan worden beschikt, omdat deze reserves worden gebruikt om structurele dekkingsmiddelen voor de gemeente begroting te genereren. Deze geblokkeerde of beklemde reserves maken geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

De overige bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. De stand van de bestemmingsreserves op 31 december 2025 bedraagt € 51.9 miljoen. Een deel van de bestemmingsreserves is geblokkeerd vanwege de structurele inzet van de renteopbrengst als dekkingsmiddel. In onderstaand overzicht is aangegeven welke overige bestemmingsreserves niet geblokkeerd of beklemd zijn.

tabel overige bestemmingsreserves (niet geblokkeerd of beklemd)	
Soort reserve	bedrag
Reserve grote projecten	9.057.000
Reserve duurzaamheid	1.812.000
Reserve restauratie gemeentelijke monumenten	150.000
Reserve bodemverontreiniging	969.000
Reserve grondexploitatie	6.030..000
Reserve onderwijshuisvesting	1.598.000
Reserve beschermd wonen	4.936.000
	24.552.000

Ad 5 Stille reserves
Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog bezittingen anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie in haar bezit. De gemeente is aandeelhouder van NV Bank Nederlandse Gemeente (BNG), NV Alliander en waterleidingmaatschappij Vitens. Aangenomen kan worden dat de aandelen bij een eventuele verkoop meer opbrengen dan de boekwaarde. Er is hier dus sprake van een stille reserve. Deze ruimte kan echter niet direct benut worden onder het huidige beleid en de huidige taakuitvoering, omdat de inkomsten uit deze aandelen structureel geraamd zijn in de begroting.

Weerstandscapaciteit 2025
Omschrijving (toelichting)

In onderstaande tabel wordt de weerstandscapaciteit voor de jaarrekening 2025 weergegeven:

tabel weerstandscapaciteit

Onderdeel weerstandscapaciteit	Bedrag
Structurele weerstandscapaciteit	
1. Onvoorzien structureel	26.000
2. Onbenutte belastingcapaciteit	1.329.545
Structurele weerstandscapaciteit	1.355.545
Incidentele weerstandscapaciteit	
3. Vrije deel algemene reserve	16.487.900
3. Vrije deel bestemmingsreserves	24.552.000
4. Stille reserves	0
5. Onvoorzien incidenteel	64.000
Incidentele weerstandscapaciteit	41.103.900
Totale weerstandscapaciteit	**42.459.445**

Risico's

Tegenover de hierboven geïnventariseerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard en hangen samen met onder andere de schaalgrootte en gemeente specifieke factoren. Het managen van deze risico's wordt risicomanagement genoemd.

Risicomanagement in relatie tot het weerstandsvermogen
Omschrijving (toelichting)

Bij risicomanagement gaat het om het uitvoeren van een systematische en periodiek terugkerend proces van identificeren, beoordelen, kwantificeren van risico's, het bepalen en uitvoeren van activiteiten en maatregelen die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's, beheersbaar houdt en het evalueren en rapporteren over de verschillende stappen in het proces.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen streeft gemeente Nunspeet met risicomanagement:

a. Reduceren van de gevolgen van risico's
b. Voldoen aan wet- en regelgeving
c. Actualisering van het weerstandsvermogen
d. Verhogen van risicobewustzijn
e. Beoordelen en optimaliseren van het weerstandsvermogen

Indeling risico's

Gemeente Nunspeet hanteert voor de identificatie van de risico's de volgende indeling:

a. Juridische risico's;
b. Financiële risico's;
c. Personele / organisatorische risico's;
d. Projecten en strategische risico's;
e. Grondexploitatie en strategische aankopen risico's;
f. Milieurisico's;
g. Verbonden partijen;
h. Risico's sociaal domein;
i. Reguliere risico'.

Analyse en beoordelen van de risico's
Omschrijving (toelichting)

Om risico's te kunnen beoordelen worden de kans en het (financiële) gevolg van elk risico bepaald. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van zogenaamde referentiebeelden. Als wordt geschat dat een risico zich bijvoorbeeld eenmaal in de tien jaar zal voordoen is de kans op optreden 10%. Als een risico zich eenmaal per jaar kan voordoen is de kans 90%. Bij 100% is het geen risico meer.

Daarna wordt per risico het financiële gevolg ingeschat in het geval het risico zich daadwerkelijk zou voordoen.

Hierna treft u twee tabellen met de indeling van de kansen en financiële gevolgen aan. Voor de beoordeling van de kans dat een risico daadwerkelijk optreedt hanteren we vijf klassen met de volgende referentiebeelden:

Klasse	Aantal keren dat risico, zich naar verwachting voordoet	Kans
1	< 1 x per 10 jaar	10%
2	1 x per 5 – 10 jaar	30%
3	1 x per 2 – 5 jaar	50%
4	1 x per 1 – 2 jaar	70%
5	1 x per jaar of <	90%

Voor het bepalen van de financiële gevolgen wordt gebruik van de volgende indeling:

Klasse	Bandbreedte	Financieel gevolg
0	Geen gevolgen	Geen
1	€ 0 < € 5.000	Zeer laag
2	€ 5.000 < € 25.000	Laag
3	€ 25.000 < € 75.000	Midden
4	€ 75.000 < € 250.000	Hoog
5	>€ 250.000	Zeer hoog

Het reële financiële gevolg wordt dus bepaald door de 'Kans' en het 'Financiële gevolg' met elkaar te vermenigvuldigen. De risico's met het grootste financiële gevolg krijgen de hoogste prioriteit bij het beheersen van de risico's.

a. Juridische risico's
Omschrijving (toelichting)

Dwangsommen
Bij het niet tijdig beslissen is de Wet dwangsom en beroep van toepassing. Als gevolg hiervan kunnen burgers de gemeente in gebreke stellen en verbeurt de gemeente, na ontvangst van de ingebrekestelling, een dwangsom als niet tijdig op een aanvraag is beslist. In een procedure zijn werkafspraken gemaakt om beslistermijnen te bewaken. In 2027 wordt naar verwachting 8 keer een ingebrekestelling ingediend. In een enkel geval is de maximale dwangsom van € 1.442,- verschuldigd.

Proceskosten
Voor bezwarenprocedures en (hoger) beroepsprocedures waarin de gemeente geheel of gedeeltelijk in het ongelijk wordt gesteld, wordt de gemeente veroordeeld in de proceskosten. De hoogte van de proceskostenvergoeding is gerelateerd aan het aantal proceshandelingen dat in de betreffende procedure is verricht. De afgelopen jaren is het aantal verzoeken dat wordt ingediend op grond van de Wet Open Overheid (Woo) nog steeds hoog. De ontevredenheid over het optreden van de overheid neemt toe, dat is terug te zien in het aantal Woo verzoeken en bezwaren. Afgaande op de verzoeken die de afgelopen jaren zijn ingediend, leidt dit in enkele gevallen tot een verplichting om proceskosten te vergoeden. Het is nog niet duidelijk of door de installatie van het nieuwe college het aantal Woo verzoeken vermindert.

Inkoop en aanbesteding
Door de invoering van de Aanbestedingswet 2012 is het risico van een juridische procedure toegenomen. Bij de keuze van een inkoopprocedure wordt uitgegaan van indicatieve bedragen. Dit geeft ruimte voor verschillen van inzicht en is daardoor een risico. Daarnaast is de economische situatie dusdanig, dat partijen eerder bereid zijn gunning via de rechter af te dwingen.

Claims van derden
Bij het opstellen van de begroting 2027 wordt rekening gehouden met een aantal verzoeken verzoeken voor planschade en diverse juridische procedures (afkoopbedrag; schadeclaims). Hiervoor is de voorziening Planschades en Juridische procedures gevormd. De risico's voor planschade zijn zo veel mogelijk bij de initiatiefnemer ondergebracht. (Plan)schades die onvermijdelijk ten laste van de gemeente komen, worden ten laste van het rekening resultaat gebracht. Ook de kosten van het opstellen van een schadeanalyse komen ten laste van de gemeente. Omdat steeds meer juridisch adviesbureaus zich gaan specialiseren in planschaden, is het risico van schade-analysekosten steeds groter. In de begroting wordt hiermee geen rekening gehouden. In de voorziening is wel rekening gehouden met schade-analysekosten waarvan de melding bekend is.

tabel juridische risico's	*S=Structureel I=Incidenteel*			
Risico	**S of I**	**Kans van optreden**	**Financieel gevolg**	**Reëel financieel gevolg**
Dwangsom	I	50%	20.000	10.000
Proceskosten	I	50%	50.000	25.000
Inkoop en aanbesteding	I	10%	100.000	10.000
Claims van derden	I	50%	20.000	10.000
Totaal juridische risico's				55.000

b. Financiële risico's Omschrijving (toelichting)

Financiële risico's

Rente
Eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden verplicht hun liquide middelen aanhouden bij de Nederlandse schatkist. Tijdelijke overschotten aan liquide middelen kunnen niet uit oogpunt van een optimaal liquiditeitsbeheer in deposito uitgezet of tegen een gunstige rente op een spaarrekening bij een commerciële bank gezet worden. Dit kan in situaties met hogere rentetarieven een negatief effect op de rendementsverwachting hebben. Wel biedt de staat de mogelijkheid om overtollige gelden voor langere periodes in depot weg te zetten. Gezien de huidige gemiddelde rentelast van het met vreemd vermogen gefinancierde deel kan worden geconcludeerd dat de geraamde financieringsstructuur en in relatie hiermee ook het weerstandsvermogen van onze gemeente voor het jaar 2027 als voldoende kan worden beoordeeld.

Omslagrente
De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in de paragraaf financiering. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente een renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente (2027: 1%) blijft het renterisico acceptabel. In het afgelopen jaar heeft de ECB (Europees centrale bank) een ruim monetair beleid gevoerd. De verwachting is dat de kapitaalmarktrente (lange rente), gezien de verwachte economische ontwikkelingen (zoals economische groei, inflatie) in het komende jaar mogelijk verder gaat stijgen. Op grond van deze conclusies is er op dit moment een renterisico dat beperkt is.

Gemeentefondsuitkeringen
Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van gemeenten. De uitkering Gemeentefonds is een samenstelling van de volgende uitkeringen: de algemene uitkering en een aantal decentralisatie- en (overige)integratie-uitkeringen. Deze laatste hebben een specifiek doel of zijn bedoeld om een specifiek beleidsveld financieel te borgen. Basis voor toepassing bij de programmabegroting 2027-2030 is de berekening is de Meicirculaire 2026. Een substantiële afwijking in de Septembercirculaire 2026 zal in de programmabegroting 2027-2030 worden verwerkt. Effecten en ontwikkelingen in het lopende jaar zullen via de kwartaalrapportages worden verwerkt.
In de Meicirculaire 2026 zijn ontwikkelingen verwerkt die ten opzichte van de September- en Decembercirculaire 2025 de nodige financiële effecten tot gevolg hebben. De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. In de Meicirculaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor de jaren 2027 en verder. Het accres wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product.

Verstrekte garanties
In totaal zijn voor € 79.741.000,- aan gemeentegaranties waarover risico wordt gelopen, aan instellingen verstrekt (peildatum 31 december 2025). Dit zijn garanties voor geldleningen waar de gemeente samen met het Rijk een achtervangpositie inneemt. Deze garanties zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

Aan particulieren is voor € 99.000,- (peildatum 31 december 2025) aan gemeentegaranties verstrekt Deze leningen zijn in eerste instantie gegarandeerd door de Nationale Hypotheek Garantie (NHG / onderdeel startersleningen). De gemeente heeft voor deze leningen een achtervangpositie. Gezien de kredietwaardigheid van de geldnemers van zowel instellingen als particulieren is het aan de garanties verbonden risico zeer gering.

Prijsstijgingen grondstoffen
Als gevolg van enkele mondiale oorzaken zijn de bouwkosten in Nederland nog steeds hoog. Omstandigheden díe daartoe bijdragen zijn onder meer de sancties tegen Rusland, de instabiele situatie in het Midden Oosten en de gewijzigde houding van Amerika ten opzichte de rest van de wereld. Dit brengt risico's en onzekerheid met zich mee voor zowel bestaande overeenkomsten als ook voor nieuw te sluiten overeenkomsten.

De stijging van de prijzen in het jaar 2026 heeft gevolgen voor de uitgangspunten voor de programmabegroting 2027-2030. De effecten van de prijsstijgingen zijn op dit moment onzeker, waarbij ook de financiële impact nu onmogelijk te bepalen is. We monitoren onze risico’s voortdurend. De balansposities aangaande de grondexploitaties zijn deze met de kennis per 31 december 2025 beoordeeld op een toereikende waardering. De aanhoudende toename en ontwikkeling van de prijsstijgingen in 2026 kunnen mogelijk leiden tot onzekerheden aangaande de terugverdiencapaciteit van de grondexploitaties in 2027 en de jaren daarna. De raad wordt tussentijds geïnformeerd over de risico’s en beheersmaatregelen ten gevolge van deze prijsstijgingen.

tabel financiële risico's	*S=Structureel I=Incidenteel*			
Risico		**Kans van optreden**	**Financieel gevolg**	**Reëel financieel gevolg**

Rente	S	30%	685.000	205.500
Gemeentefondsuitkering	S	30%	300.000	90.000
Prijsstijging grondstoffen	S	50%	500.000	250.000
Cyberveiligheid	S	50%	1.500.000	750.000
Spoortunnel	S	10%	6.000.000	600.000
Exploitatie de Wiltsangh	S	90%	700.000	630.000
Overige verstrekte langlopende leningen	S	10%	3.600.000	360.000
Veluvine	S	90%	500.000	450.000
Opvang vluchtelingen	S	0%	250.000	0
Totaal financiële risico's				3.335.500

c. Personele / organisatorische risico's

Omschrijving (toelichting)

Personele / organisatorische risico's

Op moment van opstellen van de programmabegroting is er geen verwachting op risico's / claims ten aanzien van personeel. Maar door de toename van het aantal personele mutaties wordt er rekening gehouden met een grote kans van optreden met eventuele financiële gevolgen.

tabel personele/organisatorische risico's *S=Structureel I=Incidenteel*

Risico		**Kans van optreden**	**Financieel gevolg**	**Reëel financieel gevolg**
Personele / organisatorische risico's	I	30%	100.000	30.000
Totaal personele/organisatorische risico's				30.000

d. Projecten en strategische aankopen
Omschrijving (toelichting)

Projecten en Strategische aankopen

Voor Projecten(activiteiten of ontwikkelingen die de gemeente uitvoert) en strategische aankopen (verwerving van grond, vastgoed of andere activa om toekomstige gemeentelijke doelen mogelijk te maken) zijn ramingen gemaakt van de nog te realiseren kosten en opbrengsten.

tabel Projecten en strategische risico's	S=Structureel I=Incidenteel		
Risico	**Kans van optreden**	**risico**	**Reëel financieel gevolg**
Statiionsomgeving	I 10%	900.000	90.000
Onderwijshuisvesting	I 30%	1.457.000	437.100
De Wiltsangh	I 0%	0	0
Nieuw Feithenhof	I 10%	11.000.000	1.100.000
MFA locaties	I 0%	5.087.000	0
Totaal Projecten en strategische risico's			1.627.100

e. Grondexploitatie en strategische aankopen risico’s
Omschrijving (toelichting)

Grondexploitatie

Voor de grondexploitaties zijn de ramingen van de nog te realiseren kosten en opbrengsten geactualiseerd, resulterend in een bijstelling van het verwachte resultaat op eindwaarde. Deze actualisatie heeft plaatsgevonden aan de hand van de inzichten op peildatum 1-1-2026, waaronder contractuele verplichtingen, geformuleerde beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen op de markt voor gebiedsontwikkeling. Als dit resulteert in een neerwaartse bijstelling van de resultaten, wordt onderzocht op welke wijze dit kan worden gecompenseerd.

De reserve grondexploitatie kent een bodembedrag (financiële buffer) die wordt aangehouden om risico's binnen de grondexploitaties (in voorbereiding) en strategische aankopen op te kunnen vangen. Tussentijdse winstnemingen uit de grondexploitaties worden voorzichtigheidshalve binnen de reserve grondexploitatie gehouden totdat de projecten zijn afgerond. Jaarlijks vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Financiële verordening van de gemeente Nunspeet en artikel 212 van de Gemeentewet de bijstelling plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

Toelichting per grondexploitatie

Molenbeek

Het project Molenbeek bevindt zich in de laatste fase en de nog resterende risico's zijn beperkt in omvang. Alle grondverkopen in Molenbeek hebben inmiddels plaatsgevonden en in 2026 vinden nog de laatste kosten voor het woonrijp maken plaats. Het resultaat op eindwaarde, rekening houdend met de al genomen winstnemingen, is nog circa €27.000 positief. Omdat ook de boekwaarde positief is (meer opbrengsten gerealiseerd dan kosten) is het risico verdwenen dat de gemeente met een verlies achterblijft in het worst case scenario. Ook als de nog te maken kosten voor het woonrijp maken van de boekwaarde worden afgetrokken blijft de boekwaarde positief. Daarom is Molenbeek niet meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

Weversweg

In maart 2024 is een nieuw bestemmingsplan voor Weversweg door de raad vastgesteld, waardoor er 37 woningen aan het plan worden toegevoegd. In 2025 is begonnen met het bouwrijp maken van deelgebied fase 2. De gronduitgifte voor de woningen vindt naar verwachting plaats in 2026 en 2027, waarna het woonrijp maken plaatsvindt en het project eind 2028 wordt afgerond. Het actuele resultaat voor Weversweg wordt verwacht op €607.000 negatief.

De Kolk

In 2024 en 2025 heeft het bouwrijp maken van het deel GPS plaatsgevonden. De werkzaamheden zijn zo goed als afgerond en in 2025 is begonnen met de kavelverkoop op dit deel van De Kolk. De verkoop verloopt voorspoedig en de verwachting is dat de grondexploitatie eind 2027 kan worden afgesloten.

Kijktuinen

Alle grondopbrengsten voor het project Kijktuinen zijn gerealiseerd. Het woonrijp maken van het gebied kan nu worden afgerond en de verwachting is dat het project eind 2026 kan worden afgesloten. Het eindresultaat is nog circa €71.000 positief en de risico's zijn beperkt. Voor Kijktuinen geldt dat als de nog te maken kosten voor het woonrijp maken van de boekwaarde worden afgetrokken de boekwaarde positief is. Daarom is het project niet meer meegenomen in het benodigde weerstandsvermogen.

Bedrijventerrein Elspeet

De werkzaamheden voor het eerste deel van het bedrijventerrein zijn afgerond. Van de eerste vier kavels zijn er twee uitgegeven, is één kavel tijdelijk verhuurd (huisartsenpraktijk) en de vierde kavel wordt verkocht in 2026. De aanleg van fase 2 van het bedrijventerrein heeft vertraging opgelopen maar voor deze fase wordt het bouw- en woonrijp maken afgerond in 2026. De actuele grondexploitatieberekening komt uit op een tekort van afgerond €1,5 miljoen. De verwachting is dat de kavels van fase 2 in 2026 allemaal worden verkocht.

't Hul Noord

Voor het verwachte tekort op het project van €3,4 miljoen is een verliesvoorziening getroffen. Omdat 't Hul Noord een grote financiële omvang heeft, een lange looptijd en de gemeente een actieve rol inneemt (o.a. in de grondverwerving) zijn de risico's in dit project relatief groot. Daarom is voor 't Hul Noord een risicodossier opgesteld waarin het risicobedrag uitkomt op €2,1 miljoen. Dit bedrag wordt meegenomen in het bodembedrag van de reserve grondexploitatie en in de onderstaande tabel voor het bepalen van de risico's binnen de grondexploitaties.

Hullerweg

In 2023 is de grondexploitatie Hullerweg vastgesteld en een deel van de autosloperij aangekocht. Er is begonnen met de voorbereidingen voor het wijzigen van het omgevingsplan en een overeenkomst gesloten met Liander over afname van de grond. De grond wordt in 2026 gesaneerd en bouwrijp gemaakt, waarna de verkoop in 2026 plaatsvindt. Het resultaat voor de grondexploitatie Hullerweg wordt verwacht op €0,1 miljoen positief. Het belangrijkste risico in het project zijn de kosten voor de bodemsanering, maar de aanbesteding hiervoor heeft reeds plaatsgevonden.

De Brake

Eind 2025 is de grondexploitatie De Brake vastgesteld. In de eerste helft van 2026 is begonnen met de sloopwerkzaamheden. Zodra de kavel bouwrijp is gemaakt wordt deze opgeleverd aan Nestlé en de grondexploitatie kan naar verwachting eind 2026 worden afgesloten. Het verwachte resultaat voor de grondexploitatie De Brake is €88.000 positief en de risico's zijn beperkt.

Piersonstraat

In mei 2026 is de grondexploitatie Piersonstraat vastgesteld. De gemeente transformeert de gymzaal naar een bouwrijpe kavel die wordt uitgegeven aan Omnia Wonen voor de realisatie van 24 sociale huurappartementen. De sloop van de gymzaal is begonnen in het 2e kwartaal van 2026. Er wordt een klein negatief saldo op het project verwacht, waarvoor een verliesvoorziening is getroffen, maar na afloop van het project kan nog aanspraak worden gemaakt op een bijdrage vanuit de Realisatiestimulans.

.

Risico	Kans van optreden	risico	Reëel financieel gevolg

Molenbeek	I	0%	0	0
Kijktuinen	I	0%	0	0
Bedrijventerrein Elspeet	I	30%	5.557.542	1.667.263
De Kolk	I	30%	4.598.044	1.379.413
Hullerweg	I	30%	2.485.765	745.730
Weversweg	I	30%	1.145.803	343.741
De Brake	I	30%	19.818	5.945
t Hul Noord	I		0	2.079.625
Totaal grondexploitatie risico's				6.221.716

f. Milieurisico’s

Omschrijving (toelichting)

Het algemeen beleid op dit punt is dat de kosten van een eventuele sanering worden verhaald op de veroorzaker. Is dit niet meer mogelijk, dan wordt bij een mobiele verontreiniging (een zich verplaatsende verontreiniging) gesaneerd en bij een immobiele verontreiniging nagegaan of er gevaren zijn voor de volksgezondheid. Is dit het geval, dan volgt sanering (zo mogelijk binnen de begrote budgetten). Is dit niet het geval, dan wordt nagegaan of op een nader te bepalen geschikt moment sanering mogelijk is op een manier die effectief en doelmatig is (ook in relatie tot de hiermee gepaard gaande financiële middelen). Voor de bekende bodemverontreinigingen is de reserve bodemverontreiniging gevormd.

tabel milieu en bodemverontreiniging risico's	*S=Structureel I=Incidenteel*		
Risico	**Kans van optreden**	**Financieel gevolg**	**Reëel financieel gevolg**

Milieu en bodemverontreiniging	I	10%	150.000	15.000
Totaal milieu en bodemverontreiniging risico's				15.000

g. Verbonden partijen
Omschrijving (toelichting)

De gemeente is financieel mede aansprakelijk voor een aantal samenwerkingsverbanden (paragraaf Verbonden partijen).

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV
- NV Afvalsturing Friesland;
- NV Inclusief Groep.

Overige deelnemingen:

- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe;
- Omgevingsdienst Veluwe ;
- Leasurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren;
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- Stichting Primair Openbaar Onderwijs Noord-Veluwe;
- Sportbedrijf Nunspeet;
- Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD-NOG).

Per verbonden partij is een risicoanalyse gemaakt. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico die de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Bij sommige verbonden partijen is een beoordeling op cijfers lastig. Bij deze verbonden partijen is gekeken naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij is een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Van de directe deelnemingen in vennootschappen is de nominale waarde van het belang van onze gemeente in de vennootschap als risico opgenomen, verhoogd met de ontvangen dividenden. Van de overige deelnemingen in vennootschappen is als financieel gevolg opgenomen de jaarbijdrage.

De kans van optreden wordt geclassificeerd met risico laag, gemiddeld of hoog. Per verbonden partij is het risico (kans van optreden) op grond daarvan, uitgedrukt in een percentage. De toelichting op de belangen voor onze gemeente vindt u terug in de paragraaf verbonden partijen. In onderstaande tabel zijn de risico's per verbonden partij uitgedrukt in geld. Bij een kans van optreden die als "laag" is gekwalificeerd, is rekening gehouden met een percentage van 10%. Bij een 'hoge' kwalificatie is een percentage van 30%, 50% of 70% aangehouden, afhankelijk van de inschatting van de kans van optreden. Er is één deelneming (de Inclusief Groep) waarbij het risico voor de gemeente Nunspeet als "zeer hoog" wordt ingeschat. Dit houdt verband met de teruglopende subsidie-inkomsten die op korte termijn niet worden gecompenseerd door een hoger operationeel resultaat. Verder zijn er enkele gemeenten die deze samenwerking willen beeindigen.

tabel risico's verbonden partijen	*S=Structureel I=Incidenteel*			
Risico		**Kans van optreden**	**Financieel gevolg**	**Reëel financieel gevolg**
NV Bank Nederlandse Gemeenten	I	10%	349.850	34.985
NV Alliander	I	10%	332.424	33.242
NV Vitens	I	10%	4.062	406
NV Afvalsturing Friesland	I	10%	59.908	5.991
Veluws Archief	I	10%	281.000	28.100
Omgevingsdienst Veluwe	I	10%	881.000	88.100
Leisurelands (recreatiegemeenschap Veluwe)	I	10%	0	0
Coöperatie Gastvrije randmeren	I	10%	30.000	3.000
Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland	I	10%	1.700.000	170.000
Inclusief Groep	I	90%	687.000	618.300
Stichting Primair Openbaar Onderwijs Noord Veluwe	I	10%	0	0
GGD Gelre-IJssel	I	10%	613.000	61.300
Sportbedrijf Nunspeet	I	90%	986.700	888.030
Totaal risico's verbonden partijen				1.931.454

h. Risico's sociaal domein

Omschrijving (toelichting)

Met ingang van 2019 is de financiering niet meer gebaseerd op een integreerbaar deel maar is deze opgenomen in de Algemene Uitkering, net als alle andere gemeentelijk taken. Tevens bestaat er nog een Reserve Sociaal Domein.

WWB / Participatiewet (Buig)
In de begroting word uitgegaan van een budgettaire raming voor de uitkeringen en de te ontvangen rijksbijdrage, de zogenaamde BUIG gelden. Als blijkt dat de uitgaven op de uitkeringen hoger zijn dan de rijksbijdrage, kan onder voorwaarden een aanvullende uitkering bij het Rijk worden aangevraagd. Hierbij geldt dat de eerste 7,5% van de rijksbijdrage voor rekening van de gemeente komt. Voor het tekort op de uitkeringen tussen 7,5% en 12,5% van de voor dat jaar toegekende rijksbijdrage, geldt dat van dit bedrag 50% op basis van deze regeling kan worden aangevraagd en vergoed. Om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering moet sprake zijn van een goedkeurende accountantsverklaring en een door de gemeenteraad vastgesteld verbeterplan. Een tekort moet ten laste gebracht worden van de lopende exploitatie. Via de tussenrapportages worden eventuele afwijkingen aangegeven.

Jeugdwet
Sinds het inwerking treden van de Jeugdwet in 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Het Centrum voor Jeugd en Gezin vormt de toegang voor de niet vrij-toegankelijke jeugdhulp. Naast het Centrum voor Jeugd en Gezin kunnen ook huisartsen, praktijkondersteuners, medisch specialisten en de rechter in geval van jeugdbescherming en jeugdreclassering verwijzen naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Ongeveer 50% van alle verwijzingen loopt via een huisarts en praktijkondersteuner, met name de verwijzingen naar JGGZ. Op deze trajecten heeft de gemeente niet direct invloed. Door het creëren van een hoogwaardige toegang hopen we het percentage verwijzingen dat via het CJG loopt te verhogen en het percentage verwijzingen dat via de huisartsen loopt te verlagen en zo het beroep op zwaardere jeugdhulp te laten afnemen.

De uitgaven voor jeugdzorg laten de laatste jaren een aanmerkelijke groei zien. Dit is een landelijke ontwikkeling. Er is sprake van sterke toename van complexiteit en behandeltijd en een toename van het aantal cliënten. Toename is met name te zien bij de ambulante begeleiding (regulier en specialistisch) en bij de GGZ hulp specialistisch. Op dit moment constateren we een regionale ontwikkeling waarbij het budget dat door het rijk beschikbaar wordt gesteld flink zal worden overschreden. Wel zijn er maatregelen ingezet om te komen tot een betere indicatiestelling met een mogelijke andere zorgvorm die leidt tot lagere uitgaven voor de hulpverlening.

Daarnaast hebben we te maken met een bezuinigingstaakstelling sinds het inwerking treden van de Jeugdwet. De transformatieslag die hiervoor gemaakt moet worden neemt meerdere jaren in beslag. Beoogde effecten (afname van problematiek en van jeugdhulpkosten) zullen daarom pas na een aantal jaren zichtbaar worden.

tabel risico's sociaal domein *S=Structureel I=Incidenteel*

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
BUIG	S	10%	449.000	44.900

Jeugdwet	S	90%	2.778.000	2.500.200
Totaal risico's sociaal domein				2.545.100

i. Reguliere risico's
Omschrijving (toelichting)

BTW-compensatiefonds / SPUK

Per 1 januari 2003 is het btw-compensatiefonds ingevoerd. Uit het fonds krijgen gemeenten de betaalde btw op nota's van derden gecompenseerd, met uitzondering van de btw die wordt betaald over onderwijsuitgaven en de btw die samenhangt met de subsidiëring van derden. Tegenover deze lagere lasten voor de gemeente staat een uitname uit het Gemeentefonds. Dit houdt in dat de invoering van het btw-compensatiefonds voor de gemeenten gezamenlijk geen voordeel heeft. Voor een individuele gemeente kan de invoering van het btw-compensatiefonds echter wel gevolgen hebben. Vanaf 2019 loopt de gemeente Nunspeet risico over de voorschotregeling BCF. Hiermee is reeds rekening gehouden in de financiële verkenning en de meerjarenraming. Sinds een aantal jaren is de BTW op sport niet meer verrekenbaar. Hiervoor is de zogenaamde SPUK-regeling in werking getreden. Deze regeling is bedoeld om BTW t.a.v. sport te compenseren. Echter is er een totaalbedrag voor alle gemeenten beschikbaar. Het kan dus zijn dat er naar rato uitbetaald wordt en niet de totale aanvraag.

Vennootschapsbelasting
Vanaf 2016 moeten de gemeenten vennootschapsbelasting betalen over de winsten die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Het financiële gevolg daarvan voor onze gemeente is naar verwachting gering. Voor de uitoefening van haar publieke taak levert de vennootschapsbelasting voor de gemeente geen risico op.

Tegenvallende subsidieverwachtingen
Een risico dat gelopen wordt, is dat projecten of activiteiten worden uitgevoerd die (deels) gedekt worden door subsidies vanuit de Provincie. Wanneer achteraf blijkt dat er niet voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden, ontstaat het risico van een dekkingstekort. Tot op heden is steeds voldaan aan de subsidievoorwaarden. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt daarom het risico vooralsnog op nihil gesteld.

Gemeentelijke gebouwen
De gemeente heeft verschillende gebouwen in eigendom. Er worden daarbij verschillende risico's gelopen. De belangrijkste risico's zijn: asbest, legionellabesmetting, brandveiligheid, veilig werken op daken en wateraccumulatie. De risico's worden per gebouw geïnventariseerd en in kaart gebracht. Op het gebied van asbest worden de grootste risico's gelopen. Van de meeste gemeentelijke gebouwen is de asbestsanering uitgevoerd. Van enkele gemeentelijke woningen en kleine objecten moeten de inventarisaties nog plaatsvinden.

tabel reguliere risico's	*S=Structureel I=Incidenteel*			
Risico		**Kans van optreden**	**Financieel gevolg**	**Reëel financieel gevolg**
Btw compensatiefonds / SPUK	I	10%	150.000	15.000
Vennootschapsbelasting	I	30%	150.000	45.000
Tegenvallende subsidieverwachtingen	I	0%	0	0
Gemeentelijke gebouwen	I	30%	20.000	6.000
Totaal reguliere risico's				66.000

j. Coronacrisis

Beheersing van risico's
Omschrijving (toelichting)

Voor elk risico moet een keuze gemaakt worden uit de volgende maatregelen:

- Vermijden: het beleid waar een risico door ontstaat, wordt beëindigd of op een andere manier vormgegeven of er wordt geen beleid gestart dat een risico met zich meebrengt.
- Verminderen: het risico wordt afgedekt via een verzekering, een voorziening of een ander budget in de begroting zodat de gevolgen van een risico worden beperkt.
- Overdragen: dit kan door het beleid dat een risico met zich meebrengt, te laten uitvoeren door een andere betrokken partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt.
- Accepteren: risico's kunnen ook bewust genomen worden. Als een risico niet wordt vermeden, verminderd of overgedragen, wordt een risico geaccepteerd en moet de eventuele financiële schade volledig via de weerstandscapaciteit gedekt worden

Financiële vertaling van de risico's
Omschrijving (toelichting)

Voor vrijwel alle financiële risico's die zijn te voorzien en kwantificeerbaar zijn, zijn toereikende voorzieningen of bestemmingsreserves gevormd. Van de risico's die van materiële betekenis en niet goed te kwantificeren zijn, is een financiële vertaling gemaakt zodat deze risico's meegenomen worden bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Van onderstaande risico's is de kans van optreden uitgedrukt in een percentage. Het reële financiële gevolg wordt berekend door dit percentage te vermenigvuldigen met het financiële gevolg.

Tabel totalen incidentele en structurele risico's	
Risico	Reëel financieel gevolg
Structurele risico's:	
Financiële risico's	3.335.500

Personele risico's	0
Sociaal domein	2.545.100
Totaal structureel	5.880.600
Incidentele risico's	
Juridische risico's	55.000
Financiële risico's	0
Personele risico's	30.000
Strategische risico's	1.627.100
Grondexploitaties	6.221.717
Milieu en bodemverontreiniging	15.000
Verbonden partijen	1.931.454
Reguliere risico's	66.000
Totaal incidenteel	9.946.271
Totaal risico's	15.826.871

Beoordeling weerstandsvermogen
Omschrijving (toelichting)

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie gelegd worden tussen de hierboven genoemde financieel vertaalde risico's en de eerder genoemde beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt uitgedrukt in een ratio. De berekeningswijze van de ratio weerstandsvermogen is als volgt:

Ratio weerstandsvermogen: Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruikt gemaakt van onderstaande waarderingstabel:

Ratio	**Betekenis**
> 2,0	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kwantificering van de incidentele risico's in tijd en geld, waarvoor de gemeente geplaatst zou kunnen worden is arbitrair. Geconstateerd kan worden dat het incidentele weerstandsvermogen ruim voldoende is. Daartegenover is het structurele weerstandsvermogen onvoldoende. In onderstaande tabel zijn de structurele en incidentele weerstandscapaciteit versus de structurele en incidentele risico's, weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen 42.459.445/15.826.871 = 2,7
Met een uitkomst van het ratio weerstandsvermogen van 2,7 kan worden geconcludeerd dat het totale weerstandsvermogen nog steeds als uitstekend kan worden aangemerkt. De ratio is ten opzichte van 2026 (2,3) iets gestegen..

Continuïteit
Gemeente Nunspeet heeft een sluitende meerjarenbegroting. Daarnaast geven de kengetallen in deze paragraaf inclusief het weerstandsrisico nog geen reden tot twijfel of gemeente Nunspeet haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Wel zijn de gelden die we als gemeente van het Rijk ontvangen, onzeker.

Tabel totaal incidenteel en structureel weerstandsvermogen			
	Weerstands capaciteit	**Risico's**	**Weerstands vermogen**
	41.103.900	9.946.271	31.157.629
	1.355.545	5.880.600	-4.525.055
Totaal	42.459.445	15.826.871	26.632.574

Toekomstige ontwikkelingen
Omschrijving (toelichting)

De prognose van de risico's voor de komende jaren voor de gemeente Nunspeet is als volgt:

De verwachting is dat de totale weerstandscapaciteit voldoende zal zijn voor de financiële gevolgen van de risico's.

Grondexploitatie en strategische aankopen
In de komende jaren worden de volgende projecten verder ontwikkeld / afgerond: het bedrijventerrein De Kolk, Weversweg, Bedrijvenstrip Elspeet, de Kijktuinen, 't Hul Noord, Feithenhof en de mogelijke ontwikkelingen van strategische aankopen, waaronder de Veluvine.

De kosten van jeugdzorg nemen toe. De vergoedingen van het Rijk staan onder druk. De komende jaren neemt de druk op de jeugdzorg nog verder toe. Aanpassing van het jeugdzorgbeleid wordt een steeds reëlere optie.

Ook zien we dat de decentralisatie in het sociaal domein gepaard is gegaan met een bezuinigingstaakstelling, terwijl organisaties en gemeenten onvoldoende tijd hebben gehad om de daarvoor noodzakelijke transformatieslag te kunnen maken. Beoogde effecten blijven met name bij het onderdeel jeugd uit. Zo wordt nu fors geïnvesteerd in de toegang tot jeugdhulp (Stichting Jeugd Noord-Veluwe), terwijl het beroep op zwaardere hulp nog onvoldoende afneemt. Daar tegenover staan nog wel extra incidentele middelen welke zijn ontvangen via de Algemene Uitkering.

Tabel prognose meerjarige incidentele en structurele risico's				
Risico	Financieel gevolg			
	2027	2028	2029	2030
Structurele risico's				
Financiële risico's	3.335.500	3.635.500	3.935.500	4.235.500
Personele risico's	0	0	0	0
Sociaal domein	2.545.100	2.745.100	2.945.100	3.145.100
Totaal structurele risico's	5.880.600	6.380.600	6.880.600	7.380.600
Incidentele risico's				
Juridische risico's	55.000	55.000	55.000	55.000
Financiële risico's	0	0	0	0
Personele risico's	30.000	30.000	30.000	30.000
Projecten en strategische risico's	1.627.100	3.627.100	5.627.100	7.627.100
Grondexploitaties	6.221.717	6.221.717	6.221.717	6.221.717
Milieu en bodemverontreiniging	15.000	15.000	15.000	15.000
Verbonden partijen	1.931.454	2.181.454	2.431.454	2.681.454
Reguliere risico's	66.000	66.000	66.000	66.000
Totaal incidenteel				
Totaal risico's verbonden partijen	9.946.271	12.196.271	14.446.271	16.696.271
Totaal reëel financieel gevolg	15.826.871	18.576.871	21.326.871	24.076.871

Kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden in deze paragraaf kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie van onze gemeente.

De volgende financiële kengetallen worden hieronder weergegeven:

- Netto schuld quote (bezittingen / schulden)
- Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / vreemd vermogen)
- Kengetal grondexploitatie (boekwaarde in- / nog niet in exploitatie gebruik genomen gronden / totale baten voor bestemming)
- Structurele exploitatieruimte (structurele baten – structurele lasten) / totale baten voor bestemming)
- Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.

* Kerngetallen zijn inclusief dekkingsvoorstel.

Kengetallen:	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Netto schuldquote	58,8%	75,3%	87,9%	107,7%	117,3	112,1
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	55,3%	71,4%	84,3%	104,1%	113,7%	108,5%
Solvabiliteitsratiorisico	49,4%	46,7%	39,5%	34,6%	32,6%	32,9%
Structurele exploitatieruimte	3,5%	-3,1%	-0,7%	0,0%	0,0%	1,0%
Grondexploitatie	27,8%	39,8%	27,6%	31,3%	26,6%	22,3%
Belastingcapaciteit	86,0%	87%	85%	85%	85%	86%

Toelichting kengetallen
Omschrijving (toelichting)

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een percentage boven de 100% geeft aan dat de schuldenlast hoger is dan de baten, waardoor het voldoen aan de betalingsverplichtingen een probleem kan worden. Het percentage stijgt snel. De toename wordt o.a. veroorzaakt door de toename van de vaste en vlottende schulden. Dit als gevolg van geplande investeringen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen
Met deze berekening wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. In hoeverre is de gemeente in staat haar schulden te voldoen. Dit percentage neemt vooral toe in 2028 en 2029. Het is zaak vinger aan de pols te houden.

Solvabiliteitsratio
Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. Wanneer dit percentage onder de 35% komt, is het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal nog maar één derde. Dit is een signaal dat het moeilijk wordt om aan de verplichtingen te voldoen. Het percentage voor onze gemeente laat een neergaande tendens zien en nadert de 'let op' fase. Vanaf begroting 2028 daalt het percentage onder de 35%.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte onze gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Er is een structureel sluitende begroting, het percentage ligt op of rond de 0%..

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Het percentage van 27,76% is hoger uitgekomen dan vorig jaar (13,0%). Hoe hoger het percentage, hoe groter het risico. Wanneer dit percentage boven de 100% uit komt, kan er aanleiding zijn om maatregelen te nemen. het percentage neemt de komende jaren toe maar blijft ruim onder de 100%.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het percentage komt de komende jaren uit op 85%. De belastingdruk voor de inwoner wijzigt niet substantieel.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen
Omschrijving (toelichting)

De gemeente Nunspeet is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 12.500 ha) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Nunspeet voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- 'Beleids- en beheerplan Water en Riolering ' (2023-2026);
- 'Beleids- en beheerplan wegen' (2024-2028);
- 'Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen' (2024-2033);
- 'Beleidsplan openbare verlichting' (2022-2030)
- 'Groenbeleid- en beheerplan' (2019-2029);
- 'Beheerplan heideterreinen gemeente Nunspeet' (2025-2034).

Waterbeheer
Omschrijving (toelichting)

Het Beleids- en beheerplan Water en Riolering is het resultaat van een planproces met de gemeente Elburg en het waterschap Vallei&Veluwe en omvat o.a. de aan de riolering te stellen doelen, de maatregelen om deze doelen te bereiken en de daarvoor in te zetten middelen. Het Afvalwaterketenplan is opgesteld voor de periode 2023-2026. Het onderhoud en het doen van nieuwe investeringen alsmede de verbetermaatregelen worden overeenkomstig de kaders van het Beleids- en beheerplan uitgevoerd.

De looptijd van het plan eindigt in 2026. In 2026 zijn de voorbereidingen voor een actualisatie gestart. Naar verwachting zal het geactualiseerde plan eind 2026 of begin 2027 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Onderhoudsbudget rioleringen
Voor het onderhoud aan rioleringen is binnen de begroting 2027 een budget beschikbaar van € 808.000,--. Verder heeft de gemeente een voorziening tarieven rioolheffing. Deze voorziening wordt ingezet voor de dekking van kapitaallasten van investeringen in het riool. De uit te voeren investeringen worden periodiek bepaald en opgenomen in het Afvalwaterketenplan. Op deze planning wordt de omvang en de dotatie of vrijval van de voorziening bepaald.

Wegenbeheer
Omschrijving (toelichting)

In 2024 is een geactualiseerd beleids- en beheerplan wegen opgesteld voor de periode 2024-2028. Het plan gaat uit van kwaliteitsniveau Basis, conform landelijke CROW-richtlijnen. Voor 2026 en verder heeft de gemeenteraad ingestemd met een structurele budgetverhoging van € 520.000,--.om het kwaliteitsniveau Basis te handhaven.

Tweejaarlijks worden de wegen door derden geïnspecteerd om een zuiver beeld te krijgen van de staat van onderhoud. De andere jaren vindt inspectie plaats door eigen medewerkers. De inspectiegegevens worden telkens toegevoegd aan het wegenbeheerssysteem en op basis daarvan worden uitvoeringsmaatregelen voorgesteld. De uitvoeringsmaatregelen worden getoetst aan de praktijk en op basis van deze toets wordt het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Op deze wijze wordt dus niet puur theoretisch onderhoud gepland maar op een efficiënte wijze gewerkt.

Onderhoudsbudget wegen
Voor het onderhoud aan wegen is binnen de begroting 2027 een budget beschikbaar van € 1.925.000 ,--.

Openbaar groen
Omschrijving (toelichting)

In september 2019 is het groenbeleids- en beheerplan voor de periode 2019 t/m 2029 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin is opgenomen dat halverwege de looptijd een tussenevaluatie zal plaatsvinden. In 2025 heeft een inhoudelijke evaluatie en financiële doorrekening plaatsgevonden in samenwerking met ingenieursbureau ANTEA Group.

Aan de gemeenteraad zijn een aantal scenario's voorgelegd: 'versobering', 'op de huidige manier doorgaan' of 'strategisch vooruitkijken'. De gemeenteraad heeft ingestemd met het laatste scenario. Dit scenario is gericht op het beheersbaar krijgen (en houden) van de kosten op de lange termijn en risico's te managen door slim te anticiperen. Dit scenario zet in op het gefaseerd omvormen van overbodige, verouderde en/of onderhouds-intensieve beheergroepen naar meer (ecologisch)
kostenarm groen. Voorbeelden hiervan zijn het verwijderen of omvormen van strakke lijn- en blokhagen naar vrij-uitgroeiend bosplantsoen, waar daar de ruimte voor is. Of het omvormen van gazon naar kruidenrijk gras, door minder vaak te maaien. Dit kan niet overal en vraagt een gedegen, gefaseerde aanpak, slimme investeringen, en goede communicatie. Er zijn ook andere innovatierichtingen te verkennen. Denk dan bijvoorbeeld aan slimme sensoren voor efficiënt water geven, circulair gebruik van materialen, het gericht inzetten van inwonerparticipatie of uitbreiding van de eigen buitendienst.

Gezien de financiële situatie is in de Programmabegroting 2027-2030 geen structurele budgetverhoging maar een incidentele budgetverhoging in 2027 van € 600.000,- opgenomen. Bij de volgende begroting zal opnieuw beoordeeld worden in hoeverre een structurele budgetverhoging mogelijk is.

In de begroting 2027 is voor beheer van het openbaar groen € 1.426.000,- budget geraamd. Incidenteel is via nieuw beleid € 600.000,- voor 2027 opgenomen.

Openbare verlichting
Omschrijving (toelichting)

Het Beleidsplan openbare verlichting (2022-2030) is in 2022 door de raad vastgesteld. Het vervangingsschema maakt hier deel van uit en geeft aan welke vervanging er in een bepaald jaar moet plaatsvinden. De gemeente Nunspeet telt momenteel ruim 4.800 lichtmasten van diverse typen, kwaliteit en leeftijd.

Afhankelijk van de wegfunctie wordt gekozen voor een verlichtingsniveau gerelateerd aan minimaal de normen van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde. Deze richtlijnen worden door de meeste gemeenten en nutsbedrijven gehanteerd. Het vervangen van verouderde armaturen en lichtmasten wordt de komende jaren verder voortgezet. In het Beleidsplan openbare verlichting is in het kader van energie- en onderhoudskostenbesparing een zo neutraal mogelijk lichtniveau aangehouden met gebruikmaking van de meest efficiënte verlichtingsmiddelen. Hierbij worden verkeersveiligheid, openbare orde, sociale beleving en de woon- en leefbaarheid gewaarborgd. In het kader van de financiële heroverwegingen is rekening gehouden met de verwachte besparingen door gebruik van duurzame producten. De komende jaren wordt ingestoken op de vervanging van oudere armaturen door energiezuinige led-armaturen.

Onderhoudsbudget openbare verlichting
Voor het onderhoud aan straatverlichting is binnen de begroting 2027 een budget beschikbaar van € 100.000,--.

Bossen en natuurterreinen
Omschrijving (toelichting)

De gemeente Nunspeet heeft een groot areaal aan bos- en natuurterreinen dat beheert en onderhouden moet worden. Voor het bosbeheer is het FSC-certificaat (Forest Stewardship Council) van toepassing. De onderhoudswerkzaamheden worden overeenkomstig de voorwaarden hieruit uitgevoerd. In 2026 is het huidige bosbeheerplan afgelopen en moet worden herzien. Deze herziening is in 2026 opgestart omdat een actueel plan een vereiste is voor het behouden van het FSC-certificaat.

Voor het beheer van de bossen en natuurterreinen is in 2027 een (structureel) budget beschikbaar van € 256.000,-. Daarnaast ontvangt de gemeente inkomsten vanuit houtverkoop uit de bossen aan bedrijven en particulieren. Deze inkomsten zijn voor 2027 geraamd op € 400.000,-. Vanuit de provincie ontvangt de gemeentelijk een vergoeding op basis van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Voor 2027 is deze vergoeding geraamd op totaal € 397.000,-.

Gebouwen
Omschrijving (toelichting)

De gemeente Nunspeet heeft om uiteenlopende redenen vastgoed in eigendom. Het vastgoed wordt ingezet voor maatschappelijke doeleinden als dorpshuizen, verenigingsgebouwen en sportaccommodaties. Daarnaast bestaat het vastgoed uit opstallen op begraafplaatsen, woonhuizen, brandweerkazernes en huisvesting van gemeentelijke organisatie.

Aan de gebouwen in de vastgoedportefeuille van de gemeente Nunspeet wordt jaarlijks onderhoud verricht. In het verleden werd groot- en klein onderhoud vanuit diverse

onderhoudsbudgetten verricht en voor een deel werd jaarlijks nieuw beleid aangevraagd voor vervangingsinvesteringen.

Deze werkwijze is in 2024 gewijzigd. Er is een samenvattend Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)-overzicht over 10 jaar samengesteld. Daarnaast is er voor ieder afzonderlijk gebouw een gedetailleerd MJOP gemaakt. In de MJOP's is een driejaarlijkse herinspectie opgenomen om te zorgen dat de MJOP's actueel blijven.

Op grond van de gemeentelijke verslaggevingsregels zijn met ingang van 2024 de onderhoudsbudgetten omgezet naar een jaarlijkse dotatie van een ingestelde voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen. Op basis van de geplande onderhoudswerkzaamheden uit de MJOP's worden jaarlijks de onderhoudskosten gedekt uit de voorziening. Daarnaast wordt jaarlijks een dotatie aan de voorziening gedaan om de toekomstige (groot)onderhoudskosten te kunnen dekken.

Paragraaf Financiering

Algemeen
Omschrijving (toelichting)

De financieringsparagraaf vormt, samen met het financieringsstatuut (treasurystatuut), een belangrijk instrument voor het transparant maken van het treasurybeleid en -beheer. De treasuryfunctie is gericht op het optimaal beheren van de financiële middelen en geldstromen van de gemeente. Door een goede afstemming van inkomende en uitgaande geldstromen wordt beoogd de benodigde financiering tijdig beschikbaar te hebben tegen zo laag mogelijke kosten en overtollige middelen op verantwoorde wijze uit te zetten, zodat rentelasten worden beperkt en rentebaten waar mogelijk worden gemaximaliseerd.

In het op 17 februari 2015 vastgestelde financieringsstatuut van de gemeente Nunspeet zijn de uitgangspunten, doelstellingen en beleidsmatige en organisatorische kaders van de treasuryfunctie vastgelegd, evenals de verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de uitvoering daarvan. Daarnaast bevat het statuut de voor de gemeente relevante uitvoeringsregels.

De financieringsactiviteiten van de gemeente vinden plaats binnen de kaders van het financieringsstatuut en de Financiële verordening gemeente Nunspeet. De uitvoering van het treasurybeleid wordt verantwoord in de financieringsparagraaf van de begroting en de jaarstukken. In de begroting worden de voorgenomen activiteiten en ontwikkelingen beschreven. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid en worden eventuele afwijkingen tussen de begroting en de gerealiseerde uitkomsten toegelicht.

Schatkistbankieren
Omschrijving (toelichting)

Sinds 2013 is het schatkistbankieren voor de gemeente van toepassing. Dit heeft een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Concreet betekent dit dat gemeenten verplicht zijn om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. Gemeenten mogen alleen positieve banksaldi voor het betalingsverkeer op eigen bankrekeningen aanhouden. Dit moet leiden tot een verminderde externe financieringsbehoefte van het Rijk, met als gevolg een lagere staatsschuld en een lagere EMU schuld van de collectieve sector.

Voor de aan te houden middelen in ’s Rijks schatkist is vanaf 1 juli 2021 een drempel van toepassing, die is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-. Het schatkistbankieren kan voor de gemeente een negatieve uitwerking hebben op de rendementsverwachting. De hoogte van het negatieve effect is afhankelijk van de afwijking tussen de door het Rijk gehanteerde rentepercentages en de percentages van marktconforme partijen. Uitzettingen (verstrekken van leningen) uit hoofde van de publieke taak blijven mogelijk. Ook het onderling lenen tussen decentrale overheden biedt wellicht mogelijkheden voor het behalen van een hoger rendement en/of lagere rentelasten. Voorwaarde hierbij is dat er geen toezichtrelatie mag bestaan tussen de betrokken decentrale overheden.

Risicobeheer
Omschrijving (toelichting)

Het treasurybeleid van onze gemeente is erop gericht binnen de regelgeving en de financiële mogelijkheden een zo gunstig mogelijk rendement te behalen dan wel de rentelasten zo veel mogelijk te beperken. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden onderkend en beheerst. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is, dat het eigen vermogen volledig wordt ingezet als intern financieringsmiddel en niet wordt belegd. Ook wordt geen gebruik gemaakt van rente-instrumenten. Dit beleid wordt in 2027 voortgezet. Binnen de in het financieringsstatuut opgenomen randvoorwaarden worden eventuele tijdelijke financieringsoverschotten of -tekorten tegen gunstige rentepercentages uitgezet of aangetrokken.

Rentebeleid (renterisico's)
Omschrijving (toelichting)

Toerekening rente aan investeringen
Onze gemeente streeft naar een evenwichtige samenstelling van de balans. Er wordt in een aantal gevallen gewerkt met een vast rentepercentage voor de toerekening van de rentelasten aan investeringen (bijvoorbeeld rioleringsinvesteringen). Dit rentepercentage blijft gedurende de hele levensduur van de investering aan deze investering gekoppeld.

Op begrotingsbasis wordt aan de (toekomstige) grondexploitaties rente toegerekend op basis van het percentage van de renteomslag. Voor de begroting 2027 is dit percentage berekend op 1%.

Rentetoerekening
Vanaf 2017 is een BBV wijziging voor de rentetoerekening en renteberekening van toepassing. Een belangrijk onderdeel van deze wijziging betreft de renteberekening over het eigen vermogen en de grondexploitatie. De commissie BBV adviseert vanwege het inzicht, de eenvoud en transparantie geen rentevergoeding over het eigen vermogen te berekenen.

Een ander onderdeel betreft de verantwoording van de rentelasten op één centraal taakveld Treasury. Wel mag vanuit dit taakveld rente (kapitaallast) worden doorbelast naar andere taakvelden voor de activa behorend tot deze taakvelden.

Met deze aanbeveling van de commissie BBV wordt met ingang van 2017 geen rente meer berekend over het eigen vermogen. Om te voorkomen dat deze reserves onvoldoende dekking bieden aan het doel waarvoor ze dienen, worden ze gecompenseerd met een inflatiecorrectie. Voor 2027 bedraagt de inflatiecorrectie 2,5%.

De bedragen in onderstaande tabel zijn inclusief aanpassing bij de bijstellingsbrief bij de Programmabegroting 2027-2030

RENTESCHEMA 2027			
a.	Externe rentelasten voor de korte en lange financiering		€ 1.640.000,-

b.	Externe rentebaten		-/- € 220.000,-
c.	*Totaal door te berekenen externe rente*		€ 1.420.000
	Rente die aan de (toekomstige) grondexploitatie wordt doorberekend	- /- € 639.000,-	
	Rente projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.	
	Totaal rente grondexploitaties en projectfinanciering		-/- € 639.000,-
d1.	Saldo door te rekenen externe rente		€ 781.000,-
	Rente over eigen vermogen		€ 0,--
d2.	Rente voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde		€ 0,--
	De geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 781.000,-
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		-/- € 1.494.000,-
	(incl. overhead)		
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury (- betekent voordelig)		-/- € 713.000,-

Financieringspositie
Omschrijving (toelichting)

De financieringspositie per 1 januari 2027 geeft een begroot financieringstekort. Hierbij moet worden opgemerkt dat de middelen van circa € 26,7 miljoen (peildatum: 31-12-2025) uit de reserve grote projecten, die is gevormd door de verkoopopbrengst NUON-aandelen, buiten beschouwing zijn gelaten. Dit vanwege het feit dat het rendement op deze middelen dient ter compensatie van de weggevallen dividendopbrengsten. In het algemeen wordt geprobeerd een financieringstekort tijdelijk aan te vullen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd toegestaan in verband met de zogenoemde kasgeldlimiet.

Op grond van de Wet Fido is de gemeente verplicht per kwartaal de gemiddelde netto vlottende schuld te berekenen. Als deze gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen.

De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn, ondanks de periodieke berekening van de liquiditeitspositie, veelal moeilijk in te schatten. Dit heeft onder andere te maken met de voortgang van de uitvoering van diverse projecten en de daaruit voortvloeiende investeringen. Ook uitgaven als gevolg van de in exploitatie zijnde bestemmingsplannen spelen hierbij een belangrijke rol. Bij de grondexploitatie moet overigens enerzijds rekening worden gehouden met het aankopen van grond, de kosten van bouw- en woonrijp maken en anderzijds met de verkoop van grond.

Liquiditeitspositie
Omschrijving (toelichting)

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier de BNG.

Bij het optimaliseren van het renteresultaat kunnen voor het aantrekken of uitzetten van geld - als gevolg van de liquiditeitspositie in overeenstemming met het financieringsstatuut en de regelgeving voor het schatkistbankieren - meerdere partijen benaderd worden voor het uitbrengen van een offerte. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

Als de rentepercentages van kort geld lager liggen dan die van langlopende leningen, wordt zo veel mogelijk met kort geld gefinancierd. Uiteraard voor zover dit mogelijk is binnen het wettelijk kader van de kasgeldlimiet en de voorwaarden waaronder de rekening-courantovereenkomst met de huisbankier dit toestaat.

Leningenportefeuille
Omschrijving (toelichting)

De omvang van de in het begrotingsjaar aan te trekken geldleningen hangt mede af van de te ramen investeringen. Dit wordt in de programmabegroting bepaald aan de hand van bijlage B Overzicht investeringen en uitgaven per programma.

Voor 2027 wordt een financieringstekort geraamd doordat de stand van de lopende en nieuwe investeringen het eigen vermogen overtreffen. Dit geraamde tekort is exclusief de geblokkeerde middelen uit de verkoopopbrengst NUON-aandelen. Voor een juiste verhouding in de financiering met kort en lang geld zijn ook langlopende leningen geraamd. Op basis van bovenstaande gegevens wordt de totale stand per 31 december 2027 van de opgenomen langlopende geldleningen geraamd op ruim 65,2 miljoen euro.

Geïnvesteerd vermogen/financieringsstructuur
Omschrijving (toelichting)

Het geïnvesteerd vermogen wordt per 1 januari en 31 december 2027 geraamd op respectievelijk € 123,1 en € 142,3 miljoen. Het gaat hierbij om de totale boekwaarde van de geactiveerde kapitaaluitgaven.

Het totaal geraamde geïnvesteerde vermogen per 31 december 2027 wordt voor ca. € 65,2 miljoen met vreemd vermogen (= geraamde geldleningen per 31 december 2027) en het restant van € 77,1 miljoen met eigen middelen en kortlopende financieringsmiddelen gefinancierd.

Gezien de gemiddelde rentelast van het per 31 december 2027 met vreemd vermogen gefinancierde deel kan worden geconcludeerd dat de geraamde financieringsstructuur en in relatie hiermee ook het weerstandsvermogen van onze gemeente op 1 januari 2027 als voldoende kan worden beoordeeld.

Omslagrente
Omschrijving (toelichting)

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in onderstaand overzicht. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente vrijwel geen renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente, ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente van 1%, blijft het renterisico in de begroting 2027 acceptabel.

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een renteloopti jd van één jaar of langer.

Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip ‘renterisiconorm’ ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal.

Renterisico per 2027 (x € 1.000,-)		**Begroot 2027**	**Begroot 2028**	**Begroot 2029**	**Begroot 2030**
1.	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2.	Te betalen aflossingen	€ 6.893,-	€ 6.873,-	€ 7.577,-	€ 8.087,--
3.	Renterisico op vaste schuld (1+2)	€ 6.893,-	€ 6.873,-	€ 7.577,-	€ 8.087,--
4.	Renterisiconorm	€ 21.598,-	€ 20.704,-	€ 20.157,-	€ 20.137,-
5.	Ruimte (+)/Overschrijding (-); (4-3)	€ 14.565,-	€ 13.691,-	€ 12.443,-	€ 12.099,-
	Berekening renterisiconorm				
4a.	Begrotingstotaal lasten	€ 107.990,-	€ 103.518,-	€ 100.783,-	€ 101.583,-
4b.	Percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm berekend op basis van cijfers 2027 (4a x 4b)	€ 21.598,-	€ 20.704,-	€ 20.157,-	€ 20.317,-

Beheer beschikbare liquiditeiten
Omschrijving (toelichting)

Kasbeheer

Saldo- en liquiditeitsbeheer
Voor het liquiditeitsbeheer zijn overeenkomsten met de BNG en de Rabobank gesloten. Hierdoor kunnen tekorten aan middelen op een voordelige wijze worden geleend en kan de gemeente tegen voordelige voorwaarden snel over voldoende financiële middelen beschikken. Daarnaast is van belang dat het Rijk alle financiële transacties met de gemeente verrekend bij de BNG (dit geldt overigens voor alle gemeenten). Na de invoering van het schatkistbankieren is het eventueel uitzetten van overtollige liquide middelen bij commerciële banken niet toegestaan, maar alleen bij ‘s Rijks schatkist of andere lokale overheden, waarbij geen toezichtrelatie bestaat.

Geldstromenbeheer
Voor een optimaal beheer van de geldstromen is een goede liquiditeitsprognose een belangrijk instrument. Dit brengt een inspanningsverplichting voor de totale organisatie met zich mee. Een continu bijstellen van de liquiditeitsprognose, met als basis de planning van de investeringen, is daarbij van groot belang. Het beheersen van de risico’s van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning, waardoor de financieringskosten hoger kunnen uitvallen dan geraamd, vraagt de nodige inspanning. Het verkrijgen van betrouwbare informatie is hierbij van cruciaal belang. Ook het aanscherpen van het debiteurenbeheer en de invordering van belastingen speelt hierbij een belangrijke rol. Het niet nakomen van betalingsverplichtingen heeft invorderingsmaatregelen tot gevolg. In de eerste fase wordt een betalingsherinnering gestuurd, daarna een aanmaning en in derde fase een (dwang)invordering, door gebruik te maken van een (gerechts)deurwaarder. Door een adequate uitvoering van deze invorderingsmaatregelen blijft de afboeking van oninbare vorderingen tot een minimum beperkt.

Duurzame toegang tot financiële markten
Een gemeente heeft als overheidsinstelling een zogenoemde AAA-rating. Dit houdt in dat een gemeente door geldverstrekkers als zeer kredietwaardig wordt beschouwd. Als gevolg hiervan is de toegang tot financiële markten gegarandeerd en kan een gemeente tegen gunstige voorwaarden lenen. Bovendien heeft de gemeente Nunspeet door de overeenkomsten met de banken een zeer snelle toegang tot de financiële markten. Overigens worden bij het aantrekken van nieuwe leningen offertes gevraagd bij meerdere geldverstrekkers.

Leningenportefeuille
Onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

De mutaties als gevolg van nieuwe leningen, aflossingen en rente zijn:

Mutaties in leningenportefeuille	**Bedrag (x € 1.000,-)**	**Gemiddelde rente**
Stand per 1 januari 2027	€ 59.900,-	2,6%
Nieuwe geraamde leningen 2027	€ 12.264,-	
Reguliere aflossingen	- € 6.893,-	
Vervroegde aflossingen	€ 0,-	
Stand per 31 december 2027	€ 65.271,-	

Organisatie
In het Financieringsstatuut en de financiële verordening is opgenomen welke personen bevoegd zijn tot het aantrekken en uitzetten van middelen. In het kader van het gemeentebrede project 'Risico management' is de administratieve organisatie van de treasuryfunctie beschreven.

Gemeentefinanciering
De financiering van de gemeentelijke activiteiten is de verantwoordelijkheid van het team Financiën. Hierbij wordt de gemeente als een geheel beschouwd. Dit houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden. De achterliggende gedachte daarbij is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit kunnen worden ingezet voor het financieren van een andere activiteit. Deze wijze van financieren wordt ook wel aangeduid als 'totaalfinanciering'. Op deze wijze worden de rentekosten beperkt. Projectfinanciering wordt in principe niet toegepast.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de zogenoemde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door een door het ministerie van Financiën vastgesteld percentage (voor 2018 e.v. jaren 8,5%) vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie bepaald en getoetst aan de kasgeldlimiet. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de provincie als toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen. Voor het begrotingsjaar 2027 bedraagt de berekende kasgeldlimiet € 9.180.000,-.

In onderstaand overzicht wordt de berekening van de begrote kasgeldlimiet voor de jaren 2027 tot en met 2030 weergegeven.

Kasgeldlimiet (x € 1.000,-)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begrotingstotaal lasten	€ 107.990,-	€ 103.518,-	€ 100.783,-	€ 101.583,-
Begrotingsomvang 1 januari (is grondslag)				
Toegestaan kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 9.180,-	€ 8.800,-	€ 8.565,-	€ 8.635,-

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

Nadat de gemeenteraad in de programmabegroting en beleidsnotities heeft bepaald wat de gewenste maatschappelijke effecten en doelstellingen van het beleid zijn en welke budgetten daarvoor beschikbaar zijn, neemt het college de uitvoering ter hand. Het geheel van uitvoeringsmaatregelen – inclusief de effectieve en efficiënte inzet van middelen, het hanteren van een systeem van planning & control en de voorbereiding van raadsbesluiten – noemen wij de gemeentelijke bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoering is een bevoegdheid en verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders. Toch heeft de wetgever het goed gedacht om in de programmabegroting, het document waarin college en gemeenteraad afspraken maken over het komende jaar, een toelichting op de bedrijfsvoering op te laten nemen.

Organisatieontwikkelingen
Omschrijving (toelichting)

In de huidige samenleving zijn onomkeerbare ontwikkelingen waarneembaar die vragen om een andere overheid. Denk aan thema's zoals participatie, netwerken, flexibiliteit, diversiteit en maatwerk. Ook de gemeente moet een antwoord geven op het ontstaan van een *netwerksamenleving*, die vraagt om het leggen van verbindingen tussen de belangen en de beschikbare oplossingen bundelt naar het gewenste resultaat. In deze veranderende samenleving ontstaan op participatieve wijze lokale maatwerkoplossingen in wisselende samenwerkingsverbanden.

Om de bedrijfsvoering en organisatie van Nunspeet eigentijds en efficiënt te houden is bezig met een organisatie ontwikkeltraject. Hiervoor zijn een aantal onderwerpen rondom organisatieontwikkeling vastgesteld. Zo is het gemeentelijk organisatiemodel doorontwikkeld en is er een missie en visie vastgesteld. Maar ook aan thema's als portfoliomanagement en duurzame inzetbaarheid wordt gewerkt.

Onze missie is: We staan - met het bestuur en onze inwoners en bedrijven voor een mooi en sociaal Nunspeet, Elspeet, Hulshorst en Vierhouten, waar het fijn wonen, werken en recreëren is waar iedereen telt en waar we samen verantwoordelijk zijn, we zijn een betrouwbare en proactieve partner in het ondersteunen van initiatieven en zetten ons in voor een optimale en klantgerichte dienstverlening.

Onze visie hebben we aldus verwoord: we doen ons werk voor de Nunspeetse samenleving professioneel, collegiaal en samenwerkend als één geheel. We vertrouwen elkaar, waarderen elkaar, houden rekening met elkaar en zijn open naar elkaar. We investeren in de toekomst van Nunspeet en geven ruimte aan ambities, initiatieven en nieuwe ideeën.

Kwaliteitszorg
Omschrijving (toelichting)

Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het verbeteren daar van. Hierbij kan gedacht worden aan het verbeteren op basis van feedback van bijvoorbeeld inwoners en uitkomsten van controles of verbeteringen die door het team zelf worden geïnitieerd. Er wordt extra capaciteit ingezet op het vaststellen en vastleggen van processen en procedures. De door- en uitstroom van medewerkers is nog steeds groter dan voorheen maar is nog steeds lager dan het gemiddelde van een andere gemeente van onze grootte. Het is dus nog steeds belangrijk om werkwijzen op een eenduidige wijze vast te leggen zodat het vertrek van iemand niet direct hoeft te leiden tot een daling in de kwaliteit.

Verbeteren naar aanleiding van feedback

Het aangeschafte inspraakplatform "Denk mee" is een initiatief van gemeente Nunspeet dat wordt ingezet voor allerlei inspraakprocessen: ideeën ophalen, stemmen, discussiëren, enquêtes, polls, burgerbegroting, openbare onderzoeken. En uiteindelijk worden de resultaten gebruikt voor kwaliteitsverbetetering.

Verder is het project 'begrijpelijk taal opgestart. Doel van dit project is dat alle schriftelijke communicatie naar inwoners, organisaties en bedrijven plaats vindt in begrijpelijke taal.

Verbeteren bereikbaarheid
Sinds 1 januari 2022 worden alle klantcontacten geregistreerd in Djuma. Onderdeel daarvan zijn ook de terugbelverzoeken. Het voordeel hiervan is dat deze inzichtelijk zijn als iemand afwezig is en op deze manier ook de teammanager over sturingsinformatie beschikt om de bereikbaarheid van het eigen team te verbeteren.
Periodiek vindt er nog steeds een onafhankelijk bereikbaarheidsonderzoek plaats. Naar aanleiding van de uitkomsten wordt weer duidelijk wat er nog verbeterd kan worden.

Personeel- en organisatiebeleid
Omschrijving (toelichting)

Het bestuurs- en managementmodel van de gemeente Nunspeet erkent medewerkers als het belangrijkste productiemiddel. Binnen de kaders van de gemeenteraad en in opdracht van het college van B&W ontwikkelen zij beleid en leveren zij gemeentelijke diensten. Dit vraagt om taakvolwassen professionals: deskundige sparringpartners voor het bestuur, publiek ondernemende vakmensen en sterke netwerkers.

De gemeente kiest daarom voor een organisatiebeleid dat deze rol ondersteunt. De samenwerking tussen ambtenaren en bestuur kenmerkt zich door wederzijds respect, heldere verantwoordelijkheden en bewustzijn van onderlinge afhankelijkheden. Loyaliteit, motivatie en professionaliteit vormen de basis van de organisatiecultuur.

De komende jaren ligt de focus op het versterken van het strategisch personeelsbeleid. Daarbij is specifieke aandacht voor moeilijk vervulbare functies binnen het domein Ruimte, het behoud van ervaren medewerkers en het opvangen van kennisverlies door aanstaande pensioneringen.

Planning & control
Omschrijving (toelichting)

Een goed functionerend systeem van **planning & control (P&C)** is essentieel voor de beheersing en sturing van werkprocessen binnen de organisatie. Dit systeem steunt op regelmatig overleg tussen collegeleden, directie en teammanagers, en op kwaliteitsbewaking van adviezen door de directiesecretaris en concerncontroller (o.a. juridisch en financieel).

Daarnaast omvat de P&C-cyclus periodieke rapportages aan directie, college en gemeenteraad. Deze cyclus start met de **programmabegroting** en eindigt met de **programmaverantwoording (programmaraad)**.

P&C is niet alleen een set instrumenten, maar vooral een kwestie van **houding en gedrag**: afspraken nakomen ("zeggen wat je doet en doen wat je zegt"), verantwoordelijkheid nemen en transparant zijn. Fouten maken mag, mits daarvan geleerd wordt en er open over wordt gecommuniceerd.

Een belangrijk onderdeel van de cyclus is de **Perspectievennota**, waarin de raad richting geeft aan de nieuwe begroting. Via **kwartaalrapportages** wordt de voortgang van de begroting gevolgd en besproken, waarbij indicatoren worden verantwoord in de commissie Planning & Control.

Administratieve organisatie en interne controle
Omschrijving (toelichting)

Controle-omgeving en interne beheersing

De controle-omgeving vormt een basisvoorwaarde voor een goed functionerende organisatie. Hierbij spelen **soft controls**, zoals cultuur, houding en gedrag, een cruciale rol. Organisaties dienen zichzelf continu de volgende vragen te stellen:

- Wat is ons ambitieniveau als organisatie? Wat kunnen en willen wij aan?
- Zijn wij bereid om te leren en te verbeteren?
- Sluit onze inrichting en werkwijze aan op onze ambities?

Ontwikkelingen binnen interne beheersing

Interne beheersing vormt voor veel organisaties in het publieke domein een uitdaging. Ook binnen de gemeente Nunspeet is het van belang dat de **bedrijfsprocessen aantoonbaar op orde zijn**. Deze processen veranderen onder invloed van toenemende digitalisering en automatisering.

Deze ontwikkelingen hebben directe gevolgen voor de inrichting van de (verbijzonderde) interne controle. Met name de **automatiseringsomgeving en application controls** worden steeds belangrijker. Dit sluit aan bij de landelijke aandacht voor:

- Informatiebeveiliging
- Privacybescherming
- Naleving van normen zoals de BIO en ENSIA (en naar verwachting vanaf 2026 ook NIS2)

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van boekjaar 2023 geeft het college een **rechtmatigheidsverklaring** af. Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat de verantwoording:

- efficiënt en effectief wordt ingericht
- niet leidt tot extra administratieve lasten (bij voorkeur juist vermindering)

Om deze verklaring te kunnen afgeven, moet de **procesbeheersing aantoonbaar op orde zijn**. Door middel van interne controle moet inzichtelijk worden gemaakt dat zowel de **getrouwheid als de rechtmatigheid** gewaarborgd zijn. Dit vereist een gedegen voorbereiding.

Professionalisering van interne controle

Het college moet kunnen vertrouwen op een kwalitatief hoogwaardige interne controle. Dit vraagt om:

- een professionele en gestructureerde controleaanpak
- goede vastlegging van bevindingen
- heldere en consistente rapportages

Daarnaast is het essentieel dat het college actief wordt meegenomen in de uitkomsten van de interne controle, zodat zij op basis hiervan een **goed onderbouwd oordeel** kunnen vormen en een rechtmatigheidsverklaring kunnen afgeven.

Doelmatig- en doeltreffendheidonderzoeken
Omschrijving (toelichting)

De effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering vormen een rode draad door het dagelijks bestuur van de gemeente. De middelen zijn beperkt en er is een groot scala aan doelen te behalen. Kritisch doelgericht werken en verspilling voorkomen zijn dan ook aandachtspunten waarvan nagenoeg al het gemeentelijke handelen is doortrokken.

Omdat met beperkte middelen, die bovendien nauwelijks kunnen worden beïnvloed, een heel groot takenpakket moet worden uitgevoerd hebben de gemeenten doelmatig- en doeltreffendheid over het algemeen hoog in het vaandel staan. De wetgever heeft in artikel 213a van de Gemeentewet voorgeschreven dat het college regelmatig onderzoek moet doen naar de doelmatig- en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Ook de manier waarop dat moet gebeuren, wordt ten dele voorgeschreven. Dit blijkt voor gemeenten een forse administratieve lastenverzwaring met zich mee te brengen. Middelgrote en kleinere gemeenten komen in de praktijk niet of nauwelijks toe aan de voorgeschreven onderzoekscyclus. Zij zijn wel degelijk bezig met doelmatig- en doeltreffendheid, maar voldoen formeel niet aan artikel 213a van de Gemeentewet. Daar staat geen sanctie tegenover en overigens wordt een wijziging van de wet verwacht waarbij artikel 213a wordt geschrapt of minder verplichtend gemaakt.

In Nunspeet wordt de toepassing van artikel 213a uitgevoerd via de kwartaalrapportages. In de kwartaalrapportages zijn de beleidsindicatoren opgenomen. Daarnaast komt de doelmatigheid aan de orde in de onderzoeken van de rekenkamercommissie en de accountant.

Informatieveiligheid
Omschrijving (toelichting)

Inleiding

Informatiebeveiliging is essentieel voor een betrouwbare en continu functionerende gemeentelijke organisatie. Het omvat het beschermen van informatie tegen uiteenlopende dreigingen, zodat de bedrijfscontinuïteit wordt gewaarborgd en risico's worden beheerst. Van de gemeente Nunspeet wordt verwacht dat zij zorgvuldig, professioneel en verantwoordelijk omgaat met de gegevens van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. De gemeente Nunspeet heeft informatiebeveiliging onderdeel gemaakt van de gehele organisatie door middel van beleid, processen, procedures, organisatiestructuur en technische voorzieningen. Deze maatregelen zijn gericht op het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit (juistheid, volledigheid) en vertrouwelijkheid van informatie.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Nunspeet streeft ernaar risico's binnen de informatievoorziening te beheersen tot een acceptabel niveau. Dit doet zij door het versterken van zowel technische als organisatorische beveiligingsmaatregelen en door blijvend te investeren in bewustwording en veilig gedrag van medewerkers. Daarnaast zorgt de gemeente voor tijdige signalering, opvolging en evaluatie van informatiebeveiligingsincidenten. Ook de verantwoordelijkheid voor de toeleveringsketen krijgt nadrukkelijk de aandacht. De gemeente ziet erop toe dat leveranciers en dienstverleners voldoen aan gestelde beveiligingseisen via onder meer duidelijke contractuele afspraken, certificeringen, evaluatiemomenten en periodieke toetsing.

De gemeente Nunspeet groeit verder in de volwassenheid van informatiebeveiliging. De focus verschuift daarbij van reactief handelen naar het tijdig herkennen en voorkomen van risico's en incidenten. Binnen het informatiebeveiligingsmanagementsysteem (ISMS) wordt gewerkt met een plan-do-check-act-cyclus. Sinds 2026 is risicomanagement, inclusief interne controles, verder geïmplementeerd. Dit zorgt voor een continu proces van monitoring en verbetering, waarmee de betrouwbaarheid van de dienstverlening wordt versterkt.

Informatiebeveiligingsdoelstellingen

Informatiebeveiligingsbeleid gaat over de 'intenties en richting' van de organisatie. In het strategisch beleid voor informatiebeveiliging en bedrijfscontinuïteit van de gemeente Nunspeet zijn de volgende *algemenere* doelstellingen als kader opgenomen:

· Het managen van de informatiebeveiliging.

· Het adequaat beschermen van bedrijfsmiddelen.

· Het minimaliseren van risico's van menselijk gedrag.

· Het voorkomen van ongeautoriseerde fysieke toegang.

· Het garanderen van correcte en veilige informatievoorzieningen.

· Het beheersen van de toegang tot informatiesystemen.

· Het waarborgen van veilige informatiesystemen.

· Het voorkomen, adequaat reageren op en het minimaliseren van de eventuele gevolgen van informatiebeveiligingsincidenten.

· Het beschermen van (kritieke) bedrijfsprocessen.

· Het waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening door middel van bedrijfscontinuïteitsmanagement.

Deze ambities hebben geleid tot de volgende vier doelstellingen:

Binnen de teams moet duidelijk zijn welke eisen er gelden op het gebied van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gegevens en processen.

1. Vanaf 2025 wordt gewerkt aan het invoeren van risicomanagement.
2. Vanaf 2025 wordt gebruik gemaakt van de plan-do-check-act cyclus en worden interne periodieke controles ingevoerd via het managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) van Key2Control.
3. De komende jaren wordt ingezet op het verhogen van de bewustwording en verdere professionalisering op het gebied van informatiebeveiliging en het officieel vaststellen van de benodigde competenties van personeel dat betrokken is bij het informatiebeveiligingsmanagementsysteem om informatiebeveiliging effectief te kunnen beheren.

Hoe gaan we onze doelstellingen halen?

1. Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de ENSIA

De gemeente hanteert de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als normenkader voor het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. In 2027 wordt verder gewerkt aan de implementatie van BIO2, de geactualiseerde versie die in lijn is gebracht met de Europese NIS2-richtlijn. De NIS2-richtlijn, die in Nederland wordt geïmplementeerd via de Cyberbeveiligingswet (verwacht juli per 2026), stelt aangescherpte eisen aan informatiebeveiliging en incidentrapportage. Gemeenten vallen onder deze regelgeving, aangezien hun dienstverlening is aangemerkt als essentieel. Dit betekent dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om cyberrisico's te beheersen en de digitale weerbaarheid te vergroten. De gemeente legt jaarlijks verantwoording af over de stand van de informatiebeveiliging via de ENSIA-systematiek. De BIO vormt hierbij het toetsingskader. Sinds 2025 werkt de gemeente aan de gefaseerde invoering van BIO2, waarbij bevindingen uit ENSIA-audits leidend zijn voor prioritering van verbetermaatregelen. In 2027 ligt de focus op het verder versterken van de implementatie van BIO2, met specifieke aandacht voor bewustwording, incidentmanagement en de borging van bedrijfscontinuïteit.

2. Risicomanagement

In 2026 zijn, in samenwerking met de teammanagers, de belangrijkste informatiebeveiligingsrisico's gemeentebreed in kaart gebracht. Dit heeft geresulteerd in een integraal overzicht van risico's, inclusief bijbehorende beheersmaatregelen. De directie heeft ingestemd met dit overzicht en de daarbij gehanteerde prioritering. De risico's worden beheerd via een centraal risicoregister binnen het Information Security Management System (ISMS). Door toepassing van de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) worden risico's doorlopend gemonitord, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Hiermee zijn informatiebeveiligingsrisico's structureel ingebed in de planning- en controlcyclus van de organisatie. In 2027 wordt ingezet op het verder actualiseren en verdiepen van het risicoregister, het versterken van de samenhang met andere risicodomeinen en het verbeteren van de rapportage over risico's richting management en bestuur.

3. Information Security Management System (ISMS)

Sinds 2025 werkt de gemeente volgens een Information Security Management System (ISMS), waarmee structureel invulling wordt gegeven aan informatieveiligheid en privacybescherming. Binnen dit kader wordt consequent gewerkt volgens de plan-do-check-act (PDCA)-cyclus, waardoor beleid, uitvoering, controle en bijsturing continu op elkaar aansluiten. In de praktijk betekent dit dat verantwoordelijkheden en acties nadrukkelijk in de eerste lijn worden belegd, zodat eigenaarschap daar ligt waar de risico's zich voordoen. Daarnaast zijn interne, periodieke controles ingericht om de effectiviteit van maatregelen te toetsen en tijdig bij te sturen. Deze werkwijze draagt bij aan een aantoonbare en volwassen beheersing van informatieveiligheidsrisico's.

4. Bewustwording

De menselijke factor is van doorslaggevend belang voor een adequaat niveau van informatiebeveiliging. In 2027 zet de gemeente in op het structureel verhogen van het bewustzijn onder medewerkers, door:

- het aanbieden van gerichte trainingen en voorlichting over informatiebeveiliging en bedrijfscontinuïteit;
- het versterken van kennis over veilig handelen in de dagelijkse praktijk;
- het verduidelijken van meldroutes voor incidenten en kwetsbaarheden;
- het opstellen en actief uitdragen van gedragsregels;
- het informeren van medewerkers over actuele ontwikkelingen en dreigingen.

5. Incidentmanagement

Ondanks preventieve maatregelen blijven beveiligingsincidenten onvermijdelijk. De gemeente beschikt daarom over een ingericht incidentmanagementproces om snel en adequaat te kunnen handelen en de impact te beperken. In 2027 wordt dit proces verder doorontwikkeld en geborgd. Meldingen worden uniform afgehandeld volgens vastgestelde procedures. Bij incidenten met persoonsgegevens wordt de Privacy Officer betrokken. Indien structurele kwetsbaarheden worden vastgesteld, worden corrigerende maatregelen getroffen en vindt analyse plaats naar de onderliggende oorzaken (root cause analysis).

6. Bedrijfscontinuïteit

Om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen, zijn in 2026 -afgezien van bedrijfscontinuïteitsbeleid- een bedrijfscontinuïteitsplan (BCP), een uitwijk- en herstelplan en teamdraaiboeken opgesteld. In 2027 ligt de nadruk op het testen, oefenen en verder verbeteren van deze plannen. Door middel van scenario-gebaseerde oefeningen van het incidentmanagementproces en de uitwijk- en herstelprocedures wordt de weerbaarheid van de organisatie versterkt en wordt inzicht verkregen in de effectiviteit van de maatregelen.

Privacy
Omschrijving (toelichting)

Bij de uitvoering van gemeentelijke taken verwerkt de gemeente persoonsgegevens op basis van verschillende wettelijke kaders. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vormt sinds mei 2016 het algemene wettelijke kader voor de verwerking van persoonsgegevens. In Nederland wordt de AVG op onderdelen aangevuld door de Uitvoeringswet AVG (UAVG). Voor opsporings- en handhavingstaken, zoals die van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's), geldt daarnaast de Wet politiegegevens (Wpg). Deze wet is gebaseerd op de regels voor gegevensbescherming bij rechtshandhaving en kent ook enkele specifieke bepalingen. Afhankelijk van de gemeentelijke taak zijn daarnaast sectorspecifieke wettelijke kaders van toepassing, zoals de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) en wetgeving binnen het sociaal domein. Ook krijgen gemeenten in toenemende mate te maken met aanvullende regels rond algoritmen en artificiële intelligentie.

Deze wet- en regelgeving is erop gericht dat persoonsgegevens rechtmatig, behoorlijk, transparant en veilig worden verwerkt. Daarom is een groei in het volwassenheidsniveau van de omgang met persoonsgegevens noodzakelijk. De gemeente moet daarbij aantoonbaar kunnen maken dat zij aan deze regels voldoet. Dat vraagt om verdere doorontwikkeling van beleid, governance, risicomanagement, bewustwording, uitvoering en control. Voor verwerkingen met een waarschijnlijk hoog privacy risico wordt vooraf een data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd, zodat privacy risico's tijdig in beeld zijn en passende technische en organisatorische maatregelen kunnen worden getroffen.

Frauderisico
Omschrijving (toelichting)

Als onderdeel van het risicomanagement dient onze gemeente periodiek een specifieke frauderisico-inventarisatie uit te voeren. Het doel hiervan is om te voorkomen dat kwetsbaarheden in de interne beheersing onopgemerkt blijven.

In de kadernota rechtmatigheid wordt expliciet aandacht gevraagd voor misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O). Het college spreekt zich daarbij uit over de mate waarin het M&O-beleid:

- voldoende actueel is;
- aansluit bij de meest recente wet- en regelgeving én de uitvoeringspraktijk;
- en daadwerkelijk wordt nageleefd binnen de organisatie.

Rechtmatigheid
Omschrijving (toelichting)

Rechtmatigheidsverantwoording

In de paragraaf bedrijfsvoering is, mede op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de met de raad gemaakte afspraken, nadere toelichting opgenomen op de financiële rechtmatigheid. Tevens is in deze paragraaf door het college uiteengezet welke maatregelen worden getroffen om geconstateerde afwijkingen in de toekomst te voorkomen dan wel te beperken.

Verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens voor de gemeente Nunspeet is voor het boekjaar 2027 vastgesteld op 2%. Deze grens sluit aan bij de door de accountant gehanteerde tolerantiewaarde van 2% ten behoeve van het verstrekken van een goedkeurende controleverklaring.

Rapporteringsgrens college

Het college licht geconstateerde onrechtmatigheden toe in de paragraaf bedrijfsvoering indien en voor zover deze de vastgestelde rapporteringsgrens overschrijden. Voor het boekjaar 2027 is deze rapporteringsgrens bepaald op een bedrag van € 50.000.

Subsidies
Omschrijving (toelichting)

Subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift. In Nunspeet bestaat dit uit de **Algemene Subsidieverordening (ASV)** en de daarbij horende **deelverordeningen**.

- **ASV**
  Bevat de procedurele regels voor subsidieverlening, zoals:
  - termijnen
  - voorwaarden en verplichtingen
  - afwijkingsmogelijkheden
- **Deelverordeningen**
  Bevatten inhoudelijke regels over:
  - specifieke activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt

---

Uitzonderingen

- **Begrotingssubsidies**
  - Ontvanger en bedrag staan direct in de (toelichting op de) begroting
  - ASV kan eventueel deels van toepassing worden verklaard

Incidentele subsidies

Als er geen deelverordening is, maar de activiteit wel binnen het beleid past:

- Kan het college een **incidentele subsidie** verstrekken (maximaal 4 jaar)

- Het college rapporteert jaarlijks:
    - welke incidentele subsidies zijn verleend
    - wanneer de hardheidsclausule is toegepast

Subsidieplafonds

De gemeenteraad kan subsidieplafonds vaststellen bij de begroting:

- Doel: voorkomen dat meer subsidie wordt verstrekt dan budget beschikbaar is

Omschrijving subsidie	Subsidieplafond	aanvullende info	Verdeling bij bereiken subsidieplafond
Eenmalige subsidie culturele activiteit	12.000		Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Jaarlijkse subsidie amateurkunstverenigingen: Muziekverenigingen	19.100		Naar rato
Jaarlijkse subsidie amateurkunstverenigingen: Zangverenigingen	12.920		Naar rato
Jaarlijkse subsidie herdenken en vieren	16.430		Vast bedrag per kern en bij meerdere aanvragen per kern op basis van belangenafweging.
Regeling Stimuleringsbijdrage zangoptredens in woon-/zorglocaties in de gemeente Nunspeet	7.500		Op volgorde van binnenkomst
Eenmalige subsidie sport	17.110		Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Subsidie brede regeling combinatiefuncties	187.980	plus de gelden ontvangen vanuit de landelijke regeling combinatiefuncties	Voorkeurspartij
Subsidies onderwijs en opvang: Peuteropvang en VE	320.000	VVE plekken en VVE toeslag (= OAB)	Op basis van weging naar prioriteit
Subsidies onderwijs en opvang: Peuteropvang en VE	170.000	reguliere peuterplekken	Worden in zijn geheel gehonoreerd
Subsidies onderwijs en opvang: Thuisprogramma (=OAB)	26.500		Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Subsidies onderwijs en opvang: Taalinterventie(s) basisonderwijs (= OAB)	22.478		Op basis van weging naar prioriteit
Jaarlijkse eenmalige subsidies sociale samenhang en leefbaarheid	45.000		Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Subsidie preventief Jeugdbeleid: Centering zwangerschap	22.500		Naar rato op basis van aantal deelnemers
Subsidie preventief Jeugdbeleid: OKO interventies	50.000		Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
subsidie Klïmaatadaptievemaatregelen/subsidie erfbeplanting	60.000	(inclusief restant voorgaande jaren)	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst.
subsidie Monumenten	139.190		Wie het eerst kom, ontvangt het eerst.

NB. Met betrekking tot eenmalige subsidie sport: Als aanvraag nieuw beleid niet wordt goedgekeurd, is het subsidieplafond 4.000 euro lager.			
NB. Met betrekking tot subsidies preventief jeugdbeleid: de deelverordening moet nog door het college worden vastgesteld.			

Paragraaf Verbonden partijen

Paragraaf Verbonden partijen
Omschrijving (toelichting)

Wat zijn verbonden partijen? Volgens artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording is een verbonden partij:

'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft'.

Vervolgens worden in de leden c en d aangegeven wat een bestuurlijk en een financieel belang is. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gaat bij verbonden partijen om de specifieke combinatie van financiële en bestuurlijke inbreng.

Bij de gemeente Nunspeet is sprake van de volgende verbonden partijen:

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV;
- NV Afvalsturing Friesland;
- Fryslan Miljeu.

Overige deelnemingen:

- Noord-Veluws Archief (NoVA);
- Omgevingsdienst Veluwe;
- Leisurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren;
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- NV Inclusief Groep;
- Stichting Primair Openbaar Onderwijs Noord-Veluwe;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland;
- Sportbedrijf Nunspeet.

Per verbonden partij is een risicoanalyse opgesteld. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Een manier van risicometing is te kijken naar de solvabiliteit. De solvabiliteit is de mate waarin de onderneming in staat is het totale vreemd vermogen terug te betalen. Het is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van een onderneming. Men berekent de solvabiliteit als verhouding tussen eigen vermogen/totaal vermogen. Een solvabiliteit wordt goed genoemd als deze hoger is dan 25% (eigen vermogen is meer dan 25% van het balanstotaal).

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (artikel 2 BBV) moeten gemeenten voor verbonden partijen informatie opnemen. De volgende informatie moet tenminste worden opgenomen:

a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Bij de bepaling van de verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen en het financiële resultaat worden de meest recente jaarcijfers als basis gehanteerd. Bij de weging van het risico van verbonden partijen zal gekeken worden naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Bank Nederlandse Gemeenten NV
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats

Den Haag

Publiek belang
De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang
De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (één stem per aandeel van € 2,50). Het aandelenbezit wordt gezien als een duurzame belegging. Gedurende het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang van onze gemeente in de BNG.

Financieel belang
De gemeente Nunspeet bezit een aandelenbelang van 0,13% in de BNG, met een nominale waarde van € 187.688,--. De gemeente bezit 75.075 aandelen van nominaal € 2,50. Dit financieel belang zal naar verwachting in 2027 niet wijzigen.

Beleidsvoornemens
Geen beleidswijzigingen voorzien.

Risicoanalyse
Het verwachte eigen en vreemd vermogen en de verwachte nettowinst is gebaseerd op de jaarcijfers 2025 van de BNG Bank. De BNG geeft in haar jaarstukken 2025 aan: '*De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2026 kan de bank daarom niet maken.*' Aangezien de BNG dit voor 2026 aangeeft, zal voor een voorspelling voor 2027 aangesloten worden op de jaarcijfers 2025.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 4.863 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 110.701 miljoen
Verwachte achtergestelde schulden per 1 januari/31 december 2027	€ 21 miljoen
Verwachte nettowinst na belastingen 2027	€ 172 miljoen

Op basis van de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen (4,2%) zou geconcludeerd kunnen worden dat de solvabiliteit niet goed is. Dat zou betekenen dat het risico hoog is. Echter het eigenaarschap ligt bij gemeenten, provincies en de Staat. De bank heeft een (door de statuten) beperkt werkterrein. Dit biedt de financiers vertrouwen en hierdoor is het risico van kredietverlening aan de BNG beperkt. Dit zorgt ervoor dat de bank tegen gunstige tarieven gelden kan aantrekken. Daarnaast vermeldt de BNG in het jaarverslag hoe zij invulling geeft aan de risicobeheersing en -controle. Het risicobeheer is gericht op handhaving van het risicoprofiel van BNG Bank. Het Internal Governance Framework (IGF) vormt de basis voor alle besluitvorming binnen BNG Bank. Het IGF beschrijft het 'Three Lines of Defense'-model en hoe het risicobeheer hierin is gepositioneerd. Onderdeel van het IGF is het Risk Management Framework (RMF), bestaande uit het overkoepelende beleid inzake algemene en specifieke risicogerelateerde onderwerpen, zoals risk governance, risk appetite framework en specifieke risico’s. Het RMF is toegesneden op het specifieke bedrijfsprofiel van BNG Bank. Risicobeheeractiviteiten zijn geïntegreerd in alle delen van de organisatie waar belangrijke risico's kunnen ontstaan. Het continue risicobeheerproces omvat het identificeren, beoordelen, meten, bewaken, rapporteren en sturen van de verschillende soorten risico's. Per saldo wordt geconcludeerd dat het risico van de BNG bank laag is.

NV Alliander
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang
Het veiligstellen van de levering van elektriciteit onder alle omstandigheden en het genereren van dividend door belegging van middelen. Deze middelen kunnen in beginsel vrij worden aangewend voor gemeentelijke taken (algemeen dekkingsmiddel).

Bestuurlijk belang
De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang
Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Sinds 2004 is het dividend gelijk aan het pay-outpercentage van 45% van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen. De gemeente bezit 339.318 aandelen met een nominale waarde van € 34.424. Dit belang zal naar verwachting in 2027 niet wijzigen.

Beleidsvoornemens
Het vastgestelde dividendbeleid van Alliander is:
- Continueren huidig pay-out ratio (conform huidig beleid): dit betekent dat het dividendbeleid, als onderdeel van het financieel beleid, blijft voorzien in een uitkering van maximaal 45% van de winst na belastingen, gecorrigeerd voor fair value mutaties, periodieke vergoedingen voor leningen die via het eigen vermogen worden verwerkt en bijzondere posten die niet hebben geleid tot kasstromen, tenzij investeringen of financiële criteria een hoger winstinhoudingspercentage vereisen en/of na uitkering van dividend de solvabiliteit lager uitkomt dan 30%;
- Introductie van een dividendplafond: dit betekent dat in aanvulling op het bestaande dividendbeleid, de absolute dividenduitkering wordt gemaximeerd, door introductie van een dividendplafond ter hoogte van EUR 100 miljoen per jaar;
- Indexatie van het plafond: vanaf boekjaar 2026 wordt het voorgenoemde plafond van EUR 100 miljoen jaarlijks geïndexeerd op basis van de werkelijke Consumentenprijsindex (CPI), zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Gezien dit beleid is in lijn met voorgaande jaren het begrote dividend 2027 bijgesteld naar nihil. Zodra een actualisatie van het beleid plaatsvindt, zal worden gekeken of er weer dividend in de gemeentelijke begroting kan worden geraamd.

Risicoanalyse
Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2027 en het verwacht resultaat 2027 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2025:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 6.200 miljoen

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 7.960 miljoen
Verwacht resultaat 2027	€ 290 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 43,8 %. Algemeen genomen worden een minimaal percentage van 25% als goed of gezond aangemerkt. Het resultaat over 2025 bedroeg € 290 miljoen. Omdat een betrouwbare voorspelling van het resultaat voor de komende jaren niet mogelijk is, wordt voor de verwachting 2027 aangesloten bij het behaalde resultaat over 2025. Gezien het hoge eigen vermogen wordt het risico van NV Alliander als laag aangemerkt.

NV Vitens
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Lelystad

Publiek belang
De gemeente Nunspeet is aandeelhouder van NV Vitens, het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Bij het leveren van vers en betrouwbaar drinkwater wil Vitens respectvol blijven omgaan met de natuur. Om waterbronnen te beschermen werkt het bedrijf samen met waterschappen, natuurorganisaties, gemeenten en provincies. Om verdroging te voorkomen, verplaatst het bedrijf waar nodig waterwingebieden. Ook werkt het bedrijf zo veel mogelijk met milieuvriendelijke installaties. Dit past bij de verantwoordelijkheden van de aandeelhouders: de provincies en gemeenten.

Bestuurlijk belang
De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang
De gemeente Nunspeet bezit een aandelenpakket van 24.035 aandelen met een nominale waarde van € 4.062. Dit belang zal naar verwachting in 2027 niet wijzigen. Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Als de solvabiliteit hoger of gelijk is aan de streefsolvabiliteit (een eigen vermogen (EV) minimaal gelijk aan 25% van het balanstotaal en een garantievermogen (EV + achtergestelde leningen minimaal gelijk aan 30% van het balanstotaal) en als de winst toereikend is, wordt aan de houders van gewone aandelen een dividend uitgekeerd van minimaal 40% en maximaal 75% van het netto resultaat.

Beleidsvoornemens
Voor de komende jaren verwacht Vitens geen dividend uit te kunnen keren.

Risicoanalyse
Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2027 en het verwacht resultaat 2027 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2025 van Vitens:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 810 miljoen

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 1.845 miljoen
Verwacht resultaat 2027	€ 93 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 30%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Vitens is daarnaast bewust bezig met het verhogen van de solvabiliteit en de versterking van het eigen vermogen. Vitens houdt zich bezig met een primair product waar altijd vraag naar zal zijn: schoon drinkwater. Dit zorgt voor een stabiele en continue afzetmarkt. Op basis van deze argumenten en de bewuste verhoging van de solvabiliteit wordt het risico van Vitens laag aangemerkt.

NV Afvalsturing Friesland
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Leeuwarden

Algemeen
De NV Afvalsturing Friesland verzorgd voor de gemeente Nunspeet de afvalverwerking. In 2015 is de door de RNV uitgeschreven aanbesteding gegund aan NV Afvalsturing Friesland. Mede hierdoor is toen de RNV toegetreden als aandeelhouder van de NV Afvalsturing Friesland. Na de opheffing van de RNV zijn de aandelen overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang
Namens de RNV-gemeenten was de gemeenschappelijke regeling Regio Noord Veluwe (RNV) aandeelhouder van NV Afvalsturing Friesland. Door de opheffing van de RNV is dit niet meer mogelijk. De gemeente Nunspeet is zelfstandig aandeelhouder geworden in de NV Afvalsturing Friesland.

Financieel belang
In 2018 heeft de aandelenoverdracht naar de gemeenten plaatsgevonden. Nunspeet heeft 63 aandelen met een totale nominale waarde van € 28.350,--.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse
Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2027 en het verwacht resultaat 2027 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2025 van NV Afvalsturing Friesland:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 84 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 132 miljoen
Verwacht resultaat 2027	€ 2,5 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 39%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Mede gezien de jaarlijks behaalde financiële resultaten over de afgelopen jaren, wordt geconcludeerd dat het risico van NV Afvalsturing Friesland laag is.

NV Fryslan Miljeu
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Leeuwarden

Algemeen
De Noord-Veluwse gemeenten werken al vele jaren samen op het beleidsterrein afval en grondstoffen. De inzameling van huishoudelijk restafval, GFT en oud papier was door de gemeenten uitbesteed aan de private markt. Eind 2025 liep het contract af. Na gezamenlijk onderzoek door de Noord Veluwse gemeenten is aangegeven dat overheidsgedomineerde inzameling de voorkeur heeft. Daarom zijn de Noord-Veluwse gemeenten in 2026 toegetreden tot Fryslân Miljeu (onderdeel van Omrin).

Bestuurlijk belang
Binnen Fryslân Miljeu is een aparte inzamelorganisatie voor de Noord-Veluwse gemeenten opgericht: BV Noord-Veluwe. Deze regionale inzamelorganisatie draagt zorg voor de inzameldienstverlening voor vijf gemeenten in Noord Veluwe: Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet
en Oldebroek. Per 1 januari 2026 is begonnen met de inzameling van huishoudelijk fijn restafval, gft en oud papier en karton, met het perspectief voor verdere uitbreiding van de dienstverlening. Nunspeet is zelfstandig aandeelhouder in Fryslân Miljeu.

Financieel belang
Nunspeet heeft 2.773 aandelen (nominaal € 4,54 per stuk) in het kapitaal van de vennootschap met een totale nominale waarde van € 12.589 ,--.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse
Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2027 en het verwacht resultaat 2027 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2025 van NV Fryslân Miljeu:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 15,6 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 38,6 miljoen
Verwacht resultaat 2027	€ 2,3 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 289%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Mede gezien de jaarlijks behaalde financiële resultaten over de afgelopen jaren, wordt geconcludeerd dat het risico van NV Fryslân Miljeu laag is.

NV Inclusief Groep
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Nunspeet

Algemeen

De NV Inclusief Groep (Ondernemer in passend werk) is een geprivatiseerde organisatie die belast is met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) voor de bij de RNV aangesloten gemeenten en Nijkerk.

De Dienst Sociale Werkvoorziening Noordwest-Veluwe (DSW) is opdrachtgever voor de uitvoering van de wet. De praktische uitvoering is in handen van de Inclusief Groep. Men begeleidt mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt naar werk en biedt hen daarbij scholing en/of leerwerktrajecten. De werkzaamheden voor de doelgroep worden verricht in vier werkbedrijven die eigendom zijn van de Inclusief Groep. Die bedrijven opereren in de sectoren industrie (metaal, hout, elektra, verpakken, montage), dienstverlening (schoonmaak, groen, kwekerij, schilderwerken) en (groeps)detachering.

Bestuurlijk belang
De gemeente heeft 3.120 aandelen met een nominale waarde (incl. agio) van € 416.520,--.

Financieel belang
Via het aandeelhouderschap is de gemeente Nunspeet financieel medeverantwoordelijk voor de Inclusief Groep.

Beleidsvoornemens
In het kader van de komst van de Participatiewet vindt onderzoek plaats naar de toekomst van de sociale werkvoorziening.

Risicoanalyse
Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2027en het verwacht resultaat 2027 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2025 van de Inclusief Groep:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 8,6 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 9,3 miljoen
Verwacht resultaat 2027	€ 850.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 48%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. In het jaarverslag 2024 geeft de Inclusief Groep in de Toekomstparagraaf een inkijk in de onderkende risico's. Deze risico's hebben vooral betrekking op de continuïteit van de Inclusief Groep. Een aantal deelnemende gemeenten wil uittreden uit de Inclusief Groep. Daarnaast zien zij hun doelgroep formatief afnemen en vergrijzen en er is een stijgende ondersteuningsbehoefte waardoor passende opdrachten lastiger worden. Al deze risico's zorgen ervoor dat het risico voor de Inclusief Groep op hoog wordt ingeschat.

Noord Veluws archief
Omschrijving (toelichting)

Vestgingsplaats
Elburg

Publiek belang
Deelnemende gemeenten zijn Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Epe, Hattem en Heerde. Deze gemeenten werken samen voor de uitvoering van het bepaalde in hoofdstuk V van de Archiefwet 1995. Het beheer van en het toezicht op archiefbescheiden gebeurt op gemeenschappelijke basis.

Bestuurlijk belang
De gemeente Elburg is centrumgemeente. De Archiefcommissie Streekarchivariaat Noord-Veluwe adviseert het gemeentebestuur van Elburg over beleidzaken. De gemeente is door de burgemeester vertegenwoordigd in de Archiefcommissie.

Financieel belang
De gemeenten betalen een jaarlijkse bijdrage aan het Noord-Veluwe Archief. In 2027 is een bijdrage geraamd van € 300.000,--. De gemeente is financieel medeaansprakelijk voor de gemeenschappelijke regeling.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse
De gemeente loopt een beperkt risico. De kans op een faillissement van het Noord-Veluwe Archief wordt laag ingeschat. Het totale risico wordt laag ingeschat.

Omgevingsdienst Veluwe
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Harderwijk

Publiek belang
Omgevingsdienst Noord-Veluwe voerde vanaf 1 april 2013 de milieutaken op de Noord-Veluwe uit. Dit gebeurt in opdracht van de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten en van de Provincie Gelderland. Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingsdienst Noord-Veluwe gefuseerd met de Omgevingsdienst IJsselland tot de Omgevingdienst Veluwe.

Bestuurlijk belang
De portefeuillehouder Milieu is lid van het dagelijks bestuur.

Financieel belang
De gemeenten betalen een bijdrage aan de omgevingsdienst voor het uitvoeren van de taken. Voor 2027 is een bijdrage geraamd van € 935.000,--.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse
Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarstukken 2025:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 1.224.000,-
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 3.103.000,-

Verwacht resultaat 2027	779.000

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 28,3%. Op basis van dit percentage kan geconcludeerd worden dat de solvabiliteit op orde is. De ODV voert taken voor de gemeenten uit die bij een eventueel faillisement naar de gemeenten terugkomen of moeten deze op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. De ODV voert milieutaken voor de gemeenten uit die bij een faillissement anders georganiseerd moeten worden. Dit zal niet snel gebeuren. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Leisurelands
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaat
Arnhem

Publiek belang
Leisurelands beheert en exploiteert de volgende recreatiegebieden: Berendonck, Bussloo, Groene Heuvels, Haven Hattem, Heerderstrand, Surfoever Hoge Bijssel, Strand Horst, Kievitsveld, Mookerplas, Nieuw Hulckesteijn, Strand Nulde, Rhederlaag, Wylerbergmeer, Zandenplas en Zeumeren.

De handelsnaam van RGV Holding B.V. is Leisurelands. Onder RGV Holding vallen drie vennootschappen die actief zijn. Leisurelands Exploitatie B.V. en Leisurelands Onroerend Goed B.V. houden zich bezig met de kernactiviteit van Leisurelands, namelijk het exploiteren van recreatievoorzieningen. De activiteiten van de derde actieve vennootschap, Interhuis B.V., met haar dochtervennootschappen SchatEiland Zeumeren B.V., Zeumeren B.V., RGV Delfstoffen B.V. en Katerbosch B.V. zijn niet direct gerelateerd aan dagrecreatie, maar zijn erop gericht de kernactiviteit te ondersteunen.

Bestuurlijk belang
De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang
De gemeente verstrekt geen bijdrage in de exploitatielasten.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse
Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2025 van Leisurelands:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 87 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 19 miljoen
Verwacht resultaat 2027	€ 3 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 82%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. Het resultaat van Leisurelands wordt voor een groot deel bepaald door opbrengsten uit vermogensbeheer. Het operationele resultaat laat een fluctuerende trend zien. Ten opzichte van 2024 is er een fors lager bedrijfsresultaat in 2025 behaalt terwijl de opbrengsten uit vermogensbeheer fors verbeterd zijn. Gezien de solvabiliteit wordt het risico voor de gemeente desondanks laag ingeschat.

Coöperatie gastvrije randmeren
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Harderwijk

Publiek belang
Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren, in de vorm van een coöperatieve vereniging. De deelnemers zijn in eerste instantie de gemeenten Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Naarden, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde. De coöperatie heeft de volgende taken:

- Hoofdtaak van de coöperatie is het structureel onderhouden van de recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Het gaat daarbij onder andere om het onderhouden van aanlegplaatsen voor de recreatievaart, het verminderen van de overlast door waterplanten in dieper water en het uitvoeren van overig klein onderhoud.
- De Randmeren staan bekend om hun natuurschoon, rust en ruimte. Er wordt veel aan gedaan om de natuurwaarden in het gebied te versterken. Veel vogels profiteren van het heldere water en de overvloed aan voedsel. De natuur maakt de Randmeren aantrekkelijk voor de recreant, maar is ook kwetsbaar. De coöperatie Gastvrije Meren vindt het belangrijk dat bij de inrichting van het gebied de balans tussen natuur en recreatie voorop staat. Gastvrije Randmeren rekent het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon in het gebied tot één van haar taken.
- Een andere belangrijke taak van de coöperatie is het op de recreatieve kaart zetten van de Randmeren via gebiedspromotie. In het kader hiervan zijn in het voorjaar van 2013 onder het logo 'Randmeren, eindeloos meer....' de eerste producten gelanceerd: een recreatieve kaart en de website. De gebiedspromotie 'Randmeren, eindeloos meer ... zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.
- Afronding van het project Integrale Inrichting Veluwerandmeren (IIVR) vindt plaats onder verantwoordelijkheid van Gastvrije Randmeren. Daarnaast moet de ontwikkelingsvisie 2030 Zuidelijke Randmeren (Blauwe As) verder vorm gegeven worden.
- Verder vormt Gastvrije Randmeren een platform waar ruimtelijke-economische ontwikkelingen kunnen worden afgestemd. Ook kan het samenwerkingsverband gecoördineerd haar deskundigheid op het gebied van vergunningen en procedures inzetten en het gezamenlijk belang van gemeenten inbrengen in regionale en landelijke projecten. Voorbeelden zijn de maatregelen rond de zwemwaterkwaliteit, het Delta-programma, etc.

Bestuurlijk belang
De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang
De gemeente participeert in het eigen vermogen van de coöperatie. Daarnaast verstrekt de gemeente verstrekt een jaarlijkse bijdrage. Deze bijdrage bedraagt voor 2026 circa € 20.000,--.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse
Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2024 van coöperatie Gastvrije Randmeren. Op het moment van opstellen van de Programmabegroting 2027-2030 waren de jaarcijfers 2025 van de coöperatie niet beschikbaar:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 11 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 1 miljoen
Verwacht resultaat 2027	nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen is bijna 92%. De gemeente betaalt geen bijdrage in de exploitatielasten van de coöperatie. De coöperatie beheert ontvangen subsidiegelden (ook van de gemeente Nunspeet) en voert daarvoor werkzaamheden uit. Het risico van de coöperatie wordt laag ingeschat.

Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Warnsveld

Publiek belang
De GGD Noord- en Oost Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, waaronder Nunspeet. GGD Gelre-IJssel bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeenten in de regio.

Bestuurlijk belang
De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder Volksgezondheid.

Financieel belang
De gemeente betaalt een jaarlijkse exploitatiebijdrage in de vorm van een bedrag per inwoner. Voor 2027 is € 747.000,-- geraamd voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de programmabegroting 2027 van de GGD:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 2,5 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 6,6 miljoen
Verwacht resultaat 2027	Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 27 %. De GGD Noord Oost Nederland voert taken op het gebied van volksgezondheid uit voor de gemeente. Bij een faillissement zal de gemeente moeten meebetalen in de financiële afwikkeling. Daarnaast zullen de taken die de GGD voor de gemeente uitvoert naar de gemeente terugkomen of deze moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Apeldoorn

Bestuurlijk belang
De VNOG heeft het afgelopen jaar te maken gehad met (financiële) tegenslagen. Naar aanleiding hiervan heeft in september 2019 een bestuurstweedaagse plaatsgevonden waarin het Algemeen bestuur richtinggevende uitspraken heeft gedaan over de toekomst van de VNOG. Op basis van een visie zijn ook richtingen voor (vervolg)opdrachten uitgesproken. Tijdens de tweedaagse zijn per organisatieonderdeel uitspraken gedaan, passend binnen de visie. De uitspraken zijn nu geformuleerd als opdrachten die de VNOG moet uitvoeren. Hiervoor worden ambtelijk implementatieplannen opgesteld waarin de effecten worden weergegeven op ondermeer werkzaamheden, medewerkers, materieel en financiën. De plannen moeten een meerjarige planning bevatten inclusief (financiële) effecten voor de komende jaren.

Financieel belang
De gemeente heeft voor 2027 een bijdrage van € 2.075.000,-- geraamd.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse
Onderliggende cijfers zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2027 van de VNOG:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 18,4 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 87,7 miljoen
Verwacht resultaat 2027	Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 17,4%. De VNOG voert taken uit voor de gemeente. De taken die de VNOG voor de gemeente uitvoert zullen naar de gemeente terugkomen of moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag, maar hoger dan voorgaande jaren ingeschat. De VNOG voert

brandweertaken voor de gemeenten. In het kader van de vastgestelde toekomstvisie op de uitvoering van de taken is de VNOG bezig met de uitvoering van deze visie. Een deel van de opdrachten zijn uitgevoerd of in gang gezet. Een deel is in verband met de coronacrisis blijven liggen. Vooralsnog wordt het risico gemiddeld ingeschat.

Stichting primair openbaar onderwijs Noord-Veluwe (Proo)
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Harderwijk

Algemeen
De gemeenteraden van Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben in december 2002 besloten het bevoegd gezag van het openbaar primair onderwijs per 1 januari 2003 over te dragen aan de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordwest-Veluwe. Door het onderbrengen van het bevoegde gezag in een stichting komt het openbaar onderwijs in een vergelijkbare positie als het bijzonder onderwijs, in die zin dat er een autonoom bestuur is dat zowel beleidsinhoudelijk als vermogensrechtelijk zelfstandig opereert. Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang
Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Financieel belang
Aan de stichting wordt door de gemeente geen financiële bijdrage verstrekt. De stichting ontvangt financiële middelen rechtstreeks van de rijksoverheid. De gemeenten blijven financieel aansprakelijk voor de stichting.

Beleidsvoornemens
Het belang van het openbaar onderwijs in de deelnemende gemeenten (blijven) behartigen.

Risicoanalyse
Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2025.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 2,5 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 7,7 miljoen
Verwacht resultaat 2027	nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 24%. Op basis van de blijvende verbetering van de financiële situatie van stichting Proo wordt het risico voor de stichting op laag ingeschat.

Sportbedrijf Nunspeet
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Nunspeet

Algemeen
Met ingang van 1 januari 2017 is het Sportbedrijf Nunspeet BV actief. Het sportbedrijf heeft de volgende taken:
- het exploiteren van de gemeentelijke indoor sportfaciliteiten;
- het verrichten van werkzaamheden en verlenen van diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie en welzijn, daaronder begrepen het organiseren van evenementen.

Bestuurlijk belang
Gemeente Nunspeet is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf. Namens het college is de wethouder Financiën gemandateerd als vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang
De gemeente is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf.

Beleidsvoornemens
Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse
Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2025

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 48.000,-
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2027	€ 817.000,-
Verwacht resultaat 2027	-/- 50.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen is 5,5%. Dit is onder de norm van 25%. De gemeente is 100% aandeelhouder. Bij een eventueel faillissement zal de gemeente financieel verantwoordelijk zijn. Door negatieve exploitatieresultaten ontstaat bij gelijkblijvende bedrijfsvoering een financieel zorgelijke situatie. Om hier grip op te krijgen zal de gemeente een nadrukkelijkere regierol op zich moeten nemen om de doorontwikkeling van het Sportbedrijf vorm te geven en een duidelijke governance te ontwikkelen. Er wordt een plan van aanpak opgesteld om meer grip te krijgen op de kosten aangaande het Sportbedrijf (en de exploitatie van De Wiltsangh) om toekomstige negatieve bedrijfsresultaten te voorkomen. Of dit zijn vruchten afwerpt, moet in de toekomst gaan blijken. Gezien de negatieve ontwikkeling in de bedrijfsresultaten wordt het risico op hoog geschat.

Landstede Molijn beheer B.V.
Omschrijving (toelichting)

Vestigingsplaats
Nunspeet

Algemeen
Op 18 maart 2026 heeft de levering van de aandelen Landstede Molijn Beheer B.V. plaatsgevonden en is Gemeente Nunspeet 100% aandeelhouder

Bestuurlijk belang
Gemeente Nunspeet is 100% aandeelhouder en ook 100% bestuurlijk verantwoordelijk.

Financieel belang
De gemeente is 100% aandeelhouder van de aandelen Landstede Molijn Beheer B.V.

Beleidsvoornemens
Er worden scenario's over de toekomst van Veluvine uitgewerkt en worden voorgelegd aan de raad. Tot die tijd zal de exploitatie in haar huidige vorm doorgaan.

Risicoanalyse
Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de prognose exploitatie 2026

Verwacht resultaat 2026	-/- € 460.000,-

De gemeente is 100% aandeelhouder. Bij een eventueel faillissement zal de gemeente financieel verantwoordelijk zijn. Door negatieve exploitatieresultaten ontstaat bij gelijkblijvende bedrijfsvoering een financieel zorgelijke situatie. Om hier grip op te krijgen zal de gemeente een nadrukkelijkere regierol op zich moeten nemen om de doorontwikkeling van het Veluvine vorm te geven en een duidelijke governance te ontwikkelen. Er worden scenario's over de toekomst van Veluvine uitgewerkt en worden voorgelegd aan de raad. Wat het financieel effect is, moet in de toekomst gaan blijken. Tot die tijd zal de exploitatie in haar huidige vorm doorgaan. Gezien de ontwikkeling in de huidige bedrijfsresultaten wordt het risico op hoog geschat.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding
Omschrijving (toelichting)

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's op het gebied van volkshuisvesting, economie, gezondheid, natuur en landschap. Het voeren van een grondbeleid is geen doel op zich, maar het is een middel om de ambities vanuit de verschillende beleidsvelden te ondersteunen. Het grondbeleid kan daarnaast een grote financiële impact hebben. De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Beleid in ontwikkeling
Omschrijving (toelichting)

De paragraaf grondbeleid gaat vooral in op de uitvoering van het grondbeleid.

Bestaand beleid
Omschrijving (toelichting)

Het grondbeleid van de gemeente Nunspeet is vastgelegd in de Nota Grondbeleid Nunspeet 2024. De nota is in november 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is de te volgen grondpolitiek vastgelegd, waarbij het gaat om bijvoorbeeld aan- en verkoopbeleid ter uitvoering van omgevingsplannen, prijsvorming, kostenverhaal en risico's.

Met het vaststellen van de Nota Grondbeleid Nunspeet 2024 is het beleid voortgezet om per project de keuze te maken voor een actief of een faciliterend grondbeleid. De gemeente Nunspeet stuurt vanuit een actieve regie om te zorgen dat de opgaven van verschillende beleidsvelden en ambities tot stand komen. Dat hoeft niet altijd met actief grondbeleid. De gemeente kan ook een actief faciliterende rol innemen, waarbij zij het initiatief overwegend bij de marktpartij laat en met beperkte risico regie voert op de uitkomst van het initiatief. Actief grondbeleid voert de gemeente op het moment dat zij met een grondpositie scherp wil sturen op de voorwaarden, kwaliteit en uitkomst van het ruimtelijk initiatief. De gemeente heeft hierbij verschillende privaat- en publiekrechtelijke instrumenten tot haar beschikking die ingezet kunnen worden.

In 2024 is de Nota Grondprijzen 2024-2025 vastgesteld. Deze nota gaat in op de grondprijzen en de uitgangspunten zoals de gemeente Nunspeet die hanteert voor de uitgifte van gronden met verschillende functies. Het belangrijkste uitgangspunt is dat grond wordt uitgegeven tegen marktconforme prijzen. In de vastgestelde uitgangspunten voor het financieel beleid en de nota 'Reserves en voorzieningen' is ook beleid vastgelegd dat betrekking heeft op het grondbeleid.

Een belangrijke opgave waar het grondbeleid aan kan bijdragen is de grote behoefte aan nieuwbouwwoningen. Eind 2024 is de woningbouwopgave voor Nunspeet geactualiseerd, als onderdeel van de woondeal Noord-Veluwe. Er is een woningbouwopgave van meer dan 1.800 woningen t/m 2035. Er zijn een aantal plannen die, via een actieve gemeentelijke grondexploitatie, bijdragen aan deze behoefte (met name 't Hul Noord) en daarnaast zijn er een aantal plannen in ontwikkeling (o.a. Nieuw Feithenhof).

Financieel kader
Omschrijving (toelichting)

Bij zowel actief als (actief) faciliterend grondbeleid gaat de gemeente financiële verplichtingen en risico's aan. De beheersing hiervan vindt plaats binnen de planning & controlcyclus van de gemeente en binnen de kaders die de 'Commissie besluit begroting en verantwoording' (commissie BBV) voorschrijft.

Bij actief grondbeleid voert de gemeente een grondexploitatie voor eigen rekening en risico. Vaak vraagt dit om investeringen ten behoeve van grondaankopen en planontwikkeling, die de gemeente pas na enkele jaren geheel of gedeeltelijk kan terugverdienen. Door de jaren heen heeft dit geleid tot een positief saldo in de reserve grondexploitatie. Een deel van dit saldo is niet-besteedbaar, omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken. In de door de raad op 25 juni 2026 vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2026' is uitgebreid ingegaan op deze reserve. Er wordt vooral stilgestaan bij de onderbouwing van het bodem- en plafondbedrag.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Verordening en artikel 212 van de Gemeentewet plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

De stand van de reserve bedraagt per 31 december 2025 € 7,1 miljoen. De reserve heeft een bodem- en een plafondbedrag. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2026' opgenomen berekening. Het plafondbedrag is berekend om een buffer te hebben voor mogelijke strategische aankopen. Het bodembedrag is berekend op € 2,1 miljoen plus de beschikbare winstnemingen van € 4,4 miljoen is per saldo dus € 6,5 miljoen. Afgezet tegen de stand van de reserve per 31 december 2025 van € 7,1 miljoen is er dus geen ruimte voor strategische aankopen waarvoor de aankoopkosten gedekt moeten worden vanuit de reserve grondexploitatie. Wel kunnen strategische aankopen geactiveerd worden opgenomen op de balans.

Ter dekking van grondexploitaties met een financieel tekort (op eindwaarde) is er naast bovengenoemde reserve, een voorziening getroffen voor het afdekken van het tekort. Deze voorziening heeft per 31 december 2025 een saldo van € 5,5 miljoen. Dit bedrag is gevormd om de verwachte verliezen te dekken voor een bedrag van € 0,607 miljoen voor Weversweg, € 1,516 miljoen voor bedrijventerrein Elspeet en € 3,362 miljoen voor 't Hul Noord.

Risico's grondexploitatie
In de diverse grondexploitaties zijn inmiddels forse bedragen geïnvesteerd waarover de gemeente een risico loopt.

De belangrijkste risico's in de grondexploitatie zijn:
- Daling van grondprijzen
- Niet of later verkopen van gronden
- Sterke stijging van kosten

Deze risico's kunnen zich op verschillende wijzen voordoen. De risico's van daling van grondprijzen en het stijgen van kosten zijn algemene marktrisico's (en vaak geen projectspecifieke risico's), maar gezien de huidige marktontwikkelingen vormen dit wel relatief hoge risico's.

Het niet of later verkopen van gronden kan op verschillende wijzen ontstaan. Enerzijds door de marktsituatie waardoor grond te duur is geworden of dat aan bepaalde woningen geen behoefte is. Anderzijds kan dit ook ontstaan door het niet of later goedkeuren van bestemmings- en exploitatieplannen.

Voor projecten met significante risico's wordt een risicodossier opgesteld en voor het bepalen van het bodembedrag van de reserve grondexploitatie wordt rekening gehouden met het risicobedrag. Dit is het geval voor de grondexploitatie 't Hul Noord, vanwege de grote (financiële) omvang, de lange looptijd en de actieve rol die de gemeente inneemt. Het totale risicobedrag voor de grondexploitaties is bepaald op € 6,2 miljoen euro.

Actualiteit exploitatiegebieden
Omschrijving (toelichting)

De basis voor de lopende ontwikkelingen zijn de grondexploitatieberekeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en op jaarlijkse basis worden herzien. Het zijn de ontwikkelingen Molenbeek, Kijktuinen, Weversweg, Bedrijventerrein De Kolk, Bedrijventerrein Elspeet, Hullerweg, De Brake, Piersonstraat en 't Hul Noord.

Bij de jaarrekening wordt jaarlijks volledige verantwoording afgelegd over de mutaties in de grondexploitatie in het jaar waarop de rekening betrekking heeft.

Dit gebeurt als volgt:
- In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen een tekstuele toelichting gegeven.
- In de paragraaf grondbeleid wordt een tekstuele toelichting per project gegeven.
- In het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) staat de volledige actualisatie van alle grondexploitaties, inclusief een uitgebreide tekstuele en financiële toelichting.

Zo nodig worden ontwikkelingen ook gerapporteerd via de tussentijdse rapportages en via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks de geactualiseerde exploitaties vastgesteld door de raad.

De planning voor de grondverkopen voor woningbouw in 2027 in de lopende projecten is als volgt. In het project Weversweg staat de uitgifte gepland voor de laatste 5 vrije sector koopwoningen. Ook staat de uitgifte voor de eerste 62 woningen in 't Hul Noord gepland in 2027.

Molenbeek
De verwachting is dat alle werkzaamheden voor Molenbeek eind 2026 zijn afgerond en de grondexploitatie Molenbeek dan kan worden afgesloten. Na meerdere tussentijdse winstnemingen heeft de grondexploitatie nog een positief eindsaldo van circa € 27.000.

Kijktuinen
Alle kavels in het project Kijktuinen zijn inmiddels uitgegeven. In 2026 vinden nog de laatste werkzaamheden plaats voor het woonrijp maken en de verwachting is dat het project eind 2026 kan worden afgesloten. Na meerdere tussentijdse winstnemingen heeft de grondexploitatie nog een positief eindsaldo van circa € 71.000.

Weversweg
Er is begonnen met het bouwrijp maken van de grond voor fase 2 van het project Weversweg. De gronduitgifte voor de woningen vindt naar verwachting plaats in 2026 en 2027, waarna het woonrijp maken plaatsvindt en het project eind 2028 wordt afgerond. Het resultaat voor Weversweg wordt verwacht op € 607.000 negatief.

Bedrijventerrein De Kolk
De kaveluitgifte op bedrijventerrein De Kolk is in uitvoering en de grondopbrengsten voor De Kolk (deel GPS) worden voorzien in de periode t/m 2027. Het project heeft een positief eindresultaat (na winstneming) van circa € 0,9 miljoen.

Bedrijventerrein Elspeet
De gronduitgiften voor de kavels op Bedrijventerrein Elspeet staan eveneens gepland in de periode 2025 t/m 2027. De looptijd van het project is t/m 2030 en het resultaat op het project is een tekort van circa € 1,5 miljoen.

Hullerweg
De verwachting is dat de gronden in 2026 gesaneerd en bouwrijp gemaakt zijn, waarna de verkoop plaatsvindt voor de realisatie van een onderstation. Het actuele resultaat van de grondexploitatie Hullerweg wordt verwacht op circa € 0,2 miljoen positief. Het risico is dat bij sanering van grond de kosten snel kunnen oplopen op het moment dan vervuilde grond wordt ontdekt.

De Brake
Grondexploitatie De Brake is eind 2025 vastgesteld en heeft een korte looptijd tot eind 2026. In 2026 vindt de sloop van het voormalige zwembad plaats, wordt de bodem gesaneerd en de kavel bouwrijp gemaakt. De verkoop aan Nestlé vindt plaats in 2026.

Piersonstraat
In mei 2026 is de grondexploitatie Piersonstraat vastgesteld. De gemeente is verantwoordelijk voor de transformatie van de gymzaal naar een bouwrijpe kavel die wordt uitgegeven aan Omnia Wonen voor de realisatie van 24 sociale huurwoningen. In 2027 vindt nog de inrichting van de openbare ruimte en het naastgelegen Petraveldje plaats waarna het project kan worden afgesloten. Het verwachte resultaat is €44.000 negatief, maar er kan na afloop van het project nog aanspraak gemaakt worden op subsidies (Realisatiestimulans).

't Hul Noord
In april 2024 is de grondexploitatie 't Hul Noord vastgesteld. Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid om maximaal 750 woningen en een onderwijsvoorziening te realiseren. In 2025 en 2026 is er verder gewerkt aan de planontwikkeling en het wachten is nog op een uitspraak van de Raad van State over het ingediende beroep tegen het bestemmingsplan. De eerste grondopbrengsten worden in 2027 verwacht. Het actuele resultaat op de grondexploitatie is € 3,3 miljoen negatief. Dit is inclusief de subsidies vanuit de Woningbouwimpuls miljoen en vanuit de provincie.

Paragraaf Gemeentelijke heffingen

Algemeen
Omschrijving (toelichting)

In deze paragraaf wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aandacht geschonken aan het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De gemeente ontvangt de financiële middelen waarmee de gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd in hoofdzaak van de rijksoverheid, in de vorm van een algemene uitkering uit het Gemeentefonds en diverse doeluitkeringen. Daarnaast beschikt de gemeente over een relatief klein eigen belastinggebied.

Op grond van artikel 216 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 219 van de Gemeentewet is limitatief aangegeven dat het om belastingen moet gaan die hetzij in de Gemeentewet zijn genoemd, hetzij in een andere bijzondere wet.

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen de gemeente heft en heeft een aantal vrijheden waar het de invulling van het gemeentelijk belastinggebied betreft. Zo kan besloten worden over:
• de hoogte van de tarieven;
• de totale opbrengst van belastingen;
• de verdeling van belastingdruk over bijvoorbeeld burgers en bedrijven.

De gemeente Nunspeet kent de volgende gemeentelijke heffingen:
- Onroerende-zaakbelastingen (artikel 220 van de Gemeentewet).
- Forensenbelasting (artikel 223 van de Gemeentewet).
- Toeristenbelasting (artikel 224 van de Gemeentewet).
- Afvalstoffenheffing (artikel 15.33 van de Wet milieubeheer).
- Rioolheffing (artikel 228a van de Gemeentewet).
- Rechten (artikel 229 van de Gemeentewet): leges, begraafplaatsrechten, rioolaansluitrechten en marktgelden.
- BIZ (Bedrijven Investeringszone) Wet BIZ

Heffingen in Nunspeet: lokale lastendruk
Omschrijving (toelichting)

Lokale lastendruk

Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemeente Nunspeet kent al jaren relatief lage woonlasten.

	2026	2025	2024	2023
Tariefontwikkeling ozb (in % van de WOZ-waarde)				

Eigenaarsgedeelte woning	0,0887%	0,0885%	0,0902%	0,0929%
Eigenaarsgedeelte niet-woning	0,2493%	0,2171%	0,2072%	0,204%
Gebruikersgedeelte niet-woning	0,1761%	0,1741%	0,1662%	0,163%

Tariefontwikkeling rioolheffing				
Per woning	€ 139,00	€ 144,00	€ 142,50	€ 132,46
Per niet-woning	€ 301,00	€ 334,50	€ 322,50	€ 299,00
Enkel hemelwaterafvoer	€ 22,50	€ 22,50	€ 20,45	€ 19,00
Tarievenontwikkeling afvalstoffenheffing				
Eenpersoonshuishouden	€ 216,00	€ 198,00	€179,88	€170,28
Tweepersoonshuishouden	€ 264,00	€ 240,00	€214,68	€200,40
Drie- of meerpersoonshuishouden	€ 312,00	€ 282,00	€249,96	€230,52
Recreatief gebruik	€ 216,00	€ 198,00	€179,88	€170,28

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een atlas lokale heffingen opgesteld. Deze atlas geeft inzicht in de heffingen die een individuele gemeente hanteert ten opzichte van andere gemeenten.

In de Coelo-atlas staat de gemeente Nunspeet qua woonlasten voor een meerpersoonshuishouden op de ranglijst in 2026 op de 56e plek, waarbij nummer 1 de laagste woonlasten heeft (Oldebroek 80e, Elburg 72e en Hattem 324e). Binnen de provincie Gelderland staat de gemeente Nunspeet op plek 8.

Wat betreft de woonlasten van huurders van een woning voor een meerpersoonshuishouden staat de gemeente Nunspeet op de ranglijst in 2025 op de 29e plaats (Oldebroek 143e, Elburg 198e en Hattem 85e) en binnen de provincie Gelderland op plek 8.

De Nunspeetse heffingen nader beschouwd
Omschrijving (toelichting)

Er is een onderscheid te maken tussen opbrengsten bedoeld als algemeen dekkingsmiddel en opbrengsten die dienen ter dekking van gemaakte kosten. De onroerende-zaakbelastingen, forensenbelasting en toeristenbelasting behoort tot de eerste categorie. De afvalstoffen- en rioolheffing zijn bestemmingsheffingen en ook de rechten vallen hieronder. Bij bestemmingsheffingen is er een direct verband tussen de heffing en bepaalde uitgaven. De geraamde opbrengst mag niet uitgaan boven de geraamde kosten.

Op grond van de vastgestelde begrotingsuitgangspunten geldt voor heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%. In de raadsvergadering van december worden bij de reguliere behandeling van de belastingverordeningen de tarieven van de bovengenoemde belastingen en rechten vastgesteld.

Ad 1. Onroerende-zaakbelastingen
Omschrijving (toelichting)

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn algemene belastingen. De opbrengst kan vrij worden besteed. Wij onderscheiden twee onroerende-zaakbelastingen:

- *OZB-eigenaren*

  Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar het genot hebben van een onroerende zaak op grond van eigendom, bezit of beperkt recht (eigenaren, vruchtgebruikers, erfpachters). Een onroerende zaak kan bijvoorbeeld een woning, winkel, bedrijfspand of perceel grond zijn.

- *OZB-gebruikers*
  Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar een onroerende zaak gebruiken.

  De OZB worden berekend over de vastgestelde WOZ-waarde. Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) dient jaarlijks een nieuwe waarde te worden vastgesteld voor alle objecten in de gemeente. De waardepeildatum ligt een jaar voor het begin van het jaar waarin de waarde geldt. Voor de OZB over het jaar 2027 geldt dus de WOZ-waarde per 1 januari 2026.

Ad 2. Recreatieve heffingen
Omschrijving (toelichting)

De gemeente Nunspeet kent een zogenoemde woonforensenbelasting. De woonforensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Dit geldt zowel voor stacaravans als recreatiewoningen. De opbrengst van de forensenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten worden niet beperkt in het vaststellen van het tarief van de forensenbelasting. De gemeente Nunspeet heeft gekozen voor een vast bedrag per recreatieobject om zodoende de perceptiekosten laag te houden.

De gemeente Nunspeet heft toeristenbelasting voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven. Toeristenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten kunnen kiezen voor het heffen van toeristenbelasting van degene die verblijf houdt of van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Net als de meeste andere gemeenten, doet de gemeente Nunspeet dat laatste. Degene die verblijf biedt, mag de belasting overigens wel doorberekenen aan degene die verblijf houdt.

De heffing vindt in principe plaats per overnachting per persoon, maar er kan ook voor een (voor)seizoensplaats of jaarplaats een vast tarief betaald worden. Hierbij wordt gewerkt met een forfaitaire berekening van het aantal overnachtingen.

De toeristenbelasting wordt normaliter eens in de drie jaar met €0,05 verhoogd (betreft indexering). Dit heeft voor het laatst plaatsgevonden in 2024, dus wordt in 2027 weer toegepast. Daarnaast is bij de Programmabegroting 2024-2027 is besloten het tarief toeristenbelasting voor de jaren 2024 t/m 2027 per jaar (cumulatief) te verhogen met €0,10. Op basis van deze twee onderdelen zou het tarief toeristenbelasting 2027 verhoogd worden naar € 1,65. In het coalitieakkoord is vanaf 2027 een verhoging opgenomen van de toeristenbelasting naar € 2,00 per overnachting. Wel is aangegeven dat de helft van de meeropbrengst direct terugvloeit naar de recreatie-, toeristische en sport – en cultuursector.

Ten aanzien van de forensenbelasting wordt in de dekkingsplan 2027 voorgesteld de forensenbelastingopbrengst met 10% te laten stijgen.

Ad 3. Afvalstoffenheffing
Omschrijving (toelichting)

Op grond van de Wet milieubeheer heeft de gemeente de plicht ervoor zorg te dragen dat de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij percelen waar deze kunnen ontstaan. Om de kosten voor het ophalen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen te verhalen, heft de gemeente Nunspeet afvalstoffenheffing.

In de gemeente Nunspeet is de heffingsgrondslag het aantal personen per huishouden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een-, twee- en meerpersoonshuishouden. Bedrijven vallen buiten de heffing, omdat de gemeente daarvoor geen inzamelingsplicht heeft. Bedrijven moeten dit zelf (laten) verzorgen.

Verwachte kosten
De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 60% toegerekend. Het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen draagt immers ook bij aan een afvalvrije openbare ruimte. Naast het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen omvat de taak straatvegen echter ook het schoonhouden van de riolering.

Herkomst middelen
Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 3.218.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	€ 222.000
Netto kosten taakveld	€ 2.996.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 136.000
BTW	€ 600.000
Totale kosten	€ 3.732.000
Opbrengst heffingen	€ 3.732.000
Dekking	100%

Ad 4. Rioolheffing
Omschrijving (toelichting)

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet heeft een gemeente de mogelijkheid om een rioolheffing op te leggen. De gemeente heeft bij wet een zorgplicht voor drie beleidsvelden op het gebied van water (afval-, hemel- en grondwater). Doel van de rioolheffing is dekking van de kosten die gepaard gaan met de zorgplichten. De gemeente Nunspeet legt de rioolheffing op aan de eigenaar van een direct of indirect op het riool aangesloten onroerende zaak in het kader van de WOZ-wetgeving. Dit vanuit het oogpunt van (lagere) perceptiekosten en eenduidigheid alsmede duidelijkheid. Er wordt bij de heffing onderscheid gemaakt tussen een woning en een niet-woning in het kader van de Wet WOZ, alsmede wordt er een lager tarief gehanteerd voor het enkel afvoeren van hemelwater.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. In 2025 wordt, naast de operationele kosten, een vervolg gemaakt aan het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving. Hierbij wordt niet meer enkel gestuurd op wateroverlast, maar ook op hitte en droogte. Werkzaamheden die worden uitgevoerd staan vast in het beleids- en beheerplan water en riolering. Maatregelen hiervoor liggen deels in de riolering, maar ook in groene inrichting (o.a. wadi's), afkoppelen en de aanleg van koelteplekken.

Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 40% toegerekend. Minder vuil op straat zorgt voor minder vuil in de kolken en het riool (besparing op kolkenzuigen en rioolreiniging). Daarnaast wordt de kans op verstopte kolken (minder bladophoping) kleiner, waardoor de kans op waterhinder en wateroverlast gereduceerd wordt.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 1.962.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	€ 1.962.000
Toe te rekenen kosten:	

Overhead incl. (omslag)rente	€ 336.000
BTW	€ 168.000
Totale kosten	€ 2.466.000
Opbrengst heffingen	€ 2.466.000
Dekking	100%

Ad 5. Rechten
Omschrijving (toelichting)

Rechten: leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. Leges worden geheven voor een door de gemeente te verlenen individuele dienst (zoals het verstrekken van een paspoort), maar ook voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning (zoals een omgevingsvergunning). De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

De indeling in de legestarieventabel is in hoofdstukken, paragrafen en artikelen.
- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

De tarieven worden zodanig vastgesteld dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt op verordeningenniveau. Er is dus kruissubsidiëring mogelijk. Kruissubsidiëring houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendekkend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendekkend. Voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn geldt dat deze per cluster van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Rechten: begraafplaatsrechten

Onder de naam begraafrechten worden in Nunspeet rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van daarop betrekking hebbende diensten.

Kosten en opbrengsten begraafrechten	**Bedrag**

Lasten (incl. overhead)	€ 765.492
Opbrengsten	€ 517.667
Dekking	**67,6 %**

Rechten: rioolaansluitrechten

Dit recht wordt geheven voor het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur verleende dienst, bestaande uit het aanleggen van de aansluitbuis tussen het riool en de grens van de openbare weg.

Rechten: marktgelden

Onder de naam marktgelden worden in Nunspeet rechten geheven voor het innemen van een standplaats op de voor markt aangewezen plaatsen gedurende de voor markt aangewezen tijd.

Kosten en opbrengsten markt	**Bedrag**
Lasten (incl. overhead)	€ 61.000
Marktgelden	€ 48.000
Dekking	**79 %**

Kwijtschelding
Omschrijving (toelichting)

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt een integraal deel uit van het gemeentelijk inkomensondersteuningbeleid. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Er zijn twee routes naar min of meer hetzelfde doel. Er is de kwijtscheldingsprocedure en er is de verordening inkomensondersteuning. Vanuit laatstgenoemde verordening kunnen inwoners, als ze voldoen aan de gestelde inkomens- en vermogenseisen van de Verordening inkomensondersteuning gemeente Nunspeet 2026 (en nadere regels inkomensondersteuning) in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten van de afvalstoffenheffing. De bijdrage is net zo hoog als de opgelegde afvalstoffenheffing. De gemeente Nunspeet hanteert geen lokaal beleid voor de kwijtschelding, maar hanteert de landelijke ‘uitvoeringsregeling invorderingswet 1990’.

Overzicht geraamde inkomsten
Omschrijving (toelichting)

De geraamde inkomsten staan weergegeven bij de betreffende taakvelden.

Paragraaf Wet Open Overheid

Algemeen
Omschrijving (toelichting)

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)
Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moet verslag worden gedaan van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Actieve openbaarmaking

De Wet open overheid (Woo) benoemt zeventien informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. Deze verplichting wordt stapsgewijs ingevoerd: in november 2024 zijn de eerste vijf categorieën verplicht openbaar gemaakt. De overige informatiecategorieën zijn in 2026 opnieuw uitgesteld; naar verwachting zal de inwerkingtreding van de volgende categorieën in de tweede helft van 2027 plaatsvinden.

Het betreft de volgende informatiecategorieën:

- Vergaderstukken decentrale overheden
- Woo-verzoeken en -besluiten
- Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesvraag
- Agenda’s en besluitenlijsten van bestuurscolleges
- Adviezen
- Jaarplannen en jaarverslagen
- Klachtoordelen
- Convenanten
- Onderzoeksrapporten
- Bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken
- Beschikkingen

Binnen de gemeente Nunspeet is een goede basis gelegd voor de implementatie van de Woo. De focus voor 2027 ligt op het verder uitbreiden van de categorieën die actief openbaar worden gemaakt, zodat de gemeente haar informatie op een laagdrempelige en toegankelijke manier kan aanbieden aan inwoners en belanghebbenden. Binnen de gemeente Nunspeet gebeurt dit via de Woo-index. Deze index biedt een centraal overzicht van internetlocaties waarop de informatie wordt gepubliceerd. Er is een webpagina gerealiseerd die onderdeel uitmaakt van de algemene website van de gemeente. In 2027 wordt tevens onderzocht of deze webpagina kan worden vervangen door een publicatieplatform dat aansluit op de Woo-index. Daarnaast zal het projectteam per openbaar te maken categorie actief invulling geven aan de uitwerking daarvan, evenals aan de concrete stappen die binnen de organisatie moeten worden genomen om openbaarmaking van informatie te realiseren.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking kent de wet ook een passieve vorm, namelijk de mogelijkheid om een Woo-verzoek in te dienen. Iedereen kan, zonder een belang te hoeven stellen, een verzoek om publieke informatie indienen. Het is op dit moment mogelijk om bij de gemeente Nunspeet een Woo-verzoek in te dienen en te laten afhandelen. Dit kan op drie manieren: schriftelijk, mondeling of via het digitale formulier op de website. Vervolgens neemt de gemeente contact op met de indiener over het verdere verloop van de procedure en de afhandeling van het verzoek. In 2027 wordt bovendien gewerkt aan procesverbeteringen, zodat de afhandeling efficiënter verloopt en indieners sneller worden geholpen.

Informatiehuishouding

Om de Woo op een goede manier te implementeren, is het van essentieel belang dat de informatiehuishouding op orde is. De digitale informatiehuishouding omvat de opslag, het beheer en de verstrekking van informatie binnen en buiten de organisatie. Als de informatiehuishouding adequaat is ingericht, is informatie op het juiste moment in een werkproces, voor de juiste medewerker, in de juiste vorm beschikbaar, voorzien van de correcte metadata, waarna deze op het juiste moment openbaar kan worden gemaakt.

Binnen de Woo wordt momenteel verkend of in 2027 gebruik kan worden gemaakt van Elasticsearch binnen de gemeente Nunspeet. Elasticsearch is een krachtige zoek- en analysetool die het mogelijk maakt om grote hoeveelheden informatie snel en efficiënt doorzoekbaar te maken. Dit kan ertoe leiden dat documenten en data sneller worden gevonden, relevanter worden weergegeven en beter gefilterd kunnen worden. De voordelen liggen vooral in snelheid, schaalbaarheid en ondersteuning van complexere zoekopdrachten. Dit kan uiteindelijk bijdragen aan een betere toegankelijkheid van informatie en een efficiënter werkproces binnen de Woo en de gemeente Nunspeet.

Naast het op orde brengen van de informatiehuishouding en het actief publiceren, kent de Woo ook een sterke verandercomponent, waarbij een verandering in houding en gedrag van medewerkers, management en directie wordt gevraagd. Het is belangrijk dat iedere medewerker zich ervan bewust is dat wat wordt opgeslagen in een zaak, openbare informatie kan betreffen. Dit betekent dat iedere medewerker ervoor verantwoordelijk is dat een zaak actueel, compleet, vindbaar en toegankelijk is. Om Woo-verzoeken sneller te kunnen afhandelen, is het van belang dat het aantal documenten waarop geheimhouding wordt toegepast wordt beperkt. Alleen dan kunnen verzoeken binnen de wettelijke termijn van 4 + 2 weken worden afgerond. Het uitgangspunt binnen de organisatie moet ‘openbaar, tenzij’ zijn.